

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

Απαντήσεις της ΕΕΤΤ στις παρατηρήσεις των τηλεπικοινωνιακών παρόχων επί της από 23.12.2011 διεξαχθείσας Εθνικής Δημόσιας Διαβούλευσης, αναφορικά με τον 2ο γύρο ανάλυσης της ΕΕΤΤ για τον Ορισμό, την Ανάλυση του επιπέδου ανταγωνισμού και τις προτεινόμενες κανονιστικές υποχρεώσεις στις Αγορές:

- Μισθωμένων γραμμών λιανικής με χωρητικότητες έως και 2 Mbps (αγορά υπ' αρ. 7, Σύστασης Ευρωπαϊκής Επιτροπής του 2003),
- Τερματικών τμημάτων μισθωμένων γραμμών χονδρικής με χωρητικότητες έως και 2 Mbps (αγορά υπ' αρ. 6, Σύστασης Ευρωπαϊκής Επιτροπής του 2007),
- Τερματικών τμημάτων μισθωμένων γραμμών χονδρικής με χωρητικότητες άνω των 2 Mbps (αγορά υπ' αρ. 6, Σύστασης Ευρωπαϊκής Επιτροπής του 2007), και
- Ζευκτικών τμημάτων μισθωμένων γραμμών χονδρικής (αγορά υπ' αρ. 14, Σύστασης Ευρωπαϊκής Επιτροπής του 2003),

σύμφωνα με το Άρθρο 7 της Οδηγίας 2002/21/EK (Άρθρο 16 του Ν.3431/2006 [ΦΕΚ 13/Α/03.02.2006]) σύμφωνα με το Άρθρο 6 της Οδηγίας 2002/21/EK και το άρθρο 17 του Ν.3431/2006 [ΦΕΚ 13/Α/03.02.2006]

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	2
2	ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	3
2.1	ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ	3
2.1.1	Παρατήρηση 1	3
2.1.2	Παρατήρηση 2	3
2.2	ΑΓΟΡΕΣ ΧΟΝΔΡΙΚΗΣ – ΟΡΙΣΜΟΣ ΑΓΟΡΑΣ	4
2.2.1	Παρατήρηση 3	4
2.2.2	Παρατήρηση 4	5
2.2.3	Παρατήρηση 5	5
2.2.4	Παρατήρηση 6	6
2.2.5	Παρατήρηση 7	7
2.2.6	Παρατήρηση 8	8
2.2.7	Παρατήρηση 9	9
2.3	ΑΓΟΡΕΣ ΧΟΝΔΡΙΚΗΣ – ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΓΟΡΑΣ	11
2.3.1	Παρατήρηση 10	11
2.3.2	Παρατήρηση 11	12
2.3.3	Παρατήρηση 12	14
2.3.4	Παρατήρηση 13	14
2.3.5	Παρατήρηση 14	15
2.3.6	Παρατήρηση 15	16
2.3.7	Παρατήρηση 16	17
2.4	ΑΓΟΡΕΣ ΧΟΝΔΡΙΚΗΣ – ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	17
2.4.1	Παρατήρηση 17	17
2.4.2	Παρατήρηση 18	18
2.4.3	Παρατήρηση 19	19
2.5	ΑΓΟΡΑ ΛΙΑΝΙΚΗΣ – ΟΡΙΣΜΟΣ ΑΓΟΡΑΣ	19
2.5.1	Παρατήρηση 20	19
2.5.2	Παρατήρηση 21	20
2.5.3	Παρατήρηση 22	21
2.5.4	Παρατήρηση 23	21
2.5.5	Παρατήρηση 24	22
2.5.6	Παρατήρηση 25	22
2.5.7	Παρατήρηση 26	23
2.5.8	Παρατήρηση 27	24
2.6	ΑΓΟΡΑ ΛΙΑΝΙΚΗΣ – ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΓΟΡΑΣ	24
2.6.1	Παρατήρηση 28	24
2.6.2	Παρατήρηση 28	25
2.6.3	Παρατήρηση 29	25
2.6.4	Παρατήρηση 30	26
2.6.5	Παρατήρηση 31	26
2.6.6	Παρατήρηση 32	27
2.6.7	Παρατήρηση 33	28
2.6.8	Παρατήρηση 34	28
2.7	ΑΓΟΡΑ ΛΙΑΝΙΚΗΣ – ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	29
2.7.1	Παρατήρηση 35	29
2.7.2	Παρατήρηση 36	29
2.7.3	Παρατήρηση 37	30
3	ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	31
4	ΑΝΑΛΥΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ	32
4.1	ΟΤΕ	33
4.2	HOL	90
4.3	WIND	95

1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στις 23.12.2011, η ΕΕΤΤ δημοσίευσε κείμενο Δημόσιας Διαβούλευσης αναφορικά με τον Ορισμό, την Ανάλυση Αγοράς και τις Προτεινόμενες Κανονιστικές Υποχρεώσεις στις Αγορές

- Μισθωμένων γραμμών λιανικής με χωρητικότητες έως και 2 Mbps (αγορά υπ' αρ. 7, Σύστασης Ευρωπαϊκής Επιτροπής του 2003),
- Τερματικών τμημάτων μισθωμένων γραμμών χονδρικής με χωρητικότητες έως και 2 Mbps (αγορά υπ' αρ. 6, Σύστασης Ευρωπαϊκής Επιτροπής του 2007),
- Τερματικών τμημάτων μισθωμένων γραμμών χονδρικής με χωρητικότητες άνω των 2 Mbps (αγορά υπ' αρ. 6, Σύστασης Ευρωπαϊκής Επιτροπής του 2007), και
- Ζευκτικών τμημάτων μισθωμένων γραμμών χονδρικής (αγορά υπ' αρ. 14, Σύστασης Ευρωπαϊκής Επιτροπής του 2003).

Η ΕΕΤΤ προσκάλεσε όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς της αγοράς να απαντήσουν στην ως άνω διαβούλευση, η οποία διήρκησε από 23.12.2011 έως 13.02.2012.

Η παρούσα αναφορά παρουσιάζει τη σύνοψη των απαντήσεων των συμμετεχόντων στο κείμενο της Δημόσιας Διαβούλευσης, καθώς και τις απαντήσεις της ΕΕΤΤ αναφορικά με τα βασικότερα σημεία των παρατηρήσεων των ως άνω συμμετεχόντων. Ειδικότερα, στην Ενότητα 2 της παρούσας αναφοράς παρατίθενται τα κυριότερα σχόλια των συμμετεχόντων στη Διαβούλευση καθώς και οι απαντήσεις της ΕΕΤΤ επ' αυτών. Στην Ενότητα 3 της παρούσας αναφοράς παρουσιάζονται τυχόν προτεινόμενες τροποποιήσεις/ενημερώσεις που η ΕΕΤΤ προτίθεται να πραγματοποιήσει στο κείμενο της ανάλυσης της αγοράς. Τέλος, στην Ενότητα 4 παρατίθενται αυτούσιες οι απαντήσεις όλων των συμμετεχόντων στη Διαβούλευση εξαιρουμένων των σημείων που έχουν χαρακτηριστεί από τους συμμετέχοντες ως εμπιστευτικά.

2 ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ

2.1 ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

2.1.1 Παρατήρηση 1

Επιμερισμός ΜΓ σε τερματικά και ζευκτικά τμήματα, ειδικότερα στις περιπτώσεις υπηρεσιών ΜΓ που βασίζονται σε τεχνολογία Ethernet

Ένας συμμετέχων (HOL) υποστηρίζει ότι ο επιμερισμός των μισθωμένων γραμμών σε τερματικά και ζευκτικά τμήματα δεν είναι πάντα εφαρμόσιμος, ιδίως στις περιπτώσεις υπηρεσιών μισθωμένων γραμμών που βασίζονται σε τεχνολογία Ethernet.

Θέση ΕΕΤΤ:

Όπως αναλυτικά περιγράφεται στην υποενότητα 2.1.3 του κειμένου της διαβούλευσης, ο επιμερισμός των μισθωμένων γραμμών σε τερματικά και ζευκτικά τμήματα με αναφορά στην υποκείμενη ιεραρχία δικτύου και τα σχετικά σημεία παρουσίας κόμβων συγκέντρωσης είναι εφαρμόσιμος ανεξαρτήτως της υλοποιούμενης αρχιτεκτονικής και τεχνολογίας στο δίκτυο του εκάστοτε παρόχου. Στην περίπτωση του δικτύου ενός Εναλλακτικού Παρόχου τα τερματικά τμήματα περιορίζονται μεταξύ του άκρου απόληξης του δικτύου στον τελικό χρήστη και του πρώτου κόμβου που συγκεντρώνει συνδέσεις αποκλειστικής χωρητικότητας μετάδοσης με τα άκρα τελικών χρηστών.

2.1.2 Παρατήρηση 2

Ερωτηματολόγια συλλογής στοιχείων

Ένας συμμετέχων (HOL) ισχυρίζεται ότι τα ερωτηματολόγια συλλογής στοιχείων βασίζονται στην αρχιτεκτονική του δικτύου ΟΤΕ τεχνολογίας SDH και δεν ακολουθούν νέα τεχνολογικά πρότυπα βάσει αρχιτεκτονικής NGN.

Θέση ΕΕΤΤ:

Η ΕΕΤΤ διαφωνεί με το σχόλιο του συμμετέχοντος δεδομένου ότι στην υπάρχουσα δομή των ερωτηματολογίων ζητούνται σχετικά στοιχεία και για νέες τεχνολογίες/ αρχιτεκτονικές (π.χ. ενότητα Δ, φύλλο Δ.9). Παρόλα αυτά η ΕΕΤΤ προτίθεται να ανοίξει σύντομα μια συζήτηση με όλους τους παρόχους προκειμένου να εξετάσει εάν είναι αναγκαίο να καθορισθεί μια νέα δομή των αιτούμενων στοιχείων.

2.2 ΑΓΟΡΕΣ ΧΟΝΔΡΙΚΗΣ – ΟΡΙΣΜΟΣ ΑΓΟΡΑΣ

Ερώτηση 1: Συμφωνείτε με τα αρχικά συμπεράσματα της άσκησης ορισμού της αγοράς;

Ένας συμμετέχων (On telecoms) συμφωνεί με τα συμπεράσματα της ΕΕΤΤ σχετικά με τον ορισμό αγοράς.

Ένας συμμετέχων (WIND) συμφωνεί με τα συμπεράσματα της ΕΕΤΤ σχετικά με τον ορισμό αγοράς, ενώ εκφράζει επιφυλάξεις σχετικά με το όριο μεταξύ των τερματικών και ζευκτικών τμημάτων Ethernet, χωρίς ωστόσο να υποβάλλει συγκεκριμένα σχόλια ή προτάσεις.

Ένας συμμετέχων (ΟΤΕ) συμφωνεί σχετικά με τα προτεινόμενα όρια μεταξύ των τερματικών και ζευκτικών τμημάτων, ωστόσο διατυπώνει συγκεκριμένες παρατηρήσεις.

2.2.1 Παρατήρηση 3

Υποκατάσταση Ethernet και ψηφιακών ΜΓ

Ένας συμμετέχων (ΟΤΕ) θεωρεί ότι οι υπηρεσίες Ethernet και οι παραδοσιακές ψηφιακές μισθωμένες γραμμές μεταγωγής κυκλώματος έχουν σημαντικές διαφορές ως προς τα τεχνικά χαρακτηριστικά τους (όπως αδυναμία παροχής εγγυημένης χωρητικότητας, απουσία διαφάνειας, κ.α.) και το κόστος εξοπλισμού.

Ως συνέπεια των ανωτέρω, ο συμμετέχων θεωρεί ότι εντός του χρονικού πλαισίου της παρούσας εξέτασης, οι υπηρεσίες Ethernet δεν μπορούν να θεωρηθούν υποκατάστατο των ψηφιακών μισθωμένων γραμμών. Παράλληλα, ο ίδιος συμμετέχων προβλέπει ότι, λόγω της αυξανόμενης διείσδυσης των υπηρεσιών IP, οι υπηρεσίες Ethernet και οι ψηφιακές μισθωμένες γραμμές θα μπορούσαν να θεωρηθούν πλήρως λειτουργικά υποκατάστατες σε επόμενη φάση.

Θέση ΕΕΤΤ:

Η ΕΕΤΤ δεν συμφωνεί με την άποψη ότι οι ΜΓ που βασίζονται σε Ethernet και οι παραδοσιακές ΜΓ δεν αποτελούν τμήμα της ίδιας αγοράς προϊόντων. Θεωρεί ότι οι ΜΓ που βασίζονται σε υπηρεσίες Ethernet έχουν λειτουργικά χαρακτηριστικά παρόμοια με τις παραδοσιακές ΜΓ και αμφότερες επαρκούν για την παροχή ευαίσθητων υπηρεσιών σε πραγματικό χρόνο. Η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι οι υπάρχουσες τεχνικές / πρωτόκολλα, όπως το MPLS, χρησιμοποιούνται προκειμένου να είναι εγγυημένη η απαιτούμενη ποιότητα των υπηρεσιών ΜΓ που παρέχονται μέσω Ethernet. Επίσης, όπως αναφέρεται από τον ίδιο συμμετέχοντα, η αυξανόμενη διείσδυση των υπηρεσιών Ethernet (λόγω των εφαρμογών IP) αποτελεί ισχυρή ένδειξη ότι μελλοντικά θα θεωρούνται πλήρες υποκατάστατο των παραδοσιακών ΜΓ. Θα πρέπει να σημειωθεί εδώ ότι ο ίδιος συμμετέχων, στην απάντησή του στην ερώτηση 11, που σχετίζεται με τη σχετική αγορά μισθωμένων γραμμών λιανικής, παραδέχεται ότι οι παραδοσιακές ΜΓ και οι ΜΓ που βασίζονται σε Ethernet μπορούν να θεωρηθούν υποκατάστατα τουλάχιστον για χωρητικότητες άνω των 2Mbps.

2.2.2 Παρατήρηση 4

Αντικατάσταση του ορίου των 2 Mbps από υψηλότερα όρια

Ένας συμμετέχων (HOL) θεωρεί ότι, λόγω της εισαγωγής νέων τεχνολογιών όπως το Ethernet, το όριο των 2Mbps θα πρέπει να αντικατασταθεί από υψηλότερα όρια, όπως τα 45Mbps ή 20Mbps.

Θέση ΕΕΤΤ:

Οι υπάρχουσες συνθήκες της αγοράς, όπως αναλύονται στο κείμενο διαβούλευσης, υποδεικνύουν ότι τα 2Mbps είναι το καταλληλότερο όριο μεταξύ των διαφορετικών αγορών ΜΓ, τουλάχιστον εντός των χρονικών πλαισίων της παρούσας εξέτασης. Σε κάθε περίπτωση, η ΕΕΤΤ θα παρακολουθεί στενά την αυξανόμενη διείσδυση των νέων τεχνολογιών προκειμένου να αξιολογήσει εάν θα χρειαστεί να τροποποιήσει το όριο χωρητικότητας στην επόμενη εξέταση της αγοράς.

2.2.3 Παρατήρηση 5

Υποκατάσταση μεταξύ αναλογικών και ψηφιακών ΜΓ

Ο συμμετέχων υποστηρίζει ότι οι αναλογικές και ψηφιακές μισθωμένες γραμμές δεν αποτελούν τμήμα της ίδιας σχετικής αγοράς προϊόντων. Υποστηρίζει ότι δεν υπάρχει υποκατάσταση μεταξύ αναλογικών και ψηφιακών μισθωμένων γραμμών, καθώς οι αναλογικές μισθωμένες γραμμές έχουν περιορισμένες δυνατότητες και χρησιμοποιούνται για συγκεκριμένες υπηρεσίες και εφαρμογές, όπως συναγερμοί και συνδέσεις τηλεφωνικών κόμβων για τις οποίες δεν μπορούν να υποκατασταθούν από ψηφιακά κυκλώματα. Επίσης, αναφέρεται ότι η αγορά των αναλογικών κυκλωμάτων είναι μια φθίνουσα αγορά, ενώ οι περισσότεροι πάροχοι έχουν δραστηριοποιηθεί στην αγορά των ψηφιακών μισθωμένων γραμμών.

Θέση ΕΕΤΤ:

Η ΕΕΤΤ συμφωνεί με το σχόλιο ότι οι ψηφιακές μισθωμένες γραμμές προσφέρουν υψηλότερη ποιότητα από τις αντίστοιχες αναλογικές μισθωμένες γραμμές. Σημειώνεται όμως ότι οι χρήσεις για τις οποίες αναφέρει ο συμμετέχων ότι κυρίως χρησιμοποιούνται οι αναλογικές γραμμές, μπορούν να ικανοποιηθούν και μέσω ψηφιακών ΜΓ με χρήση κατάλληλων προσαρμογέων. Εξάλλου, είναι γεγονός ότι η επιλογή ενός κυκλώματος από τον χρήστη, θα εξαρτάται πάντα από μία σειρά παραγόντων που σχετίζονται με την προβλεπόμενη χρήση (π.χ. η απλή μετάδοση φωνής απαιτεί χαμηλή ταχύτητα ενώ πιο απαιτητικές χρήσεις απαιτούν μεγαλύτερη ταχύτητα), την απαιτούμενη ασφάλεια και ανθεκτικότητα του κυκλώματος κλπ. χωρίς αυτό να σημαίνει ότι ανήκουν σε διαφορετική αγορά.

Επίσης, η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι η ζήτηση για αναλογικές μισθωμένες γραμμές χονδρικής σταδιακά μειώνεται με πολύ αργό ρυθμό) τα τελευταία έτη. Δεδομένου ότι ο ρυθμός μείωσης του συνόλου των τερματικών τμημάτων ΜΓ

χονδρικής χαμηλής χωρητικότητας είναι μεγαλύτερος, το ποσοστό των αναλογικών γραμμών χονδρικής στο σύνολο των ΜΓ χονδρικής χαμηλής χωρητικότητας βαίνει αυξανόμενο.

Όσον αφορά το επιχείρημα του συμμετέχοντος σχετικά με τη μη δραστηριοποίηση των παρόχων στην αγορά των αναλογικών γραμμών, αν και αυτό είναι γεγονός (ο ΟΤΕ έχει πρακτικά αποκλειστικό μερίδιο αγοράς στην παροχή αναλογικών ΜΓ χονδρικής), ωστόσο, επί της αρχής, όπως η ΕΕΤΤ ανέφερε και στο κείμενο της διαβούλευσης, ότι ένας πάροχος ο οποίος διαθέτει ψηφιακό δίκτυο για την παροχή μισθωμένων γραμμών, μπορεί να παρέχει, εάν αυτό απαιτηθεί, εύκολα και με μικρό κόστος, και αναλογικές μισθωμένες γραμμές, καθώς απαιτείται μόνο η αντικατάσταση του τερματικού εξοπλισμού.

Συνεπώς, η ΕΕΤΤ διατηρεί τη θέση της ότι λόγω της υποκατάστασης από πλευράς προσφοράς και ζήτησης, ιδίως μεταξύ αναλογικών μισθωμένων γραμμών και ψηφιακών μισθωμένων γραμμών χαμηλής χωρητικότητας, αμφότερες αποτελούν τμήμα της ίδιας σχετικής αγοράς προϊόντων.

2.2.4 Παρατήρηση 6

Κυκλώματα διασύνδεσης

Ένας συμμετέχων (ΟΤΕ) θεωρεί ότι λόγω των διαφορετικών λειτουργικών χαρακτηριστικών μεταξύ των ζεύξεων διασύνδεσης και των λοιπών μισθωμένων γραμμών χονδρικής, οι ζεύξεις διασύνδεσης δεν θα πρέπει να αποτελούν τμήμα της αγοράς μισθωμένων γραμμών χονδρικής. Ο συμμετέχων θεωρεί ότι οι ζεύξεις διασύνδεσης διαφέρουν σημαντικά από τις ΜΓ καθώς: παρέχονται μόνο για μεταφορά φωνής, διατίθενται μόνο στα 2Mbps, και το αντίστοιχο τέλος κατανέμεται μεταξύ των διασυνδεδεμένων μερών, με βάση την κίνηση διασύνδεσης. Οι ζεύξεις διασύνδεσης, σύμφωνα με τον συμμετέχοντα δεν καλύπτουν το λειτουργικό χαρακτηριστικό της διαφανούς μετάδοσης, ενώ επιπρόσθετα ρυθμίζονται ως προς τα λειτουργικά τους χαρακτηριστικά στο πλαίσιο των αγορών 2 και 3 της Σύστασης του 2007.

Θέση ΕΕΤΤ:

Η ΕΕΤΤ δεν συμφωνεί με τα σχόλια του συμμετέχοντος σχετικά με τις ζεύξεις διασύνδεσης. Συγκεκριμένα, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι οι μισθωμένες γραμμές διασύνδεσης πληρούν τα βασικά λειτουργικά χαρακτηριστικά των υπηρεσιών ΜΓ. Επισημαίνεται ότι τόσο η παροχή υπηρεσιών ΜΓ μεταγωγής κυκλώματος όσο και η παροχή υπηρεσιών ζεύξεων διασύνδεσης, βασίζονται σε ίδια τεχνολογία παροχής διαφανούς μετάδοσης πληροφορίας. Η αποκλειστική παροχή υπηρεσιών φωνής μέσω των ζεύξεων διασύνδεσης καθώς και η αποκλειστική παροχή ζεύξεων διασύνδεσης μέσω ζεύξεων 2 Mbps, συνδέονται με την υπηρεσία που παρέχεται μέσω των συγκεκριμένων ζεύξεων και δεν δικαιολογούν την εξαίρεση των ζεύξεων διασύνδεσης από τη σχετική αγορά προϊόντων.

Επιπρόσθετα, το γεγονός ότι η υποχρέωση παροχής ζεύξεων διασύνδεσης έχει επιβληθεί στο πλαίσιο των υποχρεώσεων του ΟΤΕ ως παρόχου με ΣΙΑ, ως συναφή ευκολία, στις χονδρικές αγορές διασύνδεσης δε διαφοροποιεί τις εν λόγω ζεύξεις από τις λοιπές μισθωμένες γραμμές. Η ΕΕΤΤ υπενθυμίζει ότι,

αντίστοιχα, η υποχρέωση παροχής κυκλωμάτων οπισθόζευξης (backhaul) έχει επιβληθεί στον ΟΤΕ στο πλαίσιο της αγοράς 4 της Νέας Σύστασης (Αγορά Χονδρικής Παροχής (Φυσικής) Πρόσβασης σε Υποδομή Δικτύου (συμπεριλαμβανομένης μεριζόμενης και πλήρως αποδεδιοποιημένης πρόσβασης σε σταθερή θέση) και ότι ο εν λόγω συμμετέχων έχει χρησιμοποιήσει πολλές φορές στα σχόλιά του στην παρούσα διαβούλευση τις συνδέσεις backhaul ως τυπικές υπηρεσίες μισθωμένων γραμμών χονδρικής. Τόσο στην περίπτωση των γραμμών διασύνδεσης, όσο και στην περίπτωση των υπηρεσιών backhaul, οι διαδικασίες εμπορικής διαχείρισης και τα χαρακτηριστικά ρυθμίζονται αντίστοιχα στις προσφορές αναφοράς των αγορών στις οποίες επιβλήθηκαν ως υπηρεσίες, δηλαδή στην προσφορά αναφοράς διασύνδεσης και στην προσφορά αναφοράς ΑΠΤοΒ. Στην εγκριθείσα προσφορά αναφοράς διασύνδεσης του ΟΤΕ, όμως, αναφέρεται ρητά ότι: «Τα τέλη μισθωμένων γραμμών διασύνδεσης ορίζονται κοστοστρεφώς βάσει μεθοδολογίας Μέσου Μακροπρόθεσμου Επαυξητικού Κόστους με βάση το Τρέχον Κόστος (MMEK/TK (LRAIC/Current Cost)), σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην ΑΠ ΕΕΤΤ 401/14/2006 «Λήψη απόφασης αναφορικά με τον Ορισμό των χονδρικών αγορών Μισθωμένων Γραμμών (αγορές υπ' αρ. 13, 14 της Σύστασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής), τον Καθορισμό Επιχειρήσεων με Σημαντική Ισχύ στις εν λόγω Αγορές, και τις Υποχρεώσεις αυτών» (ΦΕΚ 1419/Β/2006) και τελούν υπό την έγκριση της ΕΕΤΤ.» Γίνεται συνεπώς φανερό ότι η ρύθμιση των γραμμών διασύνδεσης γίνεται σύμφωνα με τις αποφάσεις της ΕΕΤΤ για τις ΜΓ χονδρικής.

Τέλος η ΕΕΤΤ τονίζει ότι χρησιμοποίησε πολύ προσεκτικά τα στοιχεία ΜΓ διασύνδεσης που είχε στη διάθεσή της. Συγκεκριμένα, από τα κυκλώματα διασύνδεσης που ανέφερε ο ΟΤΕ αφαιρέθηκαν τόσο τα κυκλώματα ημι-ζεύξης, όσο και τα κυκλώματα διασύνδεσης των οποίων την ευθύνη υλοποίησης είχε ο ΟΤΕ βάσει του κανόνα επιμερισμού ζεύξεων διασύνδεσης της προσφοράς αναφοράς διασύνδεσης. Συνεπώς κατά τον υπολογισμό των μεριδίων αγοράς λήφθηκαν υπόψη μόνο τα κυκλώματα διασύνδεσης την ευθύνη των οποίων έφεραν οι πάροχοι και τα οποία υλοποίησε και παρέδωσε ο ΟΤΕ.

2.2.5 Παρατήρηση 7

Αυτό-παροχή

Ένας συμμετέχων (ΟΤΕ) δεν συμφωνεί με τα επιχειρήματα της ΕΕΤΤ σχετικά με την ανάλυση των άμεσων ανταγωνιστικών περιορισμών που αφορούν την αυτό-παροχή παρόχων. Συγκεκριμένα:

- θεωρεί ότι το εύρος του δικτύου κάλυψης δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως επιχείρημα καθώς δεν σχετίζεται με την ανάλυση της αυτοπαροχής, αλλά με την ανάλυση της γεωγραφικής διάστασης της αγοράς των ΜΓ. Σύμφωνα με το συμμετέχοντα, ακόμα και αν αποτελούσε κριτήριο η ΕΕΤΤ θα έπρεπε να προχωρήσει σε βάθος ανάλυση, η οποία ωστόσο απουσιάζει, κατά πόσον απαιτείται πράγματι δίκτυο πλήρους κάλυψης λαμβάνοντας υπόψη την γεωγραφική διάσταση στην ζήτηση των υπηρεσιών

- θεωρεί ότι τα στοιχεία μεριδίων αγοράς του ΟΤΕ και η εξέλιξη αυτών από το 2007 έως το 2011, όπως αυτή παρουσιάζεται στο πλαίσιο της διαβούλευσης, καταδεικνύουν ότι, σε αντίθεση με τους ισχυρισμούς της ΕΕΤΤ, υπάρχει επιχειρηματικό μοντέλο από την πλευρά των παρόχων, για την παροχή υπηρεσιών ΜΓΧ, ότι επαρκεί η χωρητικότητα των δικτύων τους και ιδίως ότι έχει γίνει η απαραίτητη επένδυση σε πρόσθετο εξοπλισμό (π.χ. για διασύνδεση).

Θέση ΕΕΤΤ:

Η ΕΕΤΤ δεν συμφωνεί με τον ισχυρισμό του συμμετέχοντος ότι το εύρος του δικτύου κάλυψης δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως επιχείρημα για την ανάλυση της αυτοπαροχής. Όπως αναφέρει και η ΕΕ, στο Explanatory Note¹: *«In cases where there is likely demand substitution, i.e. where wholesale customers are interested in procuring from alternative operators, it may be justified to take the self-supply concerned into consideration for the sake of market delineation. However, this is not justified if alternative operators face capacity constraints, or their networks lack the ubiquity expected by access seekers, and/or if alternative providers have difficulty in entering the merchant market readily»*. Η ύπαρξη δικτύου πλήρους κάλυψης για την επαρκή ανταπόκριση σε αιτήματα δυνητικών πελατών αποτελεί προϋπόθεση για να θεωρηθεί ότι η αυτό-παροχή παρόχων μπορεί να μετατραπεί σε εμπορική προσφορά.

Τα στοιχεία μεριδίων αγοράς του ΟΤΕ, παρά το γεγονός ότι έχουν μειωθεί, ωστόσο, δεν αποδεικνύουν ότι οι εναλλακτικοί πάροχοι διαθέτουν επιχειρηματικό μοντέλο το οποίο προσανατολίζεται στην παροχή υπηρεσιών ΜΓ χονδρικής. Όλοι οι πάροχοι (με εξαίρεση έναν ο οποίος δραστηριοποιήθηκε μέχρι τα μέσα 2011 στην περιοχή της Αττικής) παρέχουν κατά βάση άλλες υπηρεσίες. Όπως έχει αναφερθεί στην υποενότητα 2.1.7 του κειμένου της διαβούλευσης, οι Εναλλακτικοί Πάροχοι κατασκευάζουν τη δικτυακή υποδομή τους προκειμένου να παρέχουν σε σχέση με τις αγορές αφιερωμένης χωρητικότητας κυρίως υπηρεσίες λιανικής, οι ανταγωνιστικοί περιορισμοί των οποίων εξετάζονται ως έμμεσοι περιορισμοί (υποενότητα 2.1.7 του κειμένου της διαβούλευσης).

Ερώτηση 2: Συμφωνείτε με την αρχική θέση της ΕΕΤΤ ότι οι γεωγραφικές αγορές τερματικών τμημάτων και ζευκτικών τμημάτων ΜΓ χονδρικής είναι εθνικές;

Τρεις συμμετέχοντες (On Telecom – Wind – HOL) συμφωνούν με τα συμπεράσματα της ΕΕΤΤ σχετικά με τον ορισμό των γεωγραφικών αγορών ως Εθνικών.

2.2.6 Παρατήρηση 8

Παροχή εκπτώτικών προσφορών για υπηρεσίες ΜΓ στην περιοχή της Αττικής από τον ΟΤΕ

¹ Explanatory Note [C (2007) 5406], παρ. 3.1

Ένας συμμετέχων (HOL) θεωρεί ότι το σχετικό συμπέρασμα της ΕΕΤΤ έρχεται σε σύγκρουση με τη δήλωση στην παράγραφο 2.4.5.4 του κειμένου διαβούλευσης σχετικά με τη δυνατότητα του ΟΤΕ να προσφέρει εκπτώσεις για υπηρεσίες ΜΓ.

Θέση ΕΕΤΤ:

Σχετικά με τις εκπτώτικές προσφορές, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι λόγω των ευνοϊκότερων συνθηκών ανταγωνισμού στην περιοχή της Αττικής, ο ΟΤΕ θα πρέπει να μπορεί να παρέχει εκπτώσεις στην περιοχή αυτή εάν είναι αντικειμενικά αιτιολογημένες από την εμπορική πρακτική και συνάδουν με τους εθνικούς και κοινοτικούς κανόνες του ανταγωνισμού. Σε κάθε περίπτωση, η ΕΕΤΤ υπενθυμίζει ότι μπορεί να ασκήσει τις ex post αρμοδιότητές της βάσει του δικαίου του ανταγωνισμού προκειμένου να αντιμετωπίσει γεωγραφικές εκπτώσεις, σε περίπτωση που χρησιμοποιούνται με τρόπο που πλήττει τον ανταγωνισμό.

2.2.7 Παρατήρηση 9

Μερίδια αγοράς ανά γεωγραφική περιοχή

Ένας συμμετέχων (ΟΤΕ) σημειώνει ότι η ΕΕΤΤ δεν παρέθεσε στοιχεία σχετικά με τα μερίδια αγοράς των εναλλακτικών παρόχων ανά γεωγραφική περιοχή. Επίσης, διαφωνεί με την εγκυρότητα του επιχειρήματος της ΕΕΤΤ ότι ο ΟΤΕ δεν έχει προχωρήσει σε γεωγραφική διαφοροποίηση των τιμολογίων του, καθώς θεωρεί ότι ο ορισμός των αγορών ως εθνικών και η δομή του κοστολογικού συστήματος του ΟΤΕ, όπως αυτό ελέγχεται και εγκρίνεται από την ΕΕΤΤ, καθιστούν δυσχερή την γεωγραφική διαφοροποίηση των τιμολογίων εκ μέρους του ΟΤΕ. Επιπλέον, σημειώνει ότι οι πάροχοι έχουν προχωρήσει σε συνεγκατάσταση σε όλα τα Αστικά Ψηφιακά Κέντρα του ΟΤΕ στις πρωτεύουσες Νομών, μέσω της οποίας έχουν πρόσβαση στο σύνολο των πελατών. Ο συμμετέχων θεωρεί ότι εάν η ΕΕΤΤ εξέταζε σε βάθος τις σχετικές γεωγραφικές διαφοροποιήσεις, τότε τα συμπεράσματα σχετικά με τους φραγμούς εισόδου, τα μερίδια αγοράς και τον αριθμό των δραστηριοποιούμενων παρόχων ΜΓ, θα διέφεραν μεταξύ γεωγραφικών περιοχών.

Θέση ΕΕΤΤ:

Όπως αναφέρθηκε στο κείμενο διαβούλευσης, η ΕΕΤΤ εξέτασε τα μερίδια αγοράς σε εθνικό επίπεδο καθώς και ανά γεωγραφική περιοχή. Αρχικά, η ΕΕΤΤ διαπίστωσε ότι τα μερίδια αγοράς του ΟΤΕ σε εθνική κλίμακα είναι υψηλά. Πράγματι, σύμφωνα με τα δύο σενάρια που εφάρμοσε η ΕΕΤΤ, τα μερίδια του ΟΤΕ στο τέλος του 2010 σε εθνικό επίπεδο είναι από 76% έως 81% για τα ζευκτικά τμήματα, από 71% έως 73% για τερματικά τμήματα χαμηλής χωρητικότητας και στο 54% για τερματικά τμήματα υψηλής χωρητικότητας. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με επικαιροποιημένα στοιχεία της ΕΕΤΤ για το τέλος του 2011, τα μερίδια του ΟΤΕ είναι από 69% έως 77% για τα ζευκτικά τμήματα, από 77% έως 82% για τερματικά τμήματα χαμηλής χωρητικότητας και στο 55% για τερματικά τμήματα υψηλής χωρητικότητας.

Ειδικότερα για την περιοχή της Αττικής, στην οποία συναντώνται τα υψηλότερα επίπεδα ανταγωνισμού ως συνέπεια του εντονότερου επιχειρηματικού ενδιαφέροντος (λόγω της μεγαλύτερης συγκέντρωσης πληθυσμού και εταιρειών/επιχειρήσεων), τα μερίδια αγοράς του ΟΤΕ είναι χαμηλότερα από την υπόλοιπη Ελλάδα και χαμηλότερα από τα μερίδια αγοράς του σε εθνικό επίπεδο. Τα μερίδια αγοράς στην περιοχή της Αττικής, κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2011, διαμορφώνονται ως ακολούθως:

Τερματικά τμήματα ΜΓ χονδρικής χαμηλής χωρητικότητας		
	Σενάριο 1	Σενάριο 2
ΟΤΕ	73%	80%
Άλλοι Πάροχοι	27%	20%
Τερματικά τμήματα ΜΓ χονδρικής υψηλής χωρητικότητας		
	Σενάριο 1	Σενάριο 2
ΟΤΕ	38%	41%
Άλλοι Πάροχοι	62%	59%
Ζευκτικά τμήματα ΜΓ χονδρικής		
	Σενάριο 1	Σενάριο 2
ΟΤΕ	58%	79%
Άλλοι Πάροχοι	42%	21%

Σε κάθε περίπτωση, τα χαμηλότερα μερίδια αγοράς του ΟΤΕ στην περιοχή της Αττικής σε σύγκριση με τα αντίστοιχα σε Εθνικό επίπεδο, δεν υποδεικνύουν ετερογενείς συνθήκες ανταγωνισμού τουλάχιστον εντός του χρονικού πλαισίου της παρούσας εξέτασης. Σχετικά με το χαμηλό ποσοστό του ΟΤΕ στα τερματικά τμήματα υψηλής χωρητικότητας, η ΕΕΤΤ επισημαίνει ότι σύμφωνα με τις «Κατευθυντήριες Γραμμές» της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (2002/C 165/03), σημείο 75: «...Στην πρακτική λήψεως αποφάσεων της Επιτροπής, προβλήματα μεμονωμένης δεσπόζουσας θέσης προκύπτουν συνήθως στην περίπτωση επιχειρήσεων με μερίδια αγοράς που υπερβαίνουν το 40%, μολονότι σε ορισμένες περιπτώσεις είναι δυνατόν να δημιουργηθούν ερωτηματικά στην Επιτροπή σχετικά με δεσπόζουσα θέση ακόμα και με χαμηλότερα μερίδια αγοράς, καθώς μπορεί να υπάρχει δεσπόζουσα θέση χωρίς να απαιτείται υψηλό μερίδιο αγοράς.». Συνεπώς, το γεγονός ότι το μερίδιο του ΟΤΕ στην Αττική είναι γύρω στο 40% δεν αλλάζει τα συμπεράσματα της ΕΕΤΤ. Επισημαίνεται επίσης, σύμφωνα και με το σημείο 78 των Κατευθυντήριων Γραμμών» της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ότι «...Είναι σημαντικό να υπογραμμισθεί ότι η ύπαρξη δεσπόζουσας θέσης δεν μπορεί να διαπιστωθεί με μοναδική βάση μεγάλο μερίδιο στην αγορά.».

Σε σχέση με το σχόλιο του συμμετέχοντος ως προς τη δυσχέρεια στη γεωγραφική διαφοροποίηση των τιμολογίων του ΟΤΕ, η ΕΕΤΤ επισημαίνει, όπως αναφέρει και στην υποενότητα 2.1.8 του κειμένου της δημόσιας διαβούλευσης, ότι ο ΟΤΕ δεν υποχρεούται να επιβάλει κοινές χρεώσεις και θα μπορούσε να διαφοροποιεί γεωγραφικά τις τιμές, εφόσον αυτές παραμένουν κοστοστρεφείς. Αυτό υποδεικνύει ότι υπάρχει ένας κοινός τιμολογιακός περιορισμός σε όλη την Ελλάδα.

Αναφορικά με τη γεωγραφική διαφοροποίηση των φραγμών εισόδου, η ΕΕΤΤ επαναλαμβάνει (υποενότητα 2.1.8 του κειμένου της διαβούλευσης) ότι σε σχέση με τα τερματικά τμήματα ΜΓ υψηλής χωρητικότητας, οι φραγμοί εισόδου είναι υψηλοί, αλλά το βασικό κριτήριο για να υπερβούν οι πάροχοι τους φραγμούς αυτούς δεν φαίνεται να είναι γεωγραφικό, αλλά συνδέεται με πολλαπλούς παράγοντες οι οποίοι συνδέονται με κάθε μεμονωμένη

περίπτωση παροχής κυκλώματος ΜΓ χονδρικής (όπως η απόσταση από το υφιστάμενο δίκτυο, η αιτούμενη χωρητικότητα, η διάρκεια της σύμβασης, η ύπαρξη πρόσθετου κόστους, κλπ.), ακόμα και σε περιοχές με ομοιόμορφα χαρακτηριστικά αγοράς.

Τέλος σε σχέση με τη γεωγραφική διαφοροποίηση του αριθμού των παρόχων ΜΓ, η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι όλοι οι πάροχοι δεν περιορίζουν τη δραστηριοποίησή τους σε τοπικό επίπεδο.

Σε κάθε περίπτωση, η ΕΕΤΤ θα εξακολουθήσει να παρακολουθεί στενά τις συνθήκες ανταγωνισμού στις διαφορετικές γεωγραφικές περιοχές, προκειμένου να αξιολογήσει εάν θα χρειαστεί να τροποποιήσει το γεωγραφικό εύρος της αγοράς στο μέλλον.

2.3 ΑΓΟΡΕΣ ΧΟΝΔΡΙΚΗΣ – ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΓΟΡΑΣ

Ερώτηση 3: Συμφωνείτε με την αρχική θέση της ΕΕΤΤ ότι πληρούνται τα τρία κριτήρια στην αγορά ζευκτικών τμημάτων ΜΓ χονδρικής στην Ελλάδα;

Δύο συμμετέχοντες (On Telecom - Wind) συμφωνούν με τα συμπεράσματα της ΕΕΤΤ σχετικά με την ανάλυση αγοράς.

2.3.1 Παρατήρηση 10

Τα τρία κριτήρια στην αγορά ζευκτικών τμημάτων ΜΓ χονδρικής στην Ελλάδα

Ένας συμμετέχων (ΟΤΕ) θεωρεί ότι τα τρία κριτήρια δεν πληρούνται σωρευτικά για τη χονδρική αγορά ζευκτικών και τερματικών τμημάτων. Συγκεκριμένα, θεωρεί ότι δεν υπάρχουν φραγμοί εισόδου, καθώς ήδη 7 εναλλακτικοί πάροχοι προσφέρουν ζευκτικά τμήματα χονδρικής. Επίσης, διαφωνεί με την αναφορά της ΕΕΤΤ ότι *“οι εναλλακτικοί πάροχοι που ενδιαφέρονται για την παροχή ζευκτικών τμημάτων σε τρίτους έχουν το μειονέκτημα της μη δυνατότητας παροχής τους συνδυαστικά με τα τερματικά τμήματα”*, καθώς θεωρεί ότι ο συνδυασμός της ανάπτυξης υποδομής ιδίως στις κύριες διαδρομές και της *ex ante* ρύθμισης στην αγορά τερματικών τμημάτων επιτρέπουν στους εναλλακτικούς παρόχους να προσφέρουν μισθωμένες γραμμές από άκρο σε άκρο. Επιπλέον, ο ίδιος συμμετέχων παρέχει στοιχεία που υποδεικνύουν ότι οι εναλλακτικοί πάροχοι σε πολλές περιπτώσεις δεν χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες backhaul του ΟΤΕ για τη διασύνδεση των σημείων συνεγκατάστασης σε αστικά κέντρα ΟΤΕ με τα δικά τους δίκτυα κορμού. Ο συμμετέχων θεωρεί ότι αυτό αποτελεί ισχυρή ένδειξη ότι οι εναλλακτικοί πάροχοι προμηθεύονται υπηρεσίες backhauling από άλλους εναλλακτικούς παρόχους και κατά συνέπεια ότι οι πάροχοι διαθέτουν επαρκή χωρητικότητα για backhaul υπηρεσίες ώστε να παρέχουν και υπηρεσίες ΜΓ χονδρικής.

Θέση ΕΕΤΤ:

Η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι, παρά το γεγονός ότι ήδη δραστηριοποιούνται 7 πάροχοι στην αγορά ζευκτικών τμημάτων, όπως παρατηρεί ο συμμετέχων,

ωστόσο οι 7 αυτοί πάροχοι καταλαμβάνουν την 1/1/2012 μόλις 23% έως 31% μερίδιο της συγκεκριμένης αγοράς, γεγονός που καταδεικνύει ότι οι πάροχοι δεν προσανατολίζονται στην δραστηριοποίησή τους στην εν λόγω αγορά αποκλειστικά, όπως αναφέρεται και στην απάντηση της ΕΕΤΤ στην **Παρατήρηση 7**. Αυτό επιβεβαιώνεται από την παρατήρηση του συμμετέχοντος σχετικά με τις συνδέσεις backhaul, οι οποίες εξυπηρετούν υπηρεσίες τοπικού βρόχου. Συγκεκριμένα, για την παροχή υπηρεσιών backhauling, τόσο ο πάροχος που αιτείται την υπηρεσία όσο και αυτός που την προσφέρει βρίσκονται στο χώρο φυσικής συνεγκατάστασης, γεγονός που καθιστά την παροχή της συγκεκριμένης υπηρεσίας ευκολότερη, δεδομένου ότι το ένα τερματικό άκρο της ΜΓ βρίσκεται στον κοινό χώρο παρουσίας.

Η ΕΕΤΤ υπενθυμίζει επίσης ότι όλες οι χονδρικές συναλλαγές ΜΓ, συμπεριλαμβανομένων των συναλλαγών για ΜΓ που παρέχονται ως συνδέσεις backhaul από Εναλλακτικούς Παρόχους σε άλλους Εναλλακτικούς Παρόχους, έχουν ληφθεί υπόψη στα σχετικά μερίδια αγοράς, άρα τα αποτυπωμένα μερίδια αγοράς περιλαμβάνουν και την δραστηριοποίηση αυτή των παρόχων, η οποία ωστόσο παραμένει χαμηλή.

Πρέπει, επίσης, να επισημανθεί ότι, όπως αναφέρθηκε και στο κείμενο διαβούλευσης, σε μεγάλο ποσοστό οι πάροχοι προμηθεύονται ζευκτικά τμήματα σε συνδυασμό με τερματικά τμήματα υπό τη μορφή κυκλωμάτων point-to-point. Συνεπώς, οι εναλλακτικοί πάροχοι που ενδιαφέρονται για την προμήθεια ενός point-to-point κυκλώματος, σε περίπτωση μεταστροφής τους σε άλλο εναλλακτικό πάροχο για την προμήθεια του ζευκτικού τμήματος, θα έπρεπε να εξακολουθήσουν να προμηθεύονται τερματικά τμήματα από τον ΟΤΕ. Αυτό θα δημιουργούσε πρόσθετα διαχειριστικά και άλλα κόστη, τα οποία επίσης μπορεί να θεωρηθούν ότι εγείρουν επιπρόσθετο φραγμό μεταστροφής.

2.3.2 Παρατήρηση 11

Μερίδια αγοράς και εξέταση του δεύτερου κριτηρίου αναφορικά με την απουσία τάσης προς αποτελεσματικό ανταγωνισμό

Σχετικά με τα μερίδια αγοράς, ένας συμμετέχων (ΟΤΕ) θεωρεί ότι τα χρησιμοποιούμενα στοιχεία και υποθέσεις της ΕΕΤΤ δεν αντικατοπτρίζουν την πραγματικότητα και ότι οι διαφορές και οι αντιφάσεις μεταξύ των δύο σεναρίων οφείλονται στην ένταξη των μισθωμένων γραμμών διασύνδεσης στη σχετική αγορά προϊόντων και στον συνυπολογισμό τους στα μερίδια αγοράς. Ο ίδιος συμμετέχων υποστηρίζει ότι εάν οι ζεύξεις διασύνδεσης εξαιρούνταν από την αγορά προϊόντων, το μερίδιο αγοράς του ΟΤΕ θα ήταν κατά πολύ μικρότερο και στα δύο σενάρια.

Ο ίδιος συμμετέχων υποστηρίζει ότι σε κάθε περίπτωση, λόγω της αυξητικής τάσης του μεριδίου αγοράς των εναλλακτικών παρόχων, το δεύτερο κριτήριο σχετικά με την απουσία τάσης προς αποτελεσματικό ανταγωνισμό δεν πληρείται.

Θέση ΕΕΤΤ:

Για τους λόγους που η ΕΕΤΤ παραθέτει ανωτέρω, στην απάντησή της στην **Παρατήρηση 6**, οι γραμμές διασύνδεσης συμπεριλαμβάνονται στην αγορά

χαμηλής χωρητικότητας τερματικών τμημάτων μισθωμένων γραμμών ($\leq 2\text{Mbps}$). Συνεπώς κατά τον υπολογισμό των μεριδίων αγοράς πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι ζεύξεις διασύνδεσης, ενώ οποιοδήποτε σενάριο εξαγωγής μεριδίων αγοράς χωρίς τη συμπερίληψη των γραμμών διασύνδεσης στερείται νοήματος στο πλαίσιο της παρούσας ανάλυσης.

Παράλληλα η ΕΕΤΤ υπενθυμίζει ότι, όπως έχει αναφερθεί επανειλημμένα στο κείμενο της δημόσιας διαβούλευσης (π.χ. υπο-ενότητες 1.3.2, 1.3.3, 2.2.3, 2.3.2, κ.α.), εφάρμοσε δύο σενάρια δεδομένου ότι ο ΟΤΕ και κάποιοι Εναλλακτικοί Πάροχοι δεν παρείχαν χωριστά στοιχεία για τερματικά και ζευκτικά τμήματα. Σε οποιαδήποτε περίπτωση διέκρινε μεγάλες αποκλίσεις στον αριθμό κυκλωμάτων μεταξύ διαδοχικών περιόδων αναφοράς προσπάθησε να αντλήσει πληροφορίες από τον πάροχο στον οποίο συναντάται η ασυνέχεια. Για παράδειγμα μία μεγάλη απόκλιση στα στοιχεία του ΟΤΕ και συγκεκριμένα στις γραμμές διασύνδεσης μεταξύ των ετών 2009 και 2010, διαπιστώθηκε μετά από σχετική ερώτηση της ΕΕΤΤ ότι οφείλεται κυρίως στην κατάργηση αρκετών κυκλωμάτων διασύνδεσης λόγω υλοποίησης της διασύνδεσης ΟΤΕ με κινητούς παρόχους με mid-span, καθώς και στο γεγονός ότι την συγκεκριμένη χρονιά σταμάτησαν να λειτουργούν τρεις εναλλακτικοί πάροχοι.

Παράλληλα, η ΕΕΤΤ, όπως ρητά αναφέρεται στην ενότητα 1.2 του κειμένου της διαβούλευσης, σημειώνει ότι σε πολλές περιπτώσεις ένας ή περισσότεροι πάροχοι διαφοροποιούσαν τον τρόπο καταγραφής των κυκλωμάτων τους μεταξύ διαδοχικών περιόδων. Ενδεικτικά αναφέρονται τα κάτωθι:

- Ενώ μέχρι το δεύτερο εξάμηνο του 2008 το σύνολο των κυκλωμάτων τα οποία υπέβαλε ο ΟΤΕ αφορούσαν γραμμές από άκρο σε άκρο, από το πρώτο εξάμηνο του 2009 ο ΟΤΕ μπόρεσε να παράσχει περισσότερα στοιχεία διαχωρίζοντας μεταξύ των τερματικών και ζευκτικών τμημάτων.
- Το δεύτερο εξάμηνο του 2010 ο ΟΤΕ τροποποίησε εκ νέου τον τρόπο με τον οποίο υπέβαλλε στην ΕΕΤΤ τα σχετικά στοιχεία, μη αναλύοντας σημαντικό αριθμό κυκλωμάτων σε τερματικά και ζευκτικά.
- Από το δεύτερο εξάμηνο του 2009 οι Απτικές Τηλεπικοινωνίες έπαψαν να διαφοροποιούν μεταξύ τερματικών και ζευκτικών τμημάτων.
- Άλλοι πάροχοι τροποποίησαν τα υποβαλλόμενα στοιχεία αρκετό καιρό μετά από την επίσημη υποβολή τους στην ΕΕΤΤ.

Αποτέλεσμα όλων των ανωτέρω παραγόντων είναι η εμφάνιση μεταβολών στα μερίδια αγοράς ΜΓ χονδρικής σε κάποιες διαδοχικές περιόδους αναφοράς, τις οποίες αναφέρει ο συμμετέχων και οι οποίες κατ' ουσίαν οφείλονται στις τροποποιήσεις της μορφής των υποβαλλόμενων στοιχείων.

Σε κάθε περίπτωση η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι, όπως αναφέρεται και στην **Παρατήρηση 2**, προτίθεται να ανοίξει σύντομα μια συζήτηση με όλους τους παρόχους προκειμένου να εξετάσει εάν είναι αναγκαίο να καθοριστεί μια νέα δομή των αιτούμενων στοιχείων.

Τέλος, η ΕΕΤΤ διαφωνεί με τη θέση του συμμετέχοντος ότι η αυξητική τάση του μεριδίου των εναλλακτικών παρόχων οδηγεί στο συμπέρασμα ότι δεν πληρείται το δεύτερο κριτήριο. Δεδομένου ότι και με τα δύο σενάρια το μερίδιο του ΟΤΕ την 1.1.2012 παραμένει πολύ υψηλό (69% και 77%), η ΕΕΤΤ δεν θεωρεί ότι η αγορά ζευκτικών τμημάτων μισθωμένων γραμμών βαίνει προς αποτελεσματικό ανταγωνισμό, τουλάχιστον στο χρονικό ορίζοντα της παρούσας ανάλυσης.

2.3.3 Παρατήρηση 12

Υπολογισμός των μεριδίων αγοράς αναφορικά με τις χονδρικές συναλλαγές προϊόντων ΜΓ μεταξύ των παρόχων Αττικές Τηλεπικοινωνίες και HOL

Ένας συμμετέχων (ΟΤΕ) διαφωνεί με την προσέγγιση της ΕΕΤΤ κατά την οποία –σύμφωνα με τον εν λόγω συμμετέχοντα - κατά την εξαγωγή των μεριδίων αγοράς δεν συνυπολογίστηκαν οι χονδρικές συναλλαγές για προϊόντα μισθωμένων γραμμών μεταξύ των παρόχων Αττικές Τηλεπικοινωνίες και HOL λόγω της απορρόφησης του πρώτου παρόχου από τον δεύτερο. Ο συμμετέχων θεωρεί ότι το σύνολο των υπηρεσιών μεταξύ των δύο παρόχων θα έπρεπε να συνυπολογιστεί στις σχετικές αγορές μισθωμένων γραμμών χονδρικής.

Θέση ΕΕΤΤ:

Η θεώρηση του συμμετέχοντος είναι εντελώς λανθασμένη, δεδομένου ότι η ΕΕΤΤ έλαβε υπόψη της όλες τις χονδρικές συναλλαγές μεταξύ των εν λόγω εταιρειών κατά τον υπολογισμό των μεριδίων αγοράς μέχρι το 2011 (συνεπώς σε όλους τους πίνακες με μερίδια αγοράς στο κείμενο της διαβούλευσης). Η ΕΕΤΤ ανέφερε στο κείμενο (υποενότητα 2.1.8) ότι: «...όπως έχει ήδη ανακοινωθεί στον τύπο, έχει εκκινήσει η διαδικασία συγχώνευσης των δύο εταιριών με απορρόφηση των ΑΤΤΙΚΩΝ από την HOL. Δεδομένου ότι οι υπηρεσίες που παρέχονται από τις ΑΤΤΙΚΕΣ θα ενσωματωθούν πλήρως στις παρεχόμενες υπηρεσίες της HOL, οι χονδρικές συναλλαγές για προϊόντα ΜΓ μεταξύ των δύο εταιρειών θα αποτελούν πλέον αποκλειστικά αυτοπαρεχόμενες υπηρεσίες.». Είναι σαφές ότι η αναφορά της ΕΕΤΤ αφορούσε μελλοντικό χρόνο, μετά την ολοκλήρωση της απορρόφησης. Η ΕΕΤΤ δεν θεώρησε τις συγκεκριμένες χονδρικές συναλλαγές ως αυτοπαροχή ώστε να μην τις λάβει υπόψη της. Σημειώνει τέλος πως, δεδομένης της ολοκλήρωσης της απορρόφησης των ΑΤΤΙΚΩΝ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ από την HOL εντός του 2011, τα στοιχεία αγοράς που υπέβαλε η HOL για το έτος 2011 (Β εξάμηνο) δεν περιέχουν τις χονδρικές συναλλαγές μεταξύ των εν λόγω εταιρειών δεδομένου ότι αφορούν πλέον αυτοπαρεχόμενα χονδρικά κυκλώματα. Τα εν λόγω επικαιροποιημένα στοιχεία παρουσιάζονται στο κείμενο της Κοινοποίησης.

2.3.4 Παρατήρηση 13

Υπολογισμός μεριδίων αγοράς άνω των 2 Mbps

Ένας συμμετέχων (ΟΤΕ) παρατηρεί ότι το μερίδιο αγοράς του ΟΤΕ και στα δύο σενάρια, με βάση τον συνολικό αριθμό κυκλωμάτων άνω των 2 Mbps έχει μειωθεί σημαντικά, στο χρονικό διάστημα μεταξύ 1/1/2007 και 1/1/2011 (μείωση από 79% σε 54% σύμφωνα με το σενάριο 1 και από 67% σε 54% σύμφωνα με το σενάριο 2). Ο ίδιος συμμετέχων αναφέρει ότι η εφαρμογή μεθοδολογίας γραμμικής προβολής καταλήγει σε πρόβλεψη μεριδίων ΟΤΕ στην αγορά χονδρικών τερματικών τμημάτων υψηλής χωρητικότητας για το 2013 σύμφωνα με την οποία το μερίδιο του ΟΤΕ θα είναι μικρότερο από 50% στο σενάριο 1 και κοντά στο 50% στο σενάριο 2. Θεωρεί δε ότι σε αμφότερα τα σενάρια, η τάση των μεριδίων αγοράς υποδεικνύει ότι δεν πληρείται το δεύτερο κριτήριο για τα τερματικά τμήματα υψηλής χωρητικότητας.

Θέση ΕΕΤΤ:

Η ΕΕΤΤ διαφωνεί με την παρατήρηση του συμμετέχοντος. Όπως φαίνεται στα επικαιροποιημένα στοιχεία που παρουσιάζονται στο κείμενο της Κοινοποίησης, ο ΟΤΕ αύξησε το μερίδιο αγοράς του εντός του 2011 σύμφωνα και με τα δύο σενάρια. Συγκεκριμένα, σύμφωνα και με τα δύο σενάρια, το μερίδιο του ΟΤΕ στα τερματικά τμήματα υψηλής χωρητικότητας αυξήθηκε από 54% το δεύτερο εξάμηνο του 2010 σε 55% το δεύτερο εξάμηνο του 2011. Συνεπώς η προσέγγιση της γραμμικής προβολής και τα συμπεράσματα από την εφαρμογή της δεν μπορεί να θεωρηθούν ορθά.

2.3.5 Παρατήρηση 14

Ανεπάρκεια του δικαίου του ανταγωνισμού

Σχετικά με την ανεπάρκεια του δικαίου του ανταγωνισμού αφ' εαυτού, ένας συμμετέχων (ΟΤΕ) θεωρεί ότι η ΕΕΤΤ, προκειμένου να αποδείξει ότι πληρούνται οι συνθήκες του τρίτου κριτηρίου, θα έπρεπε να προχωρήσει σε ανάλυση σε επίπεδο διαδρομής και να τεκμηριώσει ότι σε έναν αριθμό διαδρομών ή ενδεχομένως στο σύνολο τους, συντρέχουν ειδικές συνθήκες που καθιστούν ανεπαρκές το δίκαιο του ανταγωνισμού αντί απλώς να πιθανολογεί ενδεχόμενες αντιαναγωνιστικές πρακτικές.

Θέση ΕΕΤΤ:

Η ΕΕΤΤ σημειώνει τη θέση της ΕΕ στην αιτιολογική έκθεση της Σύστασης για τις σχετικές αγορές, σύμφωνα με την οποία το δίκαιο του ανταγωνισμού δεν επαρκεί για την αντιμετώπιση της αποτυχίας της αγοράς –μεταξύ άλλων- σε περιπτώσεις όπου οι κατάλληλες κανονιστικές υποχρεώσεις δεν μπορούν να επιβληθούν με το δίκαιο του ανταγωνισμού (π.χ. υποχρεώσεις πρόσβασης σε ειδικές περιπτώσεις ή συγκεκριμένες απαιτήσεις κοστολόγησης), σε περιπτώσεις όπου απαιτείται εκτεταμένη παρέμβαση για την αντιμετώπιση της αποτυχίας (π.χ. υποχρεώσεις κοστολόγησης και υπολογισμού κόστους υπηρεσιών, επίβλεψη και έλεγχος όρων και προϋποθέσεων συμπεριλαμβανομένων τεχνικών παραμέτρων).

Η μεθοδολογία που προτείνει ο συμμετέχων (ανάλυση των συνθηκών και της επάρκειας του δικαίου του ανταγωνισμού σε επίπεδο διαδρομής) δεν θα μπορούσε να εφαρμοστεί και να καταλήξει σε ασφαλή συμπεράσματα για την

επάρκεια ή όχι του δικαίου του ανταγωνισμού. Η ΕΕΤΤ υπενθυμίζει ότι η ορισθείσα αγορά περιλαμβάνει όλες τις δυνατές διαδρομές, οπότε η εξέταση θα πρέπει να είναι συνολική.

Στο συγκεκριμένο πλαίσιο, όπως διεξοδικά αναλύεται στην υποενότητα 2.2.4 του κειμένου της διαβούλευσης, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι σε περίπτωση απουσίας *ex-ante* ρύθμισης, οι κύριες αποτυχίες της αγοράς που προκύπτουν λόγω υψηλών και διαρκών φραγμών εισόδου και ελλείπει μιας μεσοπρόθεσμης δυναμικής τάσης προς αποτελεσματικό ανταγωνισμό, είναι η άρνηση συναλλαγής, η παροχή υπηρεσιών υπό όρους διακριτικής μεταχείρισης ή/και η πιθανή υπερτιμολόγηση των ζευκτικών τμημάτων ΜΓ χονδρικής. Τα προβλήματα ανταγωνισμού απαιτούν την επιβολή από την ΕΕΤΤ τουλάχιστον υποχρέωσης πρόσβασης και ελέγχου τιμών, ως κατάλληλες κανονιστικές υποχρεώσεις.

Επιπλέον, λαμβάνοντας υπόψη τους υψηλούς και διαρκείς φραγμούς εισόδου και την απουσία μεσοπρόθεσμης δυναμικής προς τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό, η δημιουργία ενός περιβάλλοντος νομικής ασφάλειας (π.χ. περιοδικές υποχρεώσεις ελέγχου τιμών) είναι τεράστιας σημασίας.

Βάσει των ανωτέρω, η ΕΕΤΤ εμμένει στην αρχική της θέση ότι η πλήρωση του τρίτου κριτηρίου βασίζεται κυρίως στο γεγονός ότι η *ex post* εφαρμογή του δικαίου του ανταγωνισμού μόνο δεν επαρκεί προκειμένου (i) να αντιμετωπιστούν αστοχίες της αγοράς στις αγορές ΜΓ χονδρικής λόγω των απαιτούμενων συχνών/έγκαιρων παρεμβάσεων, (ii) να δημιουργηθεί ένα περιβάλλον νομικής ασφάλειας στις αγορές ΜΓ χονδρικής, (iii) να επιβληθούν οι απαιτούμενες υποχρεώσεις πρόσβασης και κοστολόγησης και (iv) να ελεγχθεί αποτελεσματικά και να διασφαλιστεί η κοστοστρέφεια των σχετικών τιμών του ΟΤΕ.

Τέλος η ΕΕΤΤ σημειώνει την αποτελεσματικότητα των *ex-ante* ρυθμίσεων, όπως έγινε φανερό στην περίπτωση της τροποποίησης της προσφοράς αναφοράς μετά από αίτημα του ΟΤΕ, ώστε η τελευταία να ανταποκρίνεται καλύτερα στις ανάγκες της αγοράς.

Ερώτηση 4: Συμφωνείτε με το αρχικό συμπέρασμα της ΕΕΤΤ ότι ο ΟΤΕ έχει ΣΙΑ στην αγορά ζευκτικών τμημάτων ΜΓ χονδρικής και στις αγορές τερματικών τμημάτων ΜΓ έως και 2 Mbps και άνω των 2 Mbps;

Δύο συμμετέχοντες (On Telecom - Wind) συμφωνούν με τα συμπεράσματα της ΕΕΤΤ σχετικά με τον καθορισμό του ΟΤΕ παρόχου με ΣΙΑ.

2.3.6 Παρατήρηση 15

Καθορισμός του ΟΤΕ ως παρόχου με ΣΙΑ στις αγορές χονδρικής για ζευκτικά και τερματικά τμήματα άνω των 2 Mbps.

Ένας συμμετέχων (ΟΤΕ) διαφωνεί με τα συμπεράσματα της ΕΕΤΤ σχετικά με τον καθορισμό του ΟΤΕ ως παρόχου με ΣΙΑ στις αγορές χονδρικής για ζευκτικά και τερματικά τμήματα άνω των 2Mbps.

Θέση ΕΕΤΤ:

Η ΕΕΤΤ διατηρεί τις θέσεις της, όπως διατυπώθηκαν στο κείμενο της διαβούλευσης, σχετικά με τον καθορισμό του ΟΤΕ ως επιχείρησης με ΣΙΑ στις χονδρικές αγορές ζευκτικών τμημάτων, τερματικών τμημάτων έως και 2Mbps και τερματικών τμημάτων άνω των 2Mbps.

Ερώτηση 5: Συμφωνείτε με τα αρχικά συμπεράσματα της ΕΕΤΤ σχετικά με την ανάλυση των αγορών;

Δύο συμμετέχοντες (On Telecom - Wind) συμφωνούν με τα συμπεράσματα της ΕΕΤΤ σχετικά με τον καθορισμό του ΟΤΕ ως παρόχου με ΣΙΑ.

2.3.7 Παρατήρηση 16

Ανάλυση αγοράς στις αγορές ΜΓ χονδρικής

Ένας συμμετέχων (ΟΤΕ) διαφωνεί με τα συμπεράσματα της ΕΕΤΤ σχετικά με την ανάλυση αγοράς, καθώς θεωρεί ότι δεν πληρούνται τα τρία κριτήρια.

Θέση ΕΕΤΤ:

Η ΕΕΤΤ διατηρεί τις θέσεις της, όπως διατυπώθηκαν στο κείμενο της διαβούλευσης, σχετικά με τα συμπεράσματα της ανάλυσης αγοράς στις αγορές ΜΓ χονδρικής.

2.4 ΑΓΟΡΕΣ ΧΟΝΔΡΙΚΗΣ – ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Ερώτηση 6: Συμφωνείτε με την αρχική άποψη της ΕΕΤΤ ότι η επιβολή υποχρεώσεων πρόσβασης στον ΟΤΕ, είναι εύλογη και αναλογική;

Δύο συμμετέχοντες (On Telecom - Wind) συμφωνούν με τα συμπεράσματα της ΕΕΤΤ σχετικά με την προτεινόμενη ρύθμιση της πρόσβασης.

2.4.1 Παρατήρηση 17

Διαφοροποίηση κανονιστικών υποχρεώσεων χωρητικότητας πάνω από ένα συγκεκριμένο όριο

Ένας συμμετέχων (ΟΤΕ) θεωρεί ότι, εφόσον τα τρία κριτήρια δεν πληρούνται, δεν είναι απαραίτητο να συζητηθεί η επιβολή κανονιστικών υποχρεώσεων στις σχετικές αγορές. Σε κάθε περίπτωση, ο ίδιος συμμετέχων υποστηρίζει ότι οι κανονιστικές υποχρεώσεις που επιβάλλονται από την ΕΕΤΤ, για την παροχή υπηρεσιών Ethernet έως και 1000Mbps δεν έχουν βάση, ενώ λείπει η απαιτούμενη ανάλυση της υποκατάστασης μεταξύ των κυκλωμάτων ΜΓ χονδρικής ταχύτητας 155 Mbps και Ethernet ταχύτητας 1 Gbps κατά το στάδιο ορισμού της αγοράς. Επίσης, ο ίδιος συμμετέχων παρέχει στοιχεία που

υποδεικνύουν ότι οι μισθωμένες γραμμές Ethernet που παρέχονται στους εναλλακτικούς παρόχους έχουν κυρίως χωρητικότητα μικρότερη από 150Mbps.

Θέση ΕΕΤΤ:

Η ΕΕΤΤ, όπως φαίνεται στις ανωτέρω απαντήσεις της, εμμένει στη θέση της ότι τα τρία κριτήρια πληρούνται. Παράλληλα σημειώνει ότι η διαφοροποίηση των κανονιστικών υποχρεώσεων χωρητικότητας πάνω από ένα συγκεκριμένο όριο βασίζεται στην πραγματικές συνθήκες της αγοράς και δεν συνδέεται με τον ορισμό αγοράς, σύμφωνα με τον οποίο όλες οι διαθέσιμες χωρητικότητες μεγαλύτερες από 2 Mbps αποτελούν τμήμα της ενιαίας σχετικής αγοράς τερματικών τμημάτων ΜΓ χονδρικής υψηλής χωρητικότητας.

Η ΕΕΤΤ, μετά το σχόλιο του συμμετέχοντος, και δεδομένου ότι ο συνολικός αριθμός των μισθωμένων γραμμών χονδρικής με χωρητικότητα πάνω από 155 Mbps είναι σημαντικός, ζήτησε επιπλέον πληροφορίες από τους παρόχους σχετικά με την επιμέρους κατανομή των εν λόγω κυκλωμάτων. Από τα παρεχόμενα στοιχεία η ΕΕΤΤ διαπίστωσε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των κυκλωμάτων ΜΓ χονδρικής με χωρητικότητα άνω των 155 Mbps είναι μέχρι 200 Mbps, ενώ ο αριθμός των κυκλωμάτων ΜΓ χονδρικής και λιανικής με χωρητικότητα άνω των 200 Mbps είναι και αναμένεται να παραμείνει μικρός. Βάσει των ανωτέρω, η ΕΕΤΤ προτείνει να τροποποιηθεί η προτεινόμενη υποχρέωση και να επιβληθεί υποχρέωση πρόσβασης σε υπηρεσίες ΜΓ χονδρικής μέσω τεχνολογίας Ethernet για χωρητικότητα έως και 200 Mbps αντί του ορίου 1Gbps.

2.4.2 Παρατήρηση 18

Υλοποίηση ΜΓ με συνδυασμό των τεχνολογιών Ethernet και PDH/SDH

Ένας συμμετέχων (ΟΤΕ) αναφέρει ότι δεν είναι εφικτή η υλοποίηση ΜΓ με συνδυασμό των τεχνολογιών Ethernet και PDH/SDH, είτε σε επίπεδο τερματικών είτε σε επίπεδο ζευκτικών τμημάτων λόγω διαφορετικής τεχνολογίας και τοπολογίας των δικτύων. Συνεπώς, σύμφωνα με τον συμμετέχοντα, η προσφορά αναφοράς ΜΓΧ τεχνολογίας Ethernet δεν είναι δυνατόν να έχει πλήρη αντιστοίχιση με την προσφορά αναφοράς παραδοσιακών ΜΓΧ.

Θέση ΕΕΤΤ:

Η ΕΕΤΤ συμφωνεί με την παρατήρηση του συμμετέχοντος, διευκρινίζοντας ότι δεν πρότεινε την επιβολή των σχετικών υποχρεώσεων.

Ερωτήσεις 7-8-9-10:

Συμφωνείτε με την αρχική θέση της ΕΕΤΤ ότι θα πρέπει να επιβληθούν υποχρεώσεις διαφάνειας στον ΟΤΕ σχετικά με τις ΜΓ χονδρικής;

Συμφωνείτε με την αρχική θέση της ΕΕΤΤ ότι θα πρέπει να επιβληθεί υποχρέωση αμεροληψίας στον ΟΤΕ σχετικά με τις ΜΓ χονδρικής;

Συμφωνείτε με τη μεθοδολογία ελέγχου τιμών και κοστολόγησης που προτείνει η ΕΕΤΤ να εφαρμοστεί σχετικά με τις ΜΓ χονδρικής;

Συμφωνείτε με την αρχική θέση της ΕΕΤΤ ότι θα πρέπει να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση λογιστική διαχωρισμού σχετικά με τις ΜΓ χονδρικής;

Δύο συμμετέχοντες (On Telecom - Wind) συμφωνούν με τα συμπεράσματα της ΕΕΤΤ σχετικά με τις προτεινόμενες υποχρεώσεις του ΟΤΕ.

2.4.3 Παρατήρηση 19

Επιβολή υποχρεώσεων στις αγορές ΜΓ χονδρικής.

Ένας συμμετέχων (ΟΤΕ) θεωρεί ότι εφόσον δεν πληρούνται τα τρία κριτήρια, δεν είναι αναγκαία η συζήτηση σχετικά με την επιβολή κανονιστικών υποχρεώσεων στις σχετικές αγορές.

Θέση ΕΕΤΤ:

Η ΕΕΤΤ διατηρεί τις θέσεις της, όπως διατυπώθηκαν στο κείμενο της διαβούλευσης, σχετικά με τις επιβαλλόμενες υποχρεώσεις διαφάνειας, αμεροληψίας, ελέγχου κόστους και λογιστικού διαχωρισμού.

2.5 ΑΓΟΡΑ ΛΙΑΝΙΚΗΣ – ΟΡΙΣΜΟΣ ΑΓΟΡΑΣ

Ερώτηση 11: Συμφωνείτε με τα αρχικά συμπεράσματα από την άσκηση ορισμού της αγοράς;

Δύο συμμετέχοντες (On Telecom - Wind) συμφωνούν με τα συμπεράσματα της ΕΕΤΤ.

2.5.1 Παρατήρηση 20

Προσδιορισμός σημείου τομής στα 2 Mbps

Ένας συμμετέχων (ΗΟΛ) θεωρεί ότι, λόγω των νέων τεχνολογιών όπως το Ethernet, το όριο των 2Mbps θα πρέπει να αντικατασταθεί από το υψηλότερο όριο των 20Mbps.

Ένας άλλος συμμετέχων (ΟΤΕ) συμφωνεί με τον προσδιορισμό του σημείου τομής στα 2 Mbps αλλά θεωρεί ότι η ΕΕΤΤ θα πρέπει να παρακολουθεί τις εξελίξεις στην αγορά προκειμένου να τροποποιήσει κατάλληλα τον ορισμό της

σχετικής αγοράς στην περίπτωση που η τάση υποκατάστασης μεταξύ κυκλωμάτων χαμηλής και υψηλής χωρητικότητας ενισχυθεί περαιτέρω.

Θέση ΕΕΤΤ:

Η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι οι υφιστάμενες συνθήκες της αγοράς και ιδίως η υποκατάσταση από πλευράς προσφοράς/ ζήτησης και η τιμολογιακή δομή υποδεικνύουν τα 2 Mbps ως το καταλληλότερο όριο διαφοροποίησης ως προς τις ΜΓ λιανικής χαμηλής και υψηλής χωρητικότητας, τουλάχιστον εντός του χρονικού πλαισίου της παρούσας εξέτασης. Σε κάθε περίπτωση, λόγω της αυξανόμενης διείσδυσης των υπηρεσιών Ethernet η ΕΕΤΤ θα παρακολουθεί στενά τις συνθήκες της αγοράς προκειμένου να αξιολογήσει εάν θα χρειαστεί να τροποποιήσει το σχετικό όριο στο μέλλον.

2.5.2 Παρατήρηση 21

Υποκατάσταση μεταξύ ψηφιακών ΜΓ και αναλογικών ΜΓ

Ένας συμμετέχων (ΟΤΕ) θεωρεί ότι, κυρίως λόγω των διαφοροποιήσεων στα τεχνικά χαρακτηριστικά (χωρητικότητα, ασφάλεια, δυνατότητα εναλλακτικών οδεύσεων, διαχείριση και επίβλεψη δικτύου), του γεγονότος ότι οι αναλογικές ΜΓ χρησιμοποιούνται για την υλοποίηση συγκεκριμένων εφαρμογών καθώς και των διαφορών στην τιμολόγηση και την εφαρμογή του SSNIP τεστ, καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι ψηφιακές ΜΓ και οι αναλογικές ΜΓ δεν αποτελούν τμήμα της ίδιας σχετικής αγοράς προϊόντων. Ο συμμετέχων αναφέρει επίσης ότι η διαπίστωση αυτή ενισχύεται από το γεγονός ότι η αναλογία των αναλογικών μισθωμένων γραμμών στην συνολικά φθίνουσα αγορά μισθωμένων γραμμών έως 2 Mbps παραμένει σταθερή.

Θέση ΕΕΤΤ:

Όσον αφορά τα λειτουργικά χαρακτηριστικά τους, τα αναλογικά και τα ψηφιακά κυκλώματα μπορούν να θεωρηθούν εν γένει ισοδύναμα, αν και οι ψηφιακές γραμμές παρέχουν καλύτερη ποιότητα σε όρους καθυστέρησης (latency) και ανθεκτικότητας (resilience). Όσον αφορά την ταχύτητα μετάδοσης δεδομένων, η χρήση modem επιτρέπει ρυθμό 34 Kbps πάνω από αναλογική γραμμή. Η ΕΕΤΤ σημειώνει επίσης την δεδομένη δυνατότητα μετατροπής μιας αναλογικής γραμμής ώστε να υποστηρίξει ψηφιακή μετάδοση, καθώς και το αντίθετο.

Σχετικά με την τιμολόγηση, ο συμμετέχων αναφέρει ότι το κόστος μιας αστικής ψηφιακής γραμμής των 64 Kbps είναι υπερδιπλάσιο από το κόστος μιας αναλογικής γραμμής M1020 με αποτέλεσμα να μην υπάρχει μεταστροφή κρίσιμης μάζας πελατών σε περίπτωση αύξησης της τιμής κατά 10% (αποτυχία του SSNIP τεστ).

Η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι ο συμμετέχων δεν εφαρμόζει σωστά το τεστ του μονοπωλιακού παρόχου. Όπως φαίνεται και στον πίνακα 19 του κειμένου της διαβούλευσης το ετήσιο κόστος της αναλογικής αστικής γραμμής ανέρχεται στα 764 € ενώ της ψηφιακής στα 1.728€. Δεδομένου ότι για να επιτευχθεί ανάλογη λειτουργικότητα και ταχύτητα με την ψηφιακή γραμμή των 64 Kbps είναι απαραίτητες δύο αναλογικές γραμμές (ταχύτητα $2 \times 34 = 68$ Kbps), το

SSNIP τεστ πρέπει να εφαρμοστεί στις τιμές 1.728 € για την ψηφιακή και 1.528 € για τις δύο αναλογικές. Με βάση τις συγκεκριμένες τιμές και το γεγονός ότι η ψηφιακή γραμμή παρέχει εν γένει καλύτερη ποιότητα υπηρεσίας, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι μία αύξηση κατά 10% της τιμής των αναλογικών γραμμών θα οδηγούσε πελάτες στην προμήθεια ψηφιακής γραμμής, γεγονός που θα καθιστούσε την αύξηση μη προσοδοφόρα. Επίσης, η ΕΕΤΤ συμφωνεί ότι η ζήτηση για αναλογικές μισθωμένες γραμμές λιανικής σταδιακά μειώνεται. Ωστόσο, το γεγονός ότι η αναλογία των αναλογικών μισθωμένων γραμμών στην συνολικά φθίνουσα αγορά μισθωμένων γραμμών έως 2 Mbps παραμένει σταθερή, δεν αντίκειται στην υποκατάσταση αναλογικών ΜΓ λιανικής με ψηφιακές ΜΓ λιανικής χαμηλής χωρητικότητας (αλλά και άλλες λιανικές υπηρεσίες) και οι οποίες ψηφιακές ΜΓ χαμηλής χωρητικότητας με τη σειρά τους φαίνεται να υποκαθίστανται με ψηφιακές υπηρεσίες Ethernet στα 2 Mbps αλλά και υψηλότερα. Συνεπώς η ΕΕΤΤ εμμένει στην αρχική θέση της, όπως διατυπώθηκε στην υποενότητα 3.1.2.2 του κειμένου της διαβούλευσης, ότι δηλαδή οι αναλογικές και οι ψηφιακές αναλογικές γραμμές αποτελούν τμήμα της ίδιας σχετικής αγοράς.

2.5.3 Παρατήρηση 22

Παροχή αναλογικών μισθωμένων γραμμών

Ένας συμμετέχων (ΟΤΕ) υποστηρίζει ότι αν και, θεωρητικά, οι εναλλακτικοί πάροχοι μπορούν να παρέχουν αναλογικές μισθωμένες γραμμές, μόνο ο ΟΤΕ παρέχει αναλογικές μισθωμένες γραμμές επί του παρόντος. Θεωρεί ότι η παροχή αναλογικών μισθωμένων γραμμών μόνο από τον ΟΤΕ υποδεικνύει ότι οι ψηφιακές μισθωμένες γραμμές και οι αναλογικές μισθωμένες γραμμές δεν αποτελούν τμήμα της ίδιας σχετικής αγοράς προϊόντων.

Θέση ΕΕΤΤ:

Αντίθετα με τον συμμετέχοντα, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι ο λόγος για τον οποίο οι εναλλακτικοί πάροχοι δεν προσφέρουν αναλογικές μισθωμένες γραμμές, αν και θεωρητικά θα μπορούσαν, είναι ότι ήδη παρέχουν ψηφιακές μισθωμένες γραμμές, οι οποίες από την πλευρά του τελικού χρήστη αποτελούν πλήρες υποκατάστατο των αναλογικών μισθωμένων γραμμών. Παράλληλα παραπέμπει στην ανωτέρω παρατήρηση σχετικά με την συμπερίληψη των αναλογικών γραμμών στην ίδια αγορά με τις ψηφιακές.

2.5.4 Παρατήρηση 23

Υπηρεσίες Ethernet

Σχετικά με την ένταξη των υπηρεσιών Ethernet στη σχετική αγορά προϊόντων, ένας συμμετέχων (ΟΤΕ) αναγνωρίζει ότι με την πάροδο του χρόνου οι παραδοσιακές ψηφιακές γραμμές αντικαθίστανται από σχετικές υπηρεσίες Ethernet, ιδίως για τις μισθωμένες γραμμές άνω των 2Mbps. Επίσης, αναφέρει ότι οι υπηρεσίες Ethernet παρέχονται ως συνδέσεις είτε point to

point είτε point to multipoint και προτείνει οι τελευταίες να εξαιρεθούν από τη σχετική αγορά προϊόντων.

Θέση ΕΕΤΤ:

Η ΕΕΤΤ υποδέχεται θετικά τα σχόλια ενός συμμετέχοντος σχετικά με το ότι οι μισθωμένες γραμμές Ethernet και οι παραδοσιακές μισθωμένες γραμμές αποτελούν τμήμα της ίδιας σχετικής αγοράς προϊόντων (τουλάχιστον για τις μισθωμένες γραμμές με χωρητικότητες άνω των 2 Mbps), αν και ο ίδιος συμμετέχων υποστήριξε σχετικά με τις χονδρικές αγορές ότι οι Ethernet και ψηφιακές μισθωμένες γραμμές δεν αποτελούν τμήμα της ίδιας σχετικής αγοράς προϊόντων.

Σχετικά με το σχόλιο που αφορά τις συνδέσεις Ethernet point-to-multipoint, η ΕΕΤΤ συμφωνεί με τον συμμετέχοντα ότι οι συνδέσεις Ethernet point-to-multipoint δεν αποτελούν τμήμα της σχετικής αγοράς προϊόντων, καθώς ένα από τα βασικά χαρακτηριστικά των μισθωμένων γραμμών, η συνδεσιμότητα σημείου προς σημείο, δεν πληρείται.

2.5.5 Παρατήρηση 24

Υπηρεσίες VPN

Ένας συμμετέχων (HOL) θεωρεί ότι οι υπηρεσίες VPN που βασίζονται σε ΜΓ έχουν παρόμοια λειτουργικά χαρακτηριστικά και εξυπηρετούν τις ίδιες ανάγκες με τις ΜΓ και συνεπώς αποτελούν τμήμα της αγοράς προϊόντων ΜΓ.

Θέση ΕΕΤΤ:

Η ΕΕΤΤ διατηρεί τη θέση της σχετικά με την εξαίρεση των υπηρεσιών VPN που βασίζονται σε αποκλειστική χωρητικότητα από τη σχετική αγορά μισθωμένων γραμμών, κυρίως λόγω της απουσίας υποκατάστασης από πλευράς προσφοράς και ζήτησης (υποενότητα 3.1.2.3). Ωστόσο, όπως σημειώνεται στη εν λόγω ενότητα, η ΕΕΤΤ θα παρακολουθεί στενά τις σχετικές αγορές προκειμένου να αξιολογήσει εάν θα χρειαστεί να ενοποιήσει τις αγορές αυτές στο μέλλον.

Ερώτηση 12: Συμφωνείτε με την αρχική θέση της ΕΕΤΤ ότι η γεωγραφική αγορά για υπηρεσίες ΜΓ λιανικής έως και 2 Mbps είναι εθνική;

Δύο συμμετέχοντες (On Telecom - Wind) συμφωνούν με τα συμπεράσματα της ΕΕΤΤ.

2.5.6 Παρατήρηση 25

Εύρος της γεωγραφικής αγοράς για υπηρεσίες ΜΓ λιανικής έως και 2 Mbps

Ένας συμμετέχων (ΟΤΕ) θεωρεί ότι η σχετική αγορά δεν πληροί τα τρία κριτήρια και συνεπώς δεν απαιτείται να συζητηθεί περαιτέρω το γεωγραφικό εύρος της αγοράς. Σε κάθε περίπτωση, ο ίδιος συμμετέχων σημειώνει ότι, σε

αντίθεση με τη σχετική αναφορά της ΕΕΤΤ, το μεγαλύτερο ποσοστό ΜΓ λιανικής παρέχονται στην ίδια περιφέρεια. Ο συμμετέχων θεωρεί ότι τα στοιχεία αυτά υποδεικνύουν ότι είναι δυνατόν να υπάρχει επιτυχής επιχειρηματική δραστηριότητα μόνο σε μια περιφέρεια και συγκεκριμένα στο Νομό Αττικής.

Θέση ΕΕΤΤ:

Η ΕΕΤΤ διατηρεί τη θέση της σχετικά με το εθνικό εύρος της σχετικής αγοράς κυρίως λόγω των ενιαίων συνθηκών ανταγωνισμού. Το υψηλό ποσοστό των μισθωμένων γραμμών λιανικής εντός της ίδιας περιφέρειας, καθώς και ο υψηλός αριθμός μισθωμένων γραμμών στην Αττική προέρχεται από την υψηλή συγκέντρωση εταιρικών πελατών στις μεγάλες πόλεις και ιδίως στην Αθήνα. Ακόμη και με υψηλή διαφοροποίηση της ζήτησης, οι ενιαίες συνθήκες ανταγωνισμού στις διαφορετικές περιφέρειες της Ελλάδας υποστηρίζουν το συμπέρασμα της ΕΕΤΤ σχετικά με τον ορισμό μιας εθνικής αγοράς για τις μισθωμένες γραμμές λιανικής.

Ειδικότερα η ΕΕΤΤ εξέτασε και τα μερίδια αγοράς σε εθνικό επίπεδο καθώς και ανά γεωγραφική περιοχή. Η ΕΕΤΤ διαπίστωσε ότι τα μερίδια αγοράς του ΟΤΕ τόσο σε εθνική κλίμακα όσο και στην περιοχή της Αττικής είναι υψηλά και κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2011 διαμορφώνονται ως ακολούθως:

Αγορά ΜΓ λιανικής χωρητικότητας έως και 2 Mrbs σε Εθνικό επίπεδο	
ΟΤΕ	92%
Άλλοι πάροχοι	8%
Αγορά ΜΓ λιανικής χωρητικότητας έως και 2 Mrbs στην Αττική	
ΟΤΕ	87%
Άλλοι πάροχοι	13%

2.5.7 Παρατήρηση 26

Επίδραση της αγοράς (φυσικής) πρόσβασης σε υποδομή δικτύου σε σταθερή θέση

Ένας συμμετέχων (ΟΤΕ) σημειώνει ότι οι πάροχοι είναι σε θέση, σε μεγάλο βαθμό, να παρέχουν υπηρεσίες μισθωμένων γραμμών με χρήση του αδεσμοποίητου τοπικού βρόχου σε συνδυασμό με τεχνολογίες xDSL. Συνεπώς η ΕΕΤΤ θα έπρεπε να μελετήσει κατά πόσον υφίστανται γεωγραφικές διαφοροποιήσεις μεταξύ των περιοχών εκείνων όπου οι πάροχοι έχουν προχωρήσει σε συνεγκατάσταση παρέχοντας υπηρεσίες μέσω ΑΠΤοΒ και στις περιοχές όπου οι υπηρεσίες παρέχονται αποκλειστικά με χρήση μισθωμένων γραμμών χονδρικής, λαμβάνοντας υπόψη και την επίδραση του μέτρου 4.2 της Κοινωνίας της Πληροφορίας Α.Ε «Χρηματοδότησης επιχειρήσεων για την ανάπτυξη ευρυζωνικής πρόσβασης στις περιφέρειες της Ελλάδας», στο οποίο υλοποιήθηκαν 693 συνεγκαταστάσεις που καλύπτουν το 16,6% της συνολικής συνδρομητικής βάσης.

Θέση ΕΕΤΤ:

Η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι ο συμμετέχων είχε υποβάλλει ανάλογες παρατηρήσεις στην δημόσια διαβούλευση και κοινοποίηση της Εθνικής Αγοράς Χονδρικής Παροχής (Φυσικής) Πρόσβασης σε Υποδομή Δικτύου (συμπεριλαμβανομένης μεριζόμενης και πλήρως αποδεδιοποιημένης πρόσβασης) σε σταθερή θέση και ότι η ΕΕΤΤ απάντησε εμπειριστωμένα στα εν λόγω σχόλια. Η αγορά 4 ορίστηκε σε Εθνικό επίπεδο και κατά συνέπεια επηρεάζει σε όρους συνθηκών ανταγωνισμού την αγορά μισθωμένων γραμμών ομοιογενώς σε όλη την Επικράτεια.

2.5.8 Παρατήρηση 27

Ενιαία εθνική τιμολόγηση ΜΓ

Ένας συμμετέχων (ΟΤΕ) υποστηρίζει ότι η ενιαία εθνική τιμολόγηση των μισθωμένων γραμμών είναι αποτέλεσμα των σχετικών υποχρεώσεων του ΟΤΕ, καθώς και περιορισμών από το κοστολογικό σύστημα του ΟΤΕ που έχει επιβληθεί και εγκριθεί από την ΕΕΤΤ.

Θέση ΕΕΤΤ:

Σε σχέση με το σχόλιο του συμμετέχοντος ως προς τους περιορισμούς στη γεωγραφική διαφοροποίηση των τιμολογίων του ΟΤΕ, η ΕΕΤΤ επισημαίνει, όπως αναφέρει και στην υποενότητα 2.1.8 του κειμένου της δημόσιας διαβούλευσης για τις χονδρικές αγορές, ότι ο ΟΤΕ δεν υποχρεούται να επιβάλει κοινές χρεώσεις και θα μπορούσε να διαφοροποιεί γεωγραφικά τις τιμές, εφόσον αυτές παραμένουν κοστοστρεφείς. Αυτό υποδεικνύει ότι υπάρχει ένας κοινός τιμολογιακός περιορισμός σε όλη την Ελλάδα.

2.6 ΑΓΟΡΑ ΛΙΑΝΙΚΗΣ – ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΓΟΡΑΣ

Ερώτηση 13: Συμφωνείτε με την αρχική θέση της ΕΕΤΤ ότι τα τρία κριτήρια πληρούνται για τις ΜΓ λιανικής έως και 2 Mbps στην Ελλάδα;

Δύο συμμετέχοντες (On Telecoms - Wind) συμφωνούν με τα συμπεράσματα της ΕΕΤΤ.

2.6.1 Παρατήρηση 28

Υπαρξη φραγμών εισόδου και ανταγωνισμού στην αγορά ΜΓ λιανικής έως και 2 Mbps

Αναφορικά με το πρώτο κριτήριο «φραγμοί εισόδου και ανταγωνισμού», ένας συμμετέχων θεωρεί ότι δεν υπάρχουν υψηλοί και μη παροδικοί φραγμοί εισόδου στην υπό εξέταση αγορά δεδομένου ότι 8 εναλλακτικοί πάροχοι παρείχαν μισθωμένες γραμμές λιανικής την 1/1/2011. Επιπρόσθετα, ο ίδιος πάροχος θεωρεί ότι η ΕΕΤΤ παραβλέπει το γεγονός ότι οι υπηρεσίες ΜΓ χονδρικής είναι υπό ρύθμιση και αναφέρει ότι οι ρυθμιστικές υποχρεώσεις στις αγορές ΜΓ χονδρικής σε συνδυασμό με την αποτελεσματική ρύθμιση της αγοράς φυσικής πρόσβασης σε υποδομή δικτύου σε σταθερή θέση (αγορά 4),

επιτρέπουν στους εναλλακτικούς παρόχους να προσφέρουν μισθωμένες γραμμές λιανικής από άκρο σε άκρο.

Θέση ΕΕΤΤ:

Η ΕΕΤΤ θεωρεί αναφορικά με το πρώτο κριτήριο της ύπαρξης φραγμών εισόδου και ανταγωνισμού ότι οι σχετικές αγορές στην Ελλάδα χαρακτηρίζονται από:

1. Υποδομή δικτύου πλήρους κάλυψης: ο ΟΤΕ είναι ο μόνος πάροχος που διαθέτει εθνικό δίκτυο για την παροχή υπηρεσιών μισθωμένων γραμμών τόσο στις λιανικές όσο και στις χονδρικές αγορές. Η ύπαρξη υποδομής δικτύου πλήρους κάλυψης δημιουργεί οικονομίες κλίμακος και σκοπού παρέχοντας στον ΟΤΕ περαιτέρω σημαντικό πλεονέκτημα κόστους.
2. Εμπορική επωνυμία και υψηλά μερίδια αγοράς: η καλά εδραιωμένη εμπορική επωνυμία και η οικονομική ισχύς του ΟΤΕ, σε συνδυασμό με τα υψηλά μερίδια αγοράς στις σχετικές αγορές λιανικής και χονδρικής, καθιστούν δυσκολότερη για τους εναλλακτικούς παρόχους την είσοδό τους στην αγορά λιανικής.
3. Κόστος μεταστροφής: το υφιστάμενο κόστος μεταστροφής περιορίζει τη δυνατότητα των παρόχων να αποκτήσουν νέους πελάτες.

2.6.2 Παρατήρηση 29

Φραγμοί μεταστροφής - Επίπεδο τεχνικής υποστήριξης

Ένας συμμετέχων (ΟΤΕ) ισχυρίζεται ότι η δραστηριοποίηση των εναλλακτικών παρόχων στην αγορά αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο στο σύνολο των αστικών κέντρων της χώρας καθώς και η ρύθμιση (ύπαρξη Συμφωνιών Επιπέδου Υπηρεσίας (SLAs)) στις αγορές ΜΓ χονδρικής επιτρέπει στους εναλλακτικούς παρόχους να αναπαράξουν το ίδιο επίπεδο τεχνικής υποστήριξης με αυτό που απολαμβάνει το λιανικό άκρο του ΟΤΕ.

Θέση ΕΕΤΤ:

Η ΕΕΤΤ διαφωνεί με το σχόλιο του συμμετέχοντος, δεδομένου ότι ακόμα και στην περίπτωση χονδρικών υπηρεσιών αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο, η διαδικασία βλαβοδιαχείρισης βασίζεται στον ΟΤΕ.

Το γεγονός αυτό δημιουργεί σε πολλές περιπτώσεις προβλήματα κατά τη διαδικασία άρσης βλαβών λόγω της ασυμφωνίας σχετικά με την υπαιτιότητα της βλάβης μεταξύ ΟΤΕ και παρόχου. Σε πολλές περιπτώσεις η ΕΕΤΤ έχει δεχθεί καταγγελίες από παρόχους και έχει διενεργήσει σχετικές ακροάσεις.

Γενικότερα, λοιπόν, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι είναι δύσκολο για τους Εναλλακτικούς παρόχους να προσφέρουν υπηρεσίες υποστήριξης του ίδιου επιπέδου με αυτό που απολαμβάνει το λιανικό άκρο του ΟΤΕ.

2.6.3 Παρατήρηση 30

Οικονομίες κλίμακος και σκοπού σε επίπεδο λιανικής

Ένας συμμετέχων (ΟΤΕ) διαφωνεί με τον ισχυρισμό της ΕΕΤΤ ότι η ύπαρξη οικονομιών κλίμακος και σκοπού σε επίπεδο λιανικής παρέχει στον ΟΤΕ ένα πρόσθετο πλεονέκτημα κόστους καθώς τα λειτουργικά κόστη αποτελούν λειτουργικά έξοδα του παρόχου και δεν μπορούν να θεωρηθούν ως μη ανακτήσιμα ώστε να συνιστούν φραγμό εισόδου.

Θέση ΕΕΤΤ:

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι υπάρχει σημαντική αλληλοεπικάλυψη μεταξύ των προϊόντων χονδρικής και λιανικής που μπορούν να προσφερθούν από τον ΟΤΕ με τη χρήση της ίδιας υποδομής και το μειονέκτημα κόστους ενός νεοεισερχόμενου έναντι του ΟΤΕ είναι πιθανό να είναι σημαντικό, καθώς ο νεοεισερχόμενος δεν μπορεί να απολαύσει τις οικονομίες κλίμακος και σκοπού που απολαμβάνει ο ΟΤΕ. Συνεπώς, ο ΟΤΕ διαθέτει ένα πλεονέκτημα κόστους που προέρχεται από τις οικονομίες σκοπού που δύναται να επιτύχει από τη χρήση κοινών στοιχείων υπηρεσιών για την παροχή διαφορετικών υπηρεσιών. Οι οικονομίες σκοπού έχουν μεγαλύτερη επίπτωση όσο μεγαλύτερο είναι το εύρος των υπηρεσιών που μοιράζονται το κόστος, με αποτέλεσμα ένας πάροχος που δραστηριοποιείται σε ένα ευρύτερο πεδίο υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών να βρίσκεται σε καλύτερη θέση όσον αφορά στην ανάκτηση του κοινού κόστους από κάθε υπηρεσία.

2.6.4 Παρατήρηση 31

Απουσία τάσης προς αποτελεσματικό ανταγωνισμό

Ένας συμμετέχων (ΟΤΕ) υποστηρίζει ότι δεν υπάρχει υποκατάσταση μεταξύ αναλογικών και ψηφιακών ΜΓ λιανικής με αποτέλεσμα τα μερίδια αγοράς που χρησιμοποιεί η ΕΕΤΤ να παρουσιάζουν στρεβλή εικόνα της αγοράς. Ο ίδιος συμμετέχων επισημαίνει ότι το μερίδιο του ΟΤΕ στις ψηφιακές μισθωμένες γραμμές λιανικής είναι μικρότερο από το συνολικό μερίδιο ΜΓ λιανικής (αναλογικών και ψηφιακών γραμμών) που εμφανίζει η ΕΕΤΤ στην ανάλυσή της.

Θέση ΕΕΤΤ:

Η ΕΕΤΤ εμμένει στην άποψη της ότι υπάρχει υποκατάσταση μεταξύ αναλογικών και ψηφιακών γραμμών (**Παρατήρηση 21**) και επισημαίνει ότι καθώς οι αναλογικές γραμμές αποτελούν τμήμα της σχετικής αγοράς προϊόντων, ο αριθμός των αναλογικών μισθωμένων γραμμών πρέπει να συμπεριληφθεί στον υπολογισμό των μεριδίων αγοράς.

Η ΕΕΤΤ σημειώνει, τέλος, ότι ακόμα και στην περίπτωση υπολογισμού των μεριδίων αγορών χωρίς τη συμπερίληψη των αναλογικών ΜΓ λιανικής, τα μερίδια αγοράς του ΟΤΕ είναι πολύ υψηλά, οπότε τα συμπεράσματα της ΕΕΤΤ θα παρέμεναν τα ίδια.

2.6.5 Παρατήρηση 32

Εγκυρότητα των στοιχείων μεριδίων αγοράς στις ΜΓ λιανικής έως και 2 Mbps

Ο ίδιος συμμετέχων αμφισβητεί την εγκυρότητα των στοιχείων μεριδίων αγοράς σχετικά με τις μισθωμένες γραμμές λιανικής άνω των 2 Mbps και θεωρεί ότι το μερίδιο του ΟΤΕ για την 1/1/2011 είναι μικρότερο από το μερίδιο που αναφέρει η ΕΕΤΤ. Λόγω της συγκεκριμένης διαπίστωσης ο συμμετέχων εγείρει ερωτήματα όσον αφορά την ορθή επεξεργασία των δεδομένων αλλά και απεικόνιση των μεριδίων αγοράς του ΟΤΕ τα οποία θεωρεί ότι η ΕΕΤΤ ενδέχεται να έχει, ως ένα βαθμό, υπερεκτιμήσει.

Θέση ΕΕΤΤ:

Η ΕΕΤΤ διαφωνεί με το σχόλιο του συμμετέχοντος και σημειώνει ότι μετά από σύγκριση των εμπιστευτικών στοιχείων που παραθέτει ο συμμετέχων στο συγκεκριμένο σχόλιό του με τα στοιχεία που χρησιμοποίησε η ΕΕΤΤ στο κείμενο διαβούλευσης προκύπτει ότι κατά τον υπολογισμό των μεριδίων μισθωμένων γραμμών λιανικής ο συμμετέχων δεν συμπεριέλαβε τις γραμμές Ethernet. Συνεπώς, ο υπολογισμός των μεριδίων αγοράς που παρέθεσε ο συμμετέχων είναι λανθασμένος. Βάσει του ανωτέρω, η γενίκευση που επιχειρεί ο συμμετέχων σχετικά με την εγκυρότητα και αξιοπιστία των στοιχείων που χρησιμοποιεί η ΕΕΤΤ είναι εσφαλμένη. Σε κάθε περίπτωση, η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι τα στοιχεία που χρησιμοποιήθηκαν στο κείμενο της διαβούλευσης βασίζονται στις απαντήσεις των παρόχων της αγοράς, τα οποία υποβάλλονται σε έλεγχο και επεξεργασία από την ΕΕΤΤ πριν χρησιμοποιηθούν.

2.6.6 Παρατήρηση 33

Ανεπάρκεια του δίκαιου του ανταγωνισμού

Αναφορικά με το τρίτο κριτήριο της ανεπάρκειας μόνο του δίκαιου του ανταγωνισμού, ένας συμμετέχων (ΟΤΕ) επισημαίνει ότι το δίκαιο του ανταγωνισμού είναι επαρκές για να αντιμετωπιστούν ενδεχόμενες αστοχίες της αγοράς και να επιβληθούν κυρώσεις σε περίπτωση παραβατικών συμπεριφορών. Επίσης, ο ίδιος συμμετέχων θεωρεί ότι η απουσία πραγματικών προβλημάτων ανταγωνισμού στην σχετική αγορά υποδεικνύει ότι το ex post δίκαιο του ανταγωνισμού επαρκεί για την αντιμετώπιση αστοχιών της αγοράς.

Θέση ΕΕΤΤ:

Η ΕΕΤΤ σημειώνει τη θέση της ΕΕ στην αιτιολογική έκθεση της Σύστασης για τις σχετικές αγορές, σύμφωνα με την οποία το δίκαιο του ανταγωνισμού δεν επαρκεί για την αντιμετώπιση της αποτυχίας της αγοράς –μεταξύ άλλων- σε περιπτώσεις όπου οι κατάλληλες κανονιστικές υποχρεώσεις δεν μπορούν να επιβληθούν με το δίκαιο του ανταγωνισμού (π.χ. υποχρεώσεις πρόσβασης σε ειδικές περιπτώσεις ή συγκεκριμένες απαιτήσεις κοστολόγησης), σε περιπτώσεις όπου απαιτείται εκτεταμένη παρέμβαση για την αντιμετώπιση της αποτυχίας (π.χ. υποχρεώσεις κοστολόγησης και υπολογισμού κόστους

υπηρεσιών, επίβλεψη και έλεγχος όρων και προϋποθέσεων συμπεριλαμβανομένων τεχνικών παραμέτρων).

Επιπλέον, λαμβάνοντας υπόψη τους υψηλούς και διαρκείς φραγμούς εισόδου και την απουσία μεσοπρόθεσμης δυναμικής προς τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό, η δημιουργία ενός περιβάλλοντος νομικής ασφάλειας (π.χ. περιοδικές υποχρεώσεις ελέγχου τιμών) είναι τεράστιας σημασίας.

Η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι η *ex post* εφαρμογή του δικαίου του ανταγωνισμού μόνο δεν επαρκεί προκειμένου (i) να επιβληθούν οι απαιτούμενες υποχρεώσεις πρόσβασης και κοστολόγησης και (ii) να ελεγχθεί αποτελεσματικά και να διασφαλιστεί η κοστοστρέφεια των σχετικών τιμών του ΟΤΕ.

Με βάση τους ανωτέρω λόγους, η ΕΕΤΤ διατηρεί τη θέση της, ότι τουλάχιστον εντός του χρονικού πλαισίου της παρούσας εξέτασης τα τρία κριτήρια πληρούνται στην αγορά μισθωμένων γραμμών λιανικής, παρά την *ex ante* ρύθμιση των αγορών ΜΓ χονδρικής.

Ερώτηση 14: Συμφωνείτε με το αρχικό συμπέρασμα της ΕΕΤΤ ότι ο ΟΤΕ έχει ΣΙΑ στην αγορά υπηρεσιών ΜΓ λιανικής έως και 2 Mbps;

Δύο συμμετέχοντες (On Telecom - Wind) συμφώνησαν με τα συμπεράσματα της ΕΕΤΤ.

2.6.7 Παρατήρηση 34

Καθορισμός του ΟΤΕ ως παρόχου με ΣΙΑ στη λιανική αγορά ΜΓ έως και 2 Mbps

Ένας συμμετέχων (ΟΤΕ) υποστηρίζει ότι η σχετική αγορά είναι ανταγωνιστική και διαφωνεί με τον καθορισμό του ΟΤΕ ως παρόχου με ΣΙΑ.

Θέση ΕΕΤΤ:

Η ΕΕΤΤ διατηρεί τις θέσεις της, όπως διατυπώθηκαν στο κείμενο της διαβούλευσης, σχετικά με τον καθορισμό του ΟΤΕ ως παρόχου με ΣΙΑ στην αγορά μισθωμένων γραμμών λιανικής έως και 2 Mbps.

Ερώτηση 15: Συμφωνείτε με τα αρχικά συμπεράσματα της ΕΕΤΤ σχετικά με την ανάλυση της αγοράς ΜΓ λιανικής έως και 2 Mbps;

Δύο συμμετέχοντες (On Telecom - Wind) συμφώνησαν με τα συμπεράσματα της ΕΕΤΤ.

2.6.8 Παρατήρηση 35

Ανάλυση της αγοράς ΜΓ λιανικής έως και 2 Mbps

Ένας συμμετέχων (ΟΤΕ) πιστεύει ότι η σχετική αγορά είναι ανταγωνιστική και διαφωνεί με τον καθορισμό του ΟΤΕ ως παρόχου με ΣΙΑ.

Θέση ΕΕΤΤ:

Η ΕΕΤΤ διατηρεί τις θέσεις της, όπως διατυπώθηκαν στο κείμενο της διαβούλευσης, σχετικά με τα συμπεράσματα της ανάλυσης της αγοράς μισθωμένων γραμμών λιανικής έως και 2Mbps.

2.7 ΑΓΟΡΑ ΛΙΑΝΙΚΗΣ – ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Ερώτηση 16: Συμφωνείτε με την επιβολή της υποχρέωσης αμεροληψίας και διαφάνειας στον ΟΤΕ σχετικά με την παροχή ΜΓ λιανικής έως και 2 Mbps;

Δύο συμμετέχοντες (On Telecom - Wind) συμφωνούν με τα συμπεράσματα της ΕΕΤΤ.

2.7.1 Παρατήρηση 36

Διατήρηση των υποχρεώσεων αμεροληψίας και διαφάνειας στον ΟΤΕ στην αγορά ΜΓ λιανικής έως και 2 Mbps

Ένας συμμετέχων (ΟΤΕ) πιστεύει ότι καθώς τα τρία κριτήρια δεν πληρούνται, δεν είναι αναγκαία η ανάλυση αναφορικά με την επιβολή κανονιστικών υποχρεώσεων στις σχετικές αγορές. Σε κάθε περίπτωση, ο ίδιος συμμετέχων σημειώνει ότι ο ΟΤΕ δεν παρέχει τις σχετικές υπηρεσίες με τρόπο που συνιστά διακριτική μεταχείριση. Σχετικά με τη διαφάνεια, ο ίδιος συμμετέχων πιστεύει ότι το υφιστάμενο *ex post* εθνικό πλαίσιο καλύπτει την προτεινόμενη υποχρέωση διαφάνειας, καθώς όλοι οι πάροχοι υποχρεούνται να συμμορφώνονται με διατάξεις διαφάνειας και δημοσίευσης πληροφοριών κατά την παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

Θέση ΕΕΤΤ:

Η ΕΕΤΤ διατηρεί τις θέσεις της σχετικά με τις επιβληθείσες υποχρεώσεις στον ΟΤΕ. Σχετικά με την υποχρέωση διαφάνειας, η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι οι υφιστάμενες υποχρεώσεις βάσει της *ex post* νομοθεσίας είναι πιο γενικές, ενώ οι επιβληθείσες *ex ante* υποχρεώσεις εστιάζουν στην παροχή υπηρεσιών μισθωμένων γραμμών.

Ερώτηση 17: Συμφωνείτε με τη διατήρηση της υποχρέωσης κοστοστρέφειας καθώς και ότι η υποχρέωση κοστοστρέφειας θα πρέπει να βασίζεται στη μεθοδολογία FDC/CCA;

Δύο συμμετέχοντες (On Telecom - Wind) συμφωνούν με τα συμπεράσματα της ΕΕΤΤ και ένας εξ αυτών αναφέρει ότι είναι αναγκαίο ένα επαρκές περιθώριο μεταξύ των τιμών λιανικής και χονδρικής προκειμένου να προαχθεί ο αποδοτικός ανταγωνισμός.

2.7.2 Παρατήρηση 37

Διατήρηση της υποχρέωσης κοστοστρέφειας στον ΟΤΕ στην αγορά ΜΓ λιανικής έως και 2 Mbps

Ένας συμμετέχων (ΟΤΕ) πιστεύει ότι καθώς τα τρία κριτήρια δεν πληρούνται, δεν είναι αναγκαία η ανάλυση αναφορικά με την επιβολή κανονιστικών υποχρεώσεων στις σχετικές αγορές και διαφωνεί με την προτεινόμενη υποχρέωση κοστοστρέφειας.

Θέση ΕΕΤΤ:

Η ΕΕΤΤ διατηρεί τις θέσεις της, όπως εκφράστηκαν στο κείμενο της διαβούλευσης, σχετικά με την επιβολή της υποχρέωσης ελέγχου κόστους.

Ερώτηση 18: Συμφωνείτε ότι η υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού του ΟΤΕ είναι αναγκαία και αναλογική;

Δύο συμμετέχοντες (On Telecom - Wind) συμφωνούν με τα συμπεράσματα της ΕΕΤΤ.

2.7.3 Παρατήρηση 38

Διατήρηση της υποχρέωσης λογιστικού διαχωρισμού στον ΟΤΕ στην αγορά ΜΓ λιανικής έως και 2 Mbps

Ένας συμμετέχων (ΟΤΕ) πιστεύει ότι καθώς τα τρία κριτήρια δεν πληρούνται, δεν είναι αναγκαία η ανάλυση σχετικά με την επιβολή κανονιστικών υποχρεώσεων στις σχετικές αγορές και διαφωνεί με την προτεινόμενη υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού.

Θέση ΕΕΤΤ:

Η ΕΕΤΤ διατηρεί τις θέσεις της, όπως εκφράστηκαν στο κείμενο της διαβούλευσης, σχετικά με την επιβολή της υποχρέωσης λογιστικού διαχωρισμού

3 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Με βάση την εξέταση από την ΕΕΤΤ των σχολίων στο Κείμενο της Διαβούλευσης, προτείνεται να γίνει η ακόλουθη αλλαγή στο κείμενο της Διαβούλευσης:

Το σημείο ix της υποενότητας 2.4.5.1 διαμορφώνεται ως εξής:

- ix. Η ΕΕΤΤ προτείνει να επιβληθεί υποχρέωση πρόσβασης σε υπηρεσίες ΜΓ χονδρικής μέσω τεχνολογίας Ethernet για χωρητικότητα έως και 200 Mbps. Η ΕΕΤΤ προτείνει την εν λόγω υποχρέωση με βάση τις ακόλουθες παρατηρήσεις:
- Ο αριθμός των κυκλωμάτων ΜΓ χονδρικής με χωρητικότητα άνω των 155 Mbps δεν είναι αμελητέος, είναι αυξανόμενος και το μερίδιο αγοράς του ΟΤΕ με αναφορά στον όγκο εξακολουθεί να είναι ιδιαίτερα υψηλό.
 - Το μεγαλύτερο ποσοστό των κυκλωμάτων ΜΓ χονδρικής με χωρητικότητα άνω των 155 Mbps είναι μέχρι 200 Mbps.
 - Ο αριθμός των κυκλωμάτων ΜΓ χονδρικής και λιανικής με χωρητικότητα άνω των 200 Mbps είναι και αναμένεται να παραμείνει μικρός.

Επίσης τροποποιείται ανάλογα και κάθε αναφορά στην εν λόγω χωρητικότητα που σχετίζεται με τις προτεινόμενες υποχρεώσεις αναφορικά με τις υπηρεσίες ΜΓ χονδρικής μέσω τεχνολογίας Ethernet.

4 ΑΝΑΛΥΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ

1	OTE
2	ON TELECOMS
3	HOL
4	WIND

4.1 ΟΤΕ

Σχόλια και Απαντήσεις ΟΤΕ

Δημόσιας Διαβούλευσης σχετικά με το Σχέδιο Μέτρων της ΕΕΤΤ αναφορικά με τον 2ο γύρο ανάλυσης για τον Ορισμό, την Ανάλυση του επιπέδου ανταγωνισμού και τις προτεινόμενες κανονιστικές υποχρεώσεις στις αγορές:

- Μισθωμένων γραμμών λιανικής με χωρητικότητες έως και 2 Mbps,
- Τερματικών τμημάτων μισθωμένων γραμμών χονδρικής με χωρητικότητες έως και 2 Mbps,
- Τερματικών τμημάτων μισθωμένων γραμμών χονδρικής με χωρητικότητες άνω των 2 Mbps,
- Ζευκτικών τμημάτων μισθωμένων γραμμών χονδρικής

σύμφωνα με το Άρθρο 6 της Οδηγίας 2002/21/ΕΚ (Άρθρο 17 του Ν.3431/2006 [ΦΕΚ13/Α/03.02.2006])

Φεβρουάριος 2012

Οι απαντήσεις της εταιρείας μας στις ερωτήσεις της Δημόσιας Διαβούλευσης της ΕΕΤΤ για τον Ορισμό, την Ανάλυση του επιπέδου ανταγωνισμού και τις προτεινόμενες κανονιστικές υποχρεώσεις στις αγορές:

- Μισθωμένων γραμμών λιανικής με χωρητικότητες έως και 2 Mbps,
- Τερματικών τμημάτων μισθωμένων γραμμών χονδρικής με χωρητικότητες έως και 2 Mbps,
- Τερματικών τμημάτων μισθωμένων γραμμών χονδρικής με χωρητικότητες άνω των 2 Mbps,
- Ζευκτικών τμημάτων μισθωμένων γραμμών χονδρικής,

σύμφωνα με το Άρθρο 6 της Οδηγίας 2002/21/ΕΚ, έχουν ως εξής:

Γενικές Παρατηρήσεις

Ο ΟΤΕ θεωρεί ότι ο ορισμός και ανάλυση του επιπέδου ανταγωνισμού όσον αφορά τις αγορές μισθωμένων γραμμών δεν αντικατοπτρίζει το υφιστάμενο επίπεδο ανταγωνισμού στην Ελλάδα. Ειδικότερα από την ανάλυση μας όσον αφορά τον τρόπο εφαρμογής του τεστ των τριών κριτηρίων δεν πληρούνται σωρευτικά τα κριτήρια αναφορικά με τις αγορές μισθωμένων γραμμών λιανικής με χωρητικότητες έως και 2 Mbps, ζευκτικών τμημάτων ΜΓ χονδρικής και τερματικών τμημάτων ΜΓ χονδρικής άνω των 2 Mbps. Αντιθέτως, τεκμηριώνεται με σειρά από στοιχεία ότι είτε ήδη υπάρχει αποτελεσματικός ανταγωνισμός είτε υπάρχει τάση προς τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό στον χρονικό ορίζοντα των επόμενων δύο (2) ετών.

Ειδικότερα όσον αφορά τις αγορές ζευκτικών τμημάτων ΜΓ χονδρικής και τερματικών τμημάτων ΜΓ χονδρικής άνω των 2 Mbps καταδεικνύεται ότι από πλευράς των εναλλακτικών παρόχων υπάρχει επιχειρηματικό μοντέλο για την παροχή υπηρεσιών ΜΓΧ, ότι επαρκεί η χωρητικότητα των δικτύων τους και ιδίως ότι έχει γίνει η απαραίτητη επένδυση σε πρόσθετο εξοπλισμό (π.χ. για διασύνδεση) και το μερίδιο αγοράς .

Αναφορικά με την αγορά μισθωμένων γραμμών λιανικής με χωρητικότητες έως και 2 Mbps δεν υφίστανται φραγμοί εισόδου και ανταγωνισμού, τόσο

λόγω της ανάπτυξης των ιδιόκτητων υποδομών και υπηρεσιών χονδρικών μισθωμένων γραμμών των εναλλακτικών παρόχων, όσο και λόγω της υφιστάμενης ρύθμισης στις αγορές μισθωμένων γραμμών χονδρικής με αντίστοιχες χωρητικότητες (έως και 2 Mbps).

Συμπερασματικά, όπως αναλυτικά παρουσιάζεται παρακάτω, τουλάχιστο για τρεις από τις τέσσερις υπό εξέταση αγορές, δεν ικανοποιείται το τεστ των τριών κριτηρίων και οι αγορές αυτές είναι επαρκώς ανταγωνιστικές, κάθε υφιστάμενη ρυθμιστική υποχρέωση θα πρέπει να αποσυρθεί.

A. Ερωτήσεις Διαβούλευσης σχετικά με τον Ορισμό Αγοράς – Αγορές ΜΓ Χονδρικής

Ερώτηση 1: Συμφωνείτε με τα αρχικά συμπεράσματα της άσκησης ορισμού της αγοράς;

Σύμφωνα με το κείμενο της δημόσιας διαβούλευσης στον ορισμό της σχετικής αγοράς υπηρεσιών μισθωμένων γραμμών περιλαμβάνονται οι υπηρεσίες για την «παροχή αποκλειστικής συμμετρικής χωρητικότητας μεταξύ δύο σταθερών σημείων που συνδέονται με μια σταθερή, μόνιμη τηλεπικοινωνιακή σύνδεση». Παράλληλα, σημειώνεται ότι «ο τύπος της τεχνολογίας στην οποία βασίζεται η παροχή μιας υπηρεσίας ΜΓ δεν είναι σε γενικές γραμμές τόσο σημαντικός, εφόσον ικανοποιούνται τα βασικά λειτουργικά χαρακτηριστικά και οι πελάτες θεωρούν τα εν λόγω προϊόντα υποκατάστατα».

Σύμφωνα με τον ορισμό αυτό εξετάζεται εάν μια σειρά παρεχομένων υπηρεσιών ανήκουν σε μία ενιαία αγορά, ανεξάρτητα από τα τεχνολογικά τους χαρακτηριστικά, δηλαδή ανεξάρτητα από το εάν πρόκειται για αναλογικά, ψηφιακά κυκλώματα ή υπηρεσίες Ethernet, σύμφωνα με τρία και μόνο λειτουργικά χαρακτηριστικά των υπηρεσιών μισθωμένων γραμμών και αυτά με ιδιαίτερα «διευρυμένη» ερμηνεία. Βασικά λειτουργικά χαρακτηριστικά που σχετίζονται με τις διαφορετικές υπηρεσίες που παρέχονται μέσω των διαφορετικών κυκλωμάτων μισθωμένων γραμμών και που συνδέονται άρρηκτα με την τεχνολογία υλοποίησης των κυκλωμάτων αγνοούνται.

Τα λειτουργικά χαρακτηριστικά, βάση των οποίων γίνεται η ανάλυση, έχουν ως εξής:

- Συνδεσιμότητα σημείο προς σημείο μεταξύ τερματικών σημείων του δικτύου
- Διαφανής μετάδοση,
- Αποκλειστική χωρητικότητα.

Υποκατάσταση Ethernet και ψηφιακών κυκλωμάτων ΜΓ

Κατά την ανάλυση της η ΕΕΤΤ καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι συνδέσεις Ethernet ανήκουν στις αγορές ΜΓ χονδρικής. Δεν λαμβάνει όμως υπόψη ότι υπάρχουν οι ακόλουθες σημαντικές λειτουργικές διαφορές:

- Η υλοποίηση των παραδοσιακών ΜΓ μέσω τεχνολογιών μεταγωγής κυκλώματος, (δίκτυο PDH/SDH ΟΤΕ) διασφαλίζει την αποκλειστική χωρητικότητα μεταξύ των σημείων των παρόχων και συνεπώς ο ρυθμός μετάδοσης μπορεί να θεωρηθεί εγγυημένος. Αντίθετα στα δίκτυα τεχνολογίας μεταγωγής πακέτων (δίκτυα Ethernet/IP ΟΤΕ) όπου δεν υποστηρίζονται τεχνικές QoS ή δρομολόγηση των πακέτων (Ethernet Frames) μεταξύ των δύο άκρων ακολουθεί τη λογική του best effort χωρίς να παρέχεται εγγύηση ως προς την χωρητικότητα στο δίκτυο κορμού.
- Οι τεχνολογίες μεταγωγής κυκλώματος (PDH/SDH), στις οποίες βασίζονται τα προϊόντα παραδοσιακών ΜΓ του ΟΤΕ, χαρακτηρίζονται από διαφάνεια στη μετάδοση δεδομένων μεταξύ των σημείων των παρόχων. Αντίθετα η διαφάνεια σε ΜΓ τεχνολογίας Ethernet μπορεί να επιτευχθεί μόνο με τον τερματισμό των κυκλωμάτων σε εξοπλισμό Ethernet (ΟΤΕ NT equipment), με μονοσήμαντη αντιστοίχιση κάθε λογικού κυκλώματος (EVC) σε αφιερωμένη διεπαφή (UNI).
- Μια Ethernet σύνδεση μεταξύ δύο άκρων του δικτύου του Παρόχου παρέχει συνδεσιμότητα μεταξύ 2 μοναδικών UNI ΟΤΕ που αντιστοιχούν σε μοναδικά EVC ανά UNI. Συνεπώς είναι μια point-to-point υπηρεσία Ethernet (με δύο τερματικά και ένα ζευκτικό τμήμα) η οποία δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως σύνδεση μετάδοσης για τη συγκέντρωση κίνησης από

πολλαπλά σημεία, όπως υλοποιείται με τη Σύνδεση Μετάδοσης Φ/Σ και τη Σύνδεση Μετάδοσης Η/Ζ.

- Η μεταφορά της κίνησης μέσω ενός δικτύου Ethernet επηρεάζεται από παραμέτρους όπως η απώλεια πακέτων (packet loss), η καθυστέρηση (delay), η αστάθεια (jitter) και η παραμόρφωση (latency). Επιπρόσθετα, το δίκτυο Ethernet δεν παρέχει μηχανισμούς συγχρονισμού (synchronization) και ρύθμισης του χρόνου (timing) των πακέτων. Για τους λόγους αυτούς η τεχνολογία Ethernet δεν ενδείκνυται στην περίπτωση εφαρμογών που είναι «ευαίσθητες» στην αλλοίωση των πακέτων τους (time sensitive applications).
- Η τεχνολογία Ethernet χαρακτηρίζεται από ευελιξία ως προς τις διαθέσιμες ταχύτητες πρόσβασης και χαμηλό κόστος τερματικού εξοπλισμού (LAN/CPE grade equipment). Το κόστος εξοπλισμού Ethernet αυξάνεται και πλησιάζει τα επίπεδα των τεχνολογικών SDH/PDH για μεγάλες χωρητικότητες και για εξοπλισμούς που προορίζονται για το δίκτυο κορμού (WAN/carrier grade equipment).
- Η ανάπτυξη χαμηλότερου κόστους υπηρεσιών Ethernet στηρίζεται στη λογική της στατιστικής πολυπλεξίας και της best-effort εξυπηρέτησης των χρηστών. Η ανάπτυξη υπηρεσιών Ethernet με λειτουργικά χαρακτηριστικά ποιότητας και διαθεσιμότητας ισοδύναμης των ΜΓ, ώστε να θεωρηθούν υποκατάστατα αυτών, μπορεί να επιτευχθεί μόνο με την αντίστοιχη δέσμευση πόρων στο υποκείμενο δίκτυο μετάδοσης (SDH/WDM). Σε αυτή την περίπτωση, οι επενδύσεις σε εξοπλισμό Ethernet στο δίκτυο κορμού ουσιαστικά θα προστίθεντο στις αντίστοιχες υποδομές για την παροχή παραδοσιακών ΜΓ. Συνεπώς η ένταξη της τεχνολογίας Ethernet στην αγορά ζευκτικών τμημάτων μισθωμένων γραμμών θα οδηγούσε σε αύξηση του κόστους σε επίπεδα μη συγκρίσιμα με αυτά των παραδοσιακών ΜΓ.

Με βάση τα ανωτέρω, ο ΟΤΕ θεωρεί ότι υφίστανται σημαντικές λειτουργικές διαφορές μεταξύ των υπηρεσιών Ethernet και των παραδοσιακών μισθωμένων γραμμών χονδρικής, ιδιαίτερα όσον αφορά στις χαμηλές ταχύτητες, και συνεπώς οι υπηρεσίες αυτές είναι δυνατόν να θεωρηθούν, και για συγκεκριμένες εφαρμογές λειτουργικά υποκατάστατες και συνεπώς θα

ήταν περισσότερο δόκιμο η ρυθμιστική προσέγγιση της EETT να τις αντιμετωπίζει ανεξάρτητα τουλάχιστον στην παρούσα φάση.. Κατά την άποψη μας, οι υπηρεσίες αυτές θα μπορούσαν να θεωρηθούν πλήρως λειτουργικά υποκατάστατες σε επόμενη φάση καθώς διαφαίνεται μία αυξανόμενη διείσδυση των υπηρεσιών Ethernet ως αποτέλεσμα της ανάπτυξης όλο και περισσότερων εφαρμογών βασιζόμενων σε πρωτόκολλο IP οι οποίες αναμένεται να διαδραματίσουν μελλοντικά κυρίαρχο ρόλο.

Καθορισμός ορίων μεταξύ τερματικών και ζευκτικών τμημάτων ΜΓ

Όσον αφορά το θέμα του καθορισμού των ορίων μεταξύ τερματικών και ζευκτικών κυκλωμάτων συμφωνούμε με την πρόταση της EETT η οποία εδράζεται στην τοπολογία και την αρχιτεκτονική του δικτύου του ΟΤΕ. Οι 46 κόμβοι μισθωμένων γραμμών προσδιορίζουν τα όρια του ζευκτικού δικτύου και βρίσκονται ως επί τω πλείστον στις πρωτεύουσες Νομών της χώρας.

Στο δίκτυο Ethernet το σημείο διαχωρισμού αφορά σε έναν πολύ μεγαλύτερο αριθμό σημείων² που αντιστοιχούν στο πρώτο σημείο συγκέντρωσης των υπηρεσιών, διαφοροποίηση η οποία ενισχύει την άποψη μας ότι οι υπηρεσίες Ethernet δεν είναι δυνατόν να θεωρηθούν πλήρως λειτουργικά υποκατάστατες υπηρεσίες με τις παραδοσιακές μισθωμένες γραμμές χονδρικής.

Η αναφορά σε τμηματικά κυκλώματα δεν υπάρχει κάποια ανάγκη να διατηρηθεί δεδομένου ότι αυτά συντίθενται στην πράξη από τερματικά και ζευκτικά τμήματα και με απόφαση της EETT ήδη από το 2009 δεν δημοσιεύεται χωριστή προσφορά αναφοράς.

Υποκατάσταση αναλογικών και ψηφιακών κυκλωμάτων χονδρικής στην αγορά τερματικών τμημάτων ΜΓ

Η EETT καταλήγει στο συμπέρασμα ότι, υπάρχει λειτουργική υποκατάσταση από την πλευρά της ζήτησης αλλά και από την πλευρά της προσφοράς, ανάμεσα στα αναλογικά και ψηφιακά κυκλώματα ΜΓ και για το λόγο αυτό ανήκουν στην ίδια αγορά προϊόντων τερματικών τμημάτων ΜΓ χονδρικής. Το

² Επισημαίνεται ότι το πλήθος των Ethernet κόμβων, το οποίο στο κείμενο της διαβούλευσης προσδιορίζεται σε 1024, είναι δυναμικά μεταβαλλόμενο.

συμπέρασμα αυτό δεν τεκμηριώνεται επαρκώς από αντικειμενικά στοιχεία, όπως π.χ. από κάποια έρευνα αγοράς συνδρομητών των υπηρεσιών, αλλά στηρίζεται περισσότερο σε υποκειμενικές και μη επαληθεύσιμες αναφορές.

Στην πραγματικότητα τα αναλογικά μισθωμένα κυκλώματα χρησιμοποιούνται σε ειδικές περιπτώσεις (συναγερμών, σύνδεσης με τηλεφωνικά κέντρα, κλπ.) και δεν μπορούν να υποκατασταθούν στην περίπτωση αυτή από ψηφιακά κυκλώματα. Πολύ περισσότερο τα ψηφιακά κυκλώματα δεν μπορούν να υποκατασταθούν από αναλογικά κυκλώματα λόγω των πολύ περιορισμένων δυνατοτήτων τους έναντι των ψηφιακών και της εν γένει ασυμβατότητας μεταξύ τους.

Επιπρόσθετα η αγορά των αναλογικών κυκλωμάτων είναι μια φθίνουσα και περιορισμένη αγορά ενώ επίσης δεν μπορεί να υπάρξει υποκατάσταση από πλευράς προσφοράς με δεδομένο ότι οι πάροχοι δεν θα προχωρούσαν σε καμία περίπτωση σε επενδύσεις σε αναλογικό εξοπλισμό που απαξιώνεται ταχύτατα. Επιπλέον, δεν υπάρχουν πάροχοι που να έχουν στηρίξει την δραστηριοποίηση τους στην παροχή αναλογικών κυκλωμάτων και οι οποίοι θα μεταστραφούν στην παροχή ψηφιακών κυκλωμάτων ανταποκρινόμενοι σε μία αύξηση των τιμών των ψηφιακών μισθωμένων γραμμών (χαμηλών χωρητικότητας) κατά 10% πάνω από την ανταγωνιστική τιμή από έναν υποθετικό μονοπωλιακό πάροχο. Η άποψη ότι «μία τέτοια εξέλιξη του δικτύου του παρόχου συμβαδίζει με την τεχνολογική τάση, οπότε οι απαραίτητες επενδύσεις μπορούν να δικαιολογηθούν» αν και αληθοφανής δεν είναι πειστική διότι οι πάροχοι έχουν ξεπεράσει την αγορά των αναλογικών και έχουν δραστηριοποιηθεί αποκλειστικά στην αγορά των ψηφιακών κυκλωμάτων.

Κυκλώματα διασύνδεσης

Η ΕΕΤΤ συμπεριλαμβάνει στον ορισμό της αγοράς μισθωμένων γραμμών χονδρικής τις γραμμές που χρησιμοποιούνται για την διασύνδεσης των παρόχων με το δίκτυο του ΟΤΕ. Πιο συγκεκριμένα, οι πάροχοι διασυνδέουν τα σημεία παρουσίας τους με τα προκαθορισμένα σημεία διασύνδεσης του ΟΤΕ μέσω γραμμών διασύνδεσης 2 Mbps, σε αστικό ή υπεραστικό επίπεδο, μέσω των οποίων δρομολογείται η κίνηση διασύνδεσης. Εντούτοις, οι

γραμμές διασύνδεσης διαφέρουν σημαντικά από τις υπόλοιπες ΜΓΧ για τους παρακάτω λόγους:

- Επιτρέπουν μόνο την κίνηση φωνής μέσω σηματοδοσίας πρωτοκόλλου CCS No7 μέσω καναλιών σηματοδοσίας 64Kbps.
- Υλοποιούνται μέσω ζεύξεων διασύνδεσης 2Mbps, συνεπώς δεν είναι εφικτό να αναβαθμιστούν σε κυκλώματα μεγαλύτερης ταχύτητας όταν απαιτούνται πολλαπλάσια κυκλώματα των 2Mbps (για τον λόγο αυτό ο αριθμός τους είναι αυξημένος επηρεάζοντας σημαντικά την συνολική εικόνα των μεριδίων αγοράς).
- Το μίσθωμα μοιράζεται με βάση την κίνηση μεταξύ των διασυνδεόμενων δικτύων και χρεώνεται ως κύκλωμα ενός και όχι δύο άκρων.

Ο ΟΤΕ θεωρεί ότι οι γραμμές διασύνδεσης των 2 Mbps δεν θα έπρεπε, με βάση τα ανωτέρω χαρακτηριστικά, να συμπεριλαμβάνονται στον ορισμό της αγοράς καθώς δεν καλύπτουν τις λειτουργικές απαιτήσεις των ΜΓ, δηλαδή την διαφανή μετάδοση ενώ επιπρόσθετα ρυθμίζονται ως προς τα λειτουργικά τους χαρακτηριστικά στο πλαίσιο των αγορών 2 και 3/2007. Επιπρόσθετα σε αντίστοιχες αναλύσεις αγορών σε άλλες Ευρωπαϊκές τα κυκλώματα διασύνδεσης είτε δεν συμπεριλαμβάνονται στον ορισμό των αγορών ΜΓΧ, είτε δεν ρυθμίζονται αλλά αποτελούν εμπορική συμφωνία, είτε ρυθμίζονται μόνο ως προς το τερματικό τους άκρο.

Αυτό-παροχή

Σύμφωνα με το κείμενο της δημόσιας διαβούλευσης «η αυτό-παροχή μπορεί να περιληφθεί στις υπό εξέταση αγορές υπό την προϋπόθεση ότι επιβάλλει έναν άμεσο ή έμμεσο ανταγωνιστικό περιορισμό στην εξωτερική παροχή τερματικών ή ζευκτικών τμημάτων ΜΓ χονδρικής». Αναλύοντας τους ανταγωνιστικούς τιμολογιακούς περιορισμούς η ΕΕΤΤ συμπεραίνει ότι οι άμεσοι ανταγωνιστικοί περιορισμοί, που αφορούν την αυτό-παροχή παρόχων που μπορεί να μετατραπεί σε εμπορική προσφορά στην αγορά χονδρικής σε σύντομο χρονικό διάστημα, στην Ελλάδα είναι αδύναμοι για τους παρακάτω λόγους:

- «Η παροχή ΜΓ χονδρικής κατά κανόνα απαιτεί δίκτυο πλήρους κάλυψης προκειμένου να μπορούν να συνδεθούν τελικοί χρήστες, όπου και εάν είναι εγκατεστημένοι οι συνδεδεμένοι με αυτούς. Αν και οι Εναλλακτικοί Πάροχοι έχουν επενδύσει σε υποδομή δικτύου τα τελευταία χρόνια, ο ΟΤΕ εξακολουθεί να είναι ο μόνος πάροχος δικτύου με δίκτυο πλήρους κάλυψης, ιδίως για ΜΓ χαμηλής χωρητικότητας. Η κάλυψη του δικτύου των εναλλακτικών για ΜΓ υψηλής χωρητικότητας είναι μεγαλύτερη.» Ωστόσο, το εύρος του δικτύου κάλυψης δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως επιχείρημα καθώς δεν σχετίζεται με την ανάλυση της αυτοπαροχής, αλλά με την ανάλυση της γεωγραφικής διάστασης της αγοράς των ΜΓ. Ακόμη και εάν αποτελούσε κριτήριο η ΕΕΤΤ θα έπρεπε να προχωρήσει σε βάθος ανάλυση, η οποία ωστόσο απουσιάζει, κατά πόσον απαιτείται πράγματι δίκτυο πλήρους κάλυψης λαμβάνοντας υπόψη την γεωγραφική διάσταση στην ζήτηση των υπηρεσιών (βλ. σχετική ανάλυση στην απάντηση μας στην Ερώτηση 2).
- «Επιπρόσθετα, υπάρχουν περιορισμοί ως προς τη χωρητικότητα, που προκύπτουν από το γεγονός ότι στις περισσότερες περιπτώσεις οι Εναλλακτικοί Πάροχοι, οι οποίοι παρέχουν υπηρεσίες λιανικής, κατασκευάζουν τη δικτυακή υποδομή τους προκειμένου να προμηθεύουν το λιανικό τους άκρο. Η είσοδος στη χονδρική αγορά θα απαιτούσε ένα διαφορετικό επιχειρηματικό μοντέλο και θα υποδείκνυε την επέκταση της χωρητικότητας των δικτύων τους και ιδίως την επένδυση σε πρόσθετο εξοπλισμό (π.χ. για διασύνδεση)». Είναι σαφές ότι υπάρχει είσοδος εναλλακτικών παρόχων στην χονδρική αγορά ΜΓ ιδιαίτερα στην αγορά ζευκτικών τμημάτων ΜΓΧ. Όπως προκύπτει από τα στοιχεία της ΕΕΤΤ (τα οποία θα σχολιάσουμε σε επόμενη ερώτηση) ο ΟΤΕ:
 - την 1/1/2007 είχε μερίδιο αγοράς 93% (90%)³ στην αγορά τερματικών τμημάτων ΜΓΧ έως 2 Mbps το οποίο την 1/1/2011 είχε μειωθεί 20 περίπου ποσοστιαίες μονάδες στο 73% (71%),

³ Καθώς η ΕΕΤΤ παρουσιάζει 2 σενάρια θα γίνεται αναφορά του σεναρίου 1 και σε παρένθεση του σεναρίου 2, π.χ. σενάριο 1 μερίδιο ΟΤΕ 93%, σενάριο 2 μερίδιο ΟΤΕ 90% θα παρουσιάζεται ως 93% (90%)

- την 1/1/2007 είχε μερίδιο αγοράς 79% (67%) στην αγορά τερματικών τμημάτων ΜΓΧ άνω των 2 Mbps το οποίο την 1/1/2011 είχε μειωθεί 25 περίπου ποσοστιαίες μονάδες στο 54% (54%),
- την 1/1/2007 είχε μερίδιο αγοράς 98% (93%) στην αγορά ζευκτικών τμημάτων ΜΓΧ το οποίο την 1/1/2011 είχε μειωθεί 20 περίπου ποσοστιαίες μονάδες στο 77% (80%),

Τα ανωτέρω στοιχεία καταδεικνύουν ότι **υπάρχει επιχειρηματικό μοντέλο για την παροχή υπηρεσιών ΜΓΧ, ότι επαρκεί η χωρητικότητα των δικτύων τους και ιδίως ότι έχει γίνει η απαραίτητη επένδυση σε πρόσθετο εξοπλισμό (π.χ. για διασύνδεση).**

Ερώτηση 2: Συμφωνείτε με την αρχική θέση της ΕΕΤΤ ότι οι γεωγραφικές αγορές τερματικών τμημάτων και ζευκτικών τμημάτων ΜΓ χονδρικής είναι εθνικές;

Η ΕΕΤΤ στο κείμενο της διαβούλευσης παρά τη διαπίστωση ότι: «έχει γνώση του γεγονότος ότι οι ανταγωνιστικές συνθήκες δεν είναι ομοιόμορφες σε όλη την ελληνική επικράτεια, ειδικά για τερματικά κυκλώματα ΜΓ υψηλής χωρητικότητας» καταλήγει στο συμπέρασμα ότι «θα ήταν πρώιμο να οριστούν υπο-εθνικές αγορές αυτή την χρονική στιγμή»

Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι δεν παρατίθενται καθόλου στοιχεία για το μέγεθος και τα μερίδια των διαφόρων παρόχων στις διάφορες γεωγραφικές περιοχές. Ο ΟΤΕ θεωρεί ότι η παράθεση των σχετικών στοιχείων θα αναδείκνυε τις υφιστάμενες διαφοροποιήσεις στο επίπεδο ανταγωνισμού μεταξύ των διαφορετικών περιοχών της εθνικής επικράτειας.

Επίσης η ΕΕΤΤ χρησιμοποιεί το επιχείρημα ότι ο ΟΤΕ δεν έχει προχωρήσει σε γεωγραφική διαφοροποίηση των τιμολογίων του, παραγνωρίζοντας ότι ο ορισμός των αγορών ως εθνικών και η δομή του κοστολογικού συστήματος του ΟΤΕ, όπως αυτό ελέγχεται και εγκρίνεται από την ΕΕΤΤ, καθιστούν δυσχερή την γεωγραφική διαφοροποίηση των τιμολογίων εκ μέρους του ΟΤΕ.

Θα πρέπει να τονίσουμε ότι στην περιοχή της Αττικής και της Θεσσαλονίκης και, γενικότερα στις πόλεις, ιδιαίτερα τις πρωτεύουσες Νομών (υποσύνολο

των οποίων αποτελούν οι 46 κόμβοι μισθωμένων γραμμών που προσδιορίζουν τα όρια του ζευκτικού δικτύου) οι πάροχοι έχουν προχωρήσει σε συνεγκατάσταση σε όλα τα Αστικά Ψηφιακά Κέντρα του ΟΤΕ. Μέσω της συνεγκατάστασης έχουν πρόσβαση στο σύνολο των πελατών σε επίπεδο τερματικού κυκλώματος χρησιμοποιώντας τον τοπικό βρόχο ενώ το απαραίτητο ζευκτικό τμήμα του κυκλώματος παρέχεται μέσω του δικτύου κορμού που έχουν ήδη εγκαταστήσει.

Ο ΟΤΕ θεωρεί ότι αν η ΕΕΤΤ είχε εξετάσει σε βάθος στην σχετική ανάλυση της τις γεωγραφικές διαφοροποιήσεις θα κατέληγε, μετά βεβαιότητας, στο συμπέρασμα ότι υπάρχουν σημαντικές γεωγραφικές διαφοροποιήσεις τόσο στους φραγμούς εισόδου, όσο και στην κατανομή των μεριδίων όσο και στο πλήθος των δραστηριοποιούμενων παρόχων.

Β. Ερωτήσεις Διαβούλευσης σχετικά με την Ανάλυση Αγοράς – Αγορές ΜΓ Χονδρικής

Ερώτηση 3: Συμφωνείτε με την αρχική θέση της ΕΕΤΤ ότι πληρούνται τα τρία κριτήρια στην αγορά ζευκτικών τμημάτων ΜΓ χονδρικής στην Ελλάδα;

Η ΕΕΤΤ στα πλαίσια της παρούσας ανάλυσης προχωρά στον δεύτερο γύρο ανάλυσης της σχετικής αγοράς ζευκτικών τμημάτων μισθωμένων γραμμών χονδρικής.

Η αγορά αυτή περιλαμβανόταν στην λίστα των σχετικών αγορών που επιδέχονται εκ των προτέρων (ex-ante) ρύθμιση της αρχικής Σύστασης⁴ για τις σχετικές αγορές και στα πλαίσια του πρώτου γύρου ανάλυσης η ΕΕΤΤ είχε καταλήξει στο συμπέρασμα ότι χαρακτηρίζονται από απουσία αποτελεσματικού ανταγωνισμού επιβάλλοντας στον ΟΤΕ συγκεκριμένες ρυθμιστικές υποχρεώσεις. Στην αναθεωρημένη Σύσταση⁵ η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν συμπεριέλαβε την αγορά αυτή στην λίστα των σχετικών αγορών που επιδέχονται ex-ante ρύθμιση ορίζοντας ότι «οι εθνικές

⁴ Σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 11ης Φεβρουαρίου 2003 για τις σχετικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών οι οποίες επιδέχονται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση σύμφωνα με την Οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

⁵ Σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 17ης Δεκεμβρίου 2007 αναφορικά με σχετικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών οι οποίες επιδέχονται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση σύμφωνα με την Οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

ρυθμιστικές αρχές πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να εφαρμόσουν τη δοκιμασία των τριών κριτηρίων για να εκτιμήσουν κατά πόσον, με βάση τα εθνικά δεδομένα, μια αγορά συνεχίζει να επιδέχεται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση»,

Τα τρία κριτήρια εξετάζουν εάν:

1. στις εν λόγω σχετικές αγορές υπάρχουν υψηλοί και μη παροδικοί φραγμοί εισόδου,
2. οι σχετικές αγορές έχουν τέτοια χαρακτηριστικά που δεν θα τείνουν με την πάροδο του χρόνου προς τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό, και
3. το δίκαιο του ανταγωνισμού δεν επαρκεί από μόνο του για να αντιμετωπίσει τις εκάστοτε αποτυχίες που εντοπίζονται στις αγορές αυτές.

Μια σχετική αγορά πρέπει να πληροί και τα τρία κριτήρια αθροιστικά προκειμένου να υπόκειται σε ex-ante ρύθμιση. Εφόσον διαπιστωθεί κατά την εφαρμογή του τεστ ότι έστω και μία από τις προϋποθέσεις δε συντρέχει τότε αυτό αποτελεί επαρκή απόδειξη ότι η αγορά αυτή δεν υπόκειται σε ex-ante ρύθμιση. Σε κάθε περίπτωση το βάρος της απόδειξης για την εκπλήρωση των κριτηρίων βαρύνει την εθνική ρυθμιστική αρχή.

Η ανάλυση των αγορών σύμφωνα με τη νέα Σύσταση

Πλαίσιο

Κατά την επανεξέταση των αγορών θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τα εξής:

1. Από τα άρθρα της νέας Σύστασης καθίσταται σαφής η επιθυμία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να μειώσει την επιβολή των εκ των προτέρων υποχρεώσεων και να διατηρήσει τη ρύθμιση σε συγκεκριμένες περιπτώσεις στις οποίες δε διαφαίνεται σε χρονικό ορίζοντα δύο (2) ετών η προοπτική να αναπτυχθεί αποτελεσματικός ανταγωνισμός στην κρινόμενη αγορά⁶.
2. Σύμφωνα με την πρακτική της Ευρωπαϊκής Επιτροπής όπως διαμορφώνεται μέσα από τις αποφάσεις της αλλά και την νομολογία του

⁶ βλ. επίσης Explanatory Note [C (2007) 5406], I/ERG Opinion on the draft Recommendation on relevant markets σελ. 6, Communication Guidance on the Commission's Enforcement Priorities in Applying Art. 82 EC COM (2008) παρ. 11 σημ. 6

Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου⁷, οι «ειδικές συνθήκες» που επικρατούν σε μία αγορά σε μία δεδομένη χρονική στιγμή θα πρέπει να εκτιμηθούν σε κάθε ανάλυση αγοράς, ιδίως όσον αφορά στον εντοπισμό επιχείρησης με δεσπόζουσα θέση και σε συνάρτηση με τη δομή των συνθηκών του ανταγωνισμού στη συγκεκριμένη αγορά. Ειδικότερα θα πρέπει να ληφθούν υπόψη όλοι οι παράγοντες που επηρεάζουν είτε άμεσα είτε έμμεσα τον ανταγωνισμό, όπως η θέση όλων των ανταγωνιστών στην αγορά, η μελλοντική ανάπτυξη των ανταγωνιστών ή η είσοδος δυνητικών ανταγωνιστών και η αγοραστική δύναμη των πελατών του υπόχρεου παρόχου⁸.

3. Ο προσδιορισμός των αγορών και η αξιολόγηση της ΣΙΑ θα πραγματοποιείται με τις ίδιες μεθόδους που ισχύουν στο δίκαιο του ανταγωνισμού⁹ με γνώμονα τις μελλοντικές εξελίξεις της αγοράς. Στο πλαίσιο αυτό η ύπαρξη δεσπόζουσας θέσης θα κριθεί από τον συνδυασμό παραγόντων που πρέπει να συντρέχουν αθροιστικά, η δε καταχρηστική συμπεριφορά να μην είναι αντικειμενικά αναγκαία ή να μην δημιουργεί οικονομικές αποτελεσματικότητες, να προκύπτει δε από αδιάσειστες αποδείξεις¹⁰.

Η εφαρμογή του τεστ των τριών κριτηρίων από την ΕΕΤΤ

Πριν προχωρήσουμε στην αναλυτική παρουσίαση των απόψεων μας για το ζήτημα δεν μπορούμε παρά να επισημάνουμε το γεγονός ότι η ΕΕΤΤ πραγματοποιεί το τεστ των τριών κριτηρίων χρησιμοποιώντας γενικόλογες εκφράσεις και πιθανολογήσεις που δεν υποστηρίζονται με βάση τα μεγέθη και τις τάσεις της αγοράς. Αντιθέτως με βάση την εξέλιξη των μεριδίων αγορών και των υποδομών που έχουν αναπτύξει οι πάροχοι αποδεικνύεται ότι δεν

⁷ COMP/38.233 Wanadoo Interactive, παρ. 164, COMP/38.784, Wanadoo Espagne vs. Telefonica παρ. 280 και 287, Michelin I, C-322/81 παρ.57, AKZO C-62/86, παράγραφος 38, Tetra Pak II T-83/91, παρ. 114, Promedia T-111/96, παρ. 139, Irish Sugar T-228/97 παρ.112, Michelin II T-203/01, παρ. 97, France Telecom S.A. T-340/03 παρ. 100

⁸ I/ERG Opinion on the draft Recommendation on relevant markets παρ. 5, σελ.3 & 4, Communication Guidance on the Commission's Enforcement Priorities in Applying Art. 82 EC COM (2008) παρ. 9-12

⁹ Κατευθυντήριες Γραμμές για την ανάλυση της αγοράς και την εκτίμηση της σημαντικής ισχύος στην αγορά (2002/C 165/03) παρ. 24

¹⁰ Communication Guidance on the Commission's Enforcement Priorities in Applying Art. 82 EC COM (2008) παρ.10, και 20

υπάρχει ανάγκη επιβολής ex-ante ρύθμισης όπως προβλέπεται και από την Σύσταση.

Ειδικότερα όσον αφορά την εφαρμογή από την EETT του τεστ των τριών κριτηρίων στην εν λόγω σχετική αγορά αναφέρουμε τα ακόλουθα:

1) Φραγμοί εισόδου και ανταγωνισμού

Για τη διαπίστωση της ύπαρξης υψηλών και μη παροδικών φραγμών εισόδου η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ερευνά αν έχει σημειωθεί κατά το παρελθόν συχνή και επιτυχημένη είσοδος ανταγωνιστών στη συγκεκριμένη αγορά καθώς και αν η είσοδος επετεύχθη σε εύλογο χρονικό διάστημα και ήταν επαρκής¹¹ ώστε να περιορίσει ή να έχει πιθανότητα να περιορίσει την ισχύ στην αγορά της επιχείρησης με δεσπόζουσα θέση. Είναι προφανές, με βάση και τα στοιχεία που παραθέτει η EETT στην παρούσα διαβούλευση, ότι στην υπό εξέταση σχετική αγορά δραστηριοποιείται ένας σημαντικός αριθμός παρόχων. Πιο συγκεκριμένα την 1/1/2011 δραστηριοποιούνται στην αγορά ζευκτικών τμημάτων μισθωμένων γραμμών χονδρικής 7 πάροχοι ενώ το 2009 καταγράφεται είσοδος νέου παρόχου στην αγορά καθώς ο αριθμός των δραστηριοποιούμενων παρόχων αυξάνεται την περίοδο αυτή από 6 σε 7. Σημειώνεται ότι στην περίπτωση της Ιρλανδίας¹² η είσοδος νέων παρόχων στην αγορά αποτέλεσε στοιχείο με βάση το οποίο η ρυθμιστική αρχή έκρινε ότι δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις του πρώτου κριτηρίου.

Οικονομίες κλίμακος και σκοπού, φραγμοί επέκτασης και έλεγχος υποδομών που δεν μπορούν εύκολα να αναπαραχθούν.

Επιπλέον, η άποψη αυτή της EETT ωστόσο έρχεται σε ευθεία αντίθεση με την Σύσταση όπου αναφέρεται ότι η ανάπτυξη παράλληλων υποδομών, ιδιαίτερα στις κύριες διαδρομές, καθώς και η τάση προς των αποτελεσματικό ανταγωνισμό στις περιοχές όπου οι πάροχοι επενδύουν σε υποδομές και ανταγωνίζονται τον κυρίαρχο πάροχο καταδεικνύουν ότι δεν υφίστανται υψηλοί φραγμοί εισόδου¹³. Επισημαίνεται ότι στην πλειονότητα των κρατών-

¹¹ Communication Guidance on the Commission's Enforcement Priorities in Applying Art. 82 EC COM (2008) παρ.16 σελ.7

¹² Case IE/2008/0791

¹³ Βλ. σχετικά COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT EXPLANATORY NOTE Accompanying document to the Commission Recommendation on Relevant Product and Service

μελών όπως στην περίπτωση της Αυστρίας¹⁴, της Σουηδίας¹⁵, της Γαλλίας¹⁶ και της Ιταλίας¹⁷ οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές υιοθετούν την άποψη ότι η ανάπτυξη εναλλακτικών δικτύων μειώνει τους φραγμούς εισόδου στην υπό εξέταση αγορά και έτσι κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις του πρώτου κριτηρίου.

Σημειώνεται επιπρόσθετα ότι στα κράτη-μέλη όπου έχει διατηρηθεί κάποιας μορφή ρύθμιση στην υπό εξέταση αγορά και πιο συγκεκριμένα στην Πολωνία¹⁸, την Πορτογαλία¹⁹ το γεωγραφικό εύρος της αγοράς

Markets within the electronic communications sector susceptible to ex ante regulation in accordance with Directive 2002/21/EC of the European Parliament and of the Council on a common regulatory framework for electronic communications networks and services (Second edition) {(C(2007) 5406)} «Regarding trunk segments of leased lines, in all Member States parallel network infrastructures are being constructed in particular on major routes. This suggests that entry barriers are low. There is also a tendency towards effective competition where alternative operators have made sufficient investments in alternative infrastructures and are in competition with the incumbent on the merchant market. In the majority of Member States, the NRA has found the market for trunk segments of leased lines to be effectively competitive as a number of parallel networks have been established. This trend is likely to continue. Therefore the market for wholesale trunk segments of leased lines is withdrawn from the recommended list on the basis that there are no longer high and non-transitory entry barriers and that there is a clear trend towards effective competition based on parallel infrastructures.».

¹⁴ Case AT/2006/0467: «TKK finds that at least two competitors have deployed their own infrastructure between nearly all cities connected via trunk leased lines».

¹⁵ Case SE/2006/0341: «There are several alternative suppliers (Banverket, TDC Song and Teracom) active on this market with their own backbone infrastructures of nationwide coverage. According to the additional information provided by PTS at least two of those suppliers can be considered to have fully duplicated the trunk network of TeliaSonera, since they are interconnected at each regional transit exchange of TeliaSonera».

¹⁶ Case FR/2010/1050: «With regard to the market for intra-territorial trunk segments of leased lines, ARCEP finds that wholesale regulation imposed over the past three years has lowered entry barriers on this market. Alternative operators are now providing intra-territorial trunk segment services. ARCEP finds that the availability of passive capacity on the main routes has further lowered entry barriers».

¹⁷ Cases IT/2009/0999-1000: «As far as the first criterion (high and non-transitory barriers to entry) is concerned, AGCOM notes that many operators are able to provide wholesale trunk leased lines because they have developed long distance networks covering the entire country. The possibility to use wholesale trunk leased lines to provide different services reduces the extent to which economies of scope create a barrier to entry for alternative operators».

¹⁸ Case PL/2010/1083: «UKE concluded that each trunk route connecting two locations constituted a distinct product market. Consequently, UKE identified 885 product markets, i.e., trunk lines connecting Polish cities. On the basis of its market analysis, UKE proposed to designate TP as an undertaking having SMP on 740 routes where TP's infrastructure has not been duplicated and where TP, in UKE's view, is able to act independently of its competitors».

¹⁹ Case PT/2010/1121: «As to the wholesale market for trunk segments corresponding to "C Routes", ANACOM considers that the three criteria are not met. In line with structural and behavioural evidence justifying the definition of two different geographic markets for trunk segments, Anacom did not find high and non-transitory barriers to entry in "C Routes"» και «In this respect Anacom mentions (i) the availability of their own infrastructure (or provided by third parties, as some "utilities") that contributes to reduce substantially the impact of sunk costs, economies of scale and difficulties to replicate the network, (ii) the availability of high transmission capacity, (iii) new entrants that strengthen the bargaining power of buyers, (iv) the expansion of the wholesale supply of alternative operators, and (v) the low market share of the PT Group».

περιορίστηκε στις περιοχές εκείνες όπου δεν έχουν αναπτυχθεί ανταγωνιστικές υποδομές και συνεπώς εξακολουθούν να υφίστανται φραγμοί εισόδου. Τέλος σημειώνεται ότι στην περίπτωση του Ηνωμένου Βασιλείου, το οποίο παραμένει το μόνο κράτος-μέλος όπου έχει διατηρηθεί η ρύθμιση σε εθνικό επίπεδο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κάλεσε την ρυθμιστική αρχή να παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις και να προχωρήσει άμεσα σε εκ νέου ανάλυση της αγοράς μόλις διαπιστώσει αλλαγές στις συνθήκες που επικρατούν σε αυτήν²⁰.

Η ΕΕΤΤ αναφέρει στην ανάλυση της ότι «οι Εναλλακτικοί Πάροχοι που ενδιαφέρονται να παρέχουν ζευκτικά τμήματα σε τρίτα μέρη έχουν το μειονέκτημα του να μην μπορούν να τους τα προσφέρουν σε συνδυασμό με τερματικά τμήματα. Αυτό συνιστά ανταγωνιστικό μειονέκτημα όταν οι ΜΓ χονδρικής χρησιμοποιούνται για την παροχή ΜΓ λιανικής που απαιτούν συνδέσεις από άκρο σε άκρο» παραβλέποντας ωστόσο ότι η ρύθμιση της αγοράς τερματικών τμημάτων μισθωμένων γραμμών χονδρικής σε συνδυασμό με την επιβολή υποχρέωσης κοστοστρέφειας στην αγορά αυτή επιτρέπει την παροχή ζευκτικών τμημάτων σε συνδυασμό με τερματικά τμήματα και συνεπώς δεν υφίσταται οποιοδήποτε ανταγωνιστικό μειονέκτημα στην δραστηριοποίηση των παρόχων στην υπό εξέταση αγορά.

{Παρεμβάλλονται δύο σελίδες με εμπιστευτικά στοιχεία}

²⁰ Case BT/2008/0748: « the Commission emphasises the need to keep future developments of core connectivity under close review and to undertake a further market review should further changes occur within the timeframe of this review and welcomes Ofcom's commitment in this respect».

Σε 55 περιπτώσεις (έχουν γνωστοποιηθεί στην ΕΕΤΤ) πάροχοι έχουν εγκαταστήσει εξοπλισμό σε χώρο συνεγκατάστασης και παρέχουν υπηρεσίες σε συνδρομητές χωρίς να έχουν ζητήσει ούτε ΚΟΙ (καλώδιο οπτικών ινών) για την έξοδο της κίνησης τους από το χώρο ούτε άλλο κύκλωμα backhaul από τον ΟΤΕ. Το γεγονός αυτό επιβεβαιώνει ότι λαμβάνουν υπηρεσίες Χονδρικών Μισθωμένων Γραμμών από άλλο πάροχο. Ειδικότερα είναι γνωστό στην αγορά ότι υπάρχει συνεργασία των παρόχων σε επίπεδο

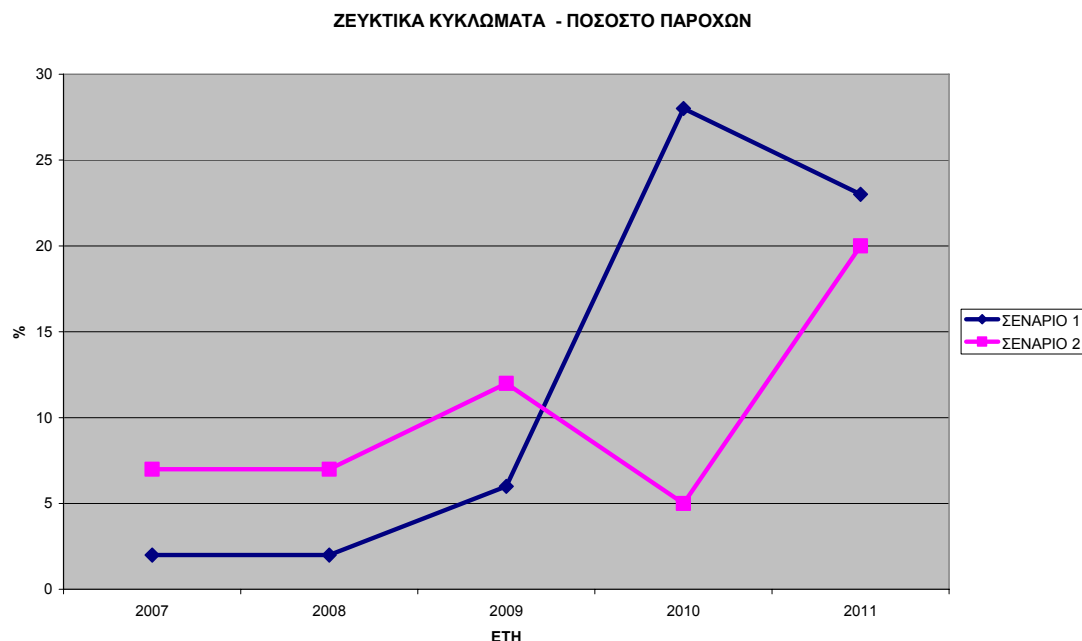
- ανταλλαγής καλωδίου ΟΙ (network swap)
- κοινής χρήσης υποδομών (network sharing)
- αγοράς/πώλησης υπηρεσιών μεταφοράς δεδομένων.

Η ΕΕΤΤ μάλιστα στη συγκεκριμένη ανάλυση αγοράς αναφέρει «Οι άλλοι εναλλακτικοί πάροχοι έχουν επενδύσει σε υποδομή δικτύου κορμού και **καλύπτουν τις κύριες οδεύσεις μεταξύ μεγάλων πόλεων**» (σε αντιδιαστολή με έναν πάροχο που έχει υψηλή κάλυψη σε τοπικό επίπεδο), δηλαδή μεταξύ των περισσότερων ΚοΜΓ του ΟΤΕ. Συμπερασματικά, οι πάροχοι διαθέτουν επαρκή χωρητικότητα για backhaul υπηρεσίες ώστε να παρέχουν και υπηρεσίες μισθωμένων γραμμών χονδρικής, ιδιαίτερα μεταξύ των ΚοΜΓ, δηλαδή αντίστοιχων των ζευκτικών τμημάτων ΜΓΧ του ΟΤΕ.

Με βάση τα παραπάνω στοιχεία είναι σαφές ότι το 1^ο κριτήριο που αφορά την ύπαρξη υψηλών και μη παροδικών φραγμών εισόδου, στην περίπτωση των ζευκτικών τμημάτων μισθωμένων γραμμών χονδρικής δεν ικανοποιείται.

2) Ζητήματα δυναμικής – Απουσία τάσης προς αποτελεσματικό ανταγωνισμό

Η γραφική παράσταση του μεριδίου των παρόχων στα ζευκτικά κυκλώματα που αντιστοιχεί στα δύο σενάρια υπολογισμού που επέλεξε η ΕΕΤΤ, όπως φαίνεται και στο παρακάτω σχήμα, παρουσιάζει το παράδοξο στην ίδια χρονιά όπου το πρώτο σενάριο παρουσιάζει μέγιστο στα ζευκτικά των παρόχων το δεύτερο σενάριο παρουσιάζει ελάχιστο. Είναι σαφές ότι τα χρησιμοποιούμενα στοιχεία και υποθέσεις δεν μπορούν να αντικατοπτρίζουν την πραγματικότητα:

Ο ΟΤΕ θεωρεί ότι βασικός λόγος για τον οποίο υπάρχουν αντιφάσεις στον υπολογισμό των μεριδίων σχετίζεται με τον τρόπο συνυπολογισμού στα μερίδια αγοράς των μισθωμένων κυκλωμάτων διασύνδεσης. Όπως προαναφέρθηκε κατά την απάντηση μας στην ερώτηση 1 οι γραμμές διασύνδεσης εμφανίζουν ιδιαίτερα χαρακτηριστικά βάσει των οποίων δεν θα έπρεπε να συμπεριλαμβάνονται στον ορισμό της αγοράς καθώς δεν καλύπτουν τις λειτουργικές απαιτήσεις των ΜΓ, δηλαδή την διαφανή μετάδοση ενώ επιπρόσθετα ρυθμίζονται ως προς τα λειτουργικά τους χαρακτηριστικά στο πλαίσιο των αγορών 2 και 3/2007. Επιπρόσθετα σε αντίστοιχες αναλύσεις αγορών σε άλλες Ευρωπαϊκές τα κυκλώματα διασύνδεσης είτε δεν συμπεριλαμβάνονται στον ορισμό των αγορών ΜΓΧ, είτε δεν ρυθμίζονται αλλά αποτελούν εμπορική συμφωνία, είτε ρυθμίζονται μόνο ως προς το τερματικό τους άκρο.

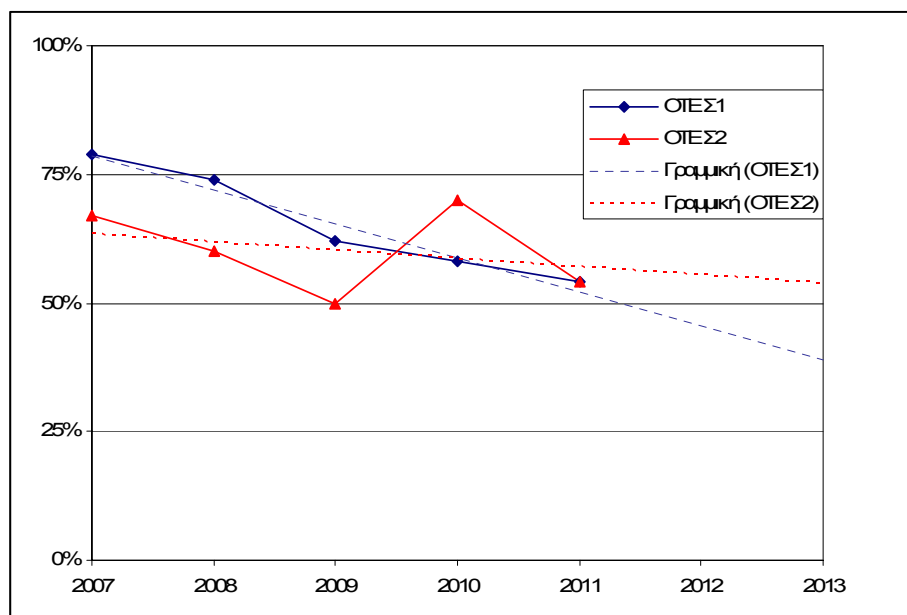
{Παρεμβάλλεται σελίδα με εμπιστευτικά στοιχεία}

Σε κάθε περίπτωση το ανωτέρω σχήμα δείχνει καθαρά ότι υπάρχει μία συνεχής αυξητική τάση του μεριδίου των εναλλακτικών παρόχων και το 2^ο κριτήριο που αφορά τα ζητήματα δυναμικής και την απουσία τάσης προς τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό δεν ικανοποιείται αναφορικά με τα ζευκτικά τμήματα μισθωμένων γραμμών χονδρικής.

Τέλος θα θέλαμε να επισημάνουμε ότι δεν συμφωνούμε με τον συλλογισμό της ΕΕΤΤ, όπου στην ανάλυση της (βλ. σελ. 34) εξαιρεί τις χονδρικές συναλλαγές για προϊόντα μισθωμένων γραμμών μεταξύ των παρόχων Αττικές Τηλεπικοινωνίες και HOL αναφέροντας σχετικά ότι «ένας σημαντικός αριθμός των πωλήσεων του εν λόγω παρόχου (ΑΤΤΙΚΕΣ) αφορούν εταιρεία του ίδιου ομίλου (HOL) και συνεπώς αφορούν εξαρτημένες πωλήσεις (captive sales). Επιπρόσθετα, όπως έχει ήδη ανακοινωθεί στον τύπο, έχει εκκινήσει η διαδικασία συγχώνευσης των δύο εταιριών με απορρόφηση των ΑΤΤΙΚΩΝ από την HOL. Δεδομένου ότι οι υπηρεσίες που παρέχονται από τις ΑΤΤΙΚΕΣ θα ενσωματωθούν πλήρως στις παρεχόμενες υπηρεσίες της HOL, οι χονδρικές συναλλαγές για προϊόντα ΜΓ μεταξύ των δύο εταιριών θα αποτελούν πλέον αποκλειστικά αυτοπαρεχόμενες υπηρεσίες». Λαμβάνοντας υπόψη ότι η εταιρεία Αττικές Τηλεπικοινωνίες δραστηριοποιούνταν, πριν την εξαγορά της, μόνο στην παροχή Μισθωμένων Γραμμών Χονδρικής στην περιοχή της Αττικής θα έπρεπε το σύνολο των υπηρεσιών της να συνυπολογιστούν στις σχετικές αγορές Μισθωμένων Γραμμών Χονδρικής. Μία τέτοια προσέγγιση θα μείωνε σημαντικά τα μερίδια του ΟΤΕ.

Όσον αφορά τα τερματικά τμήματα ΜΓ χονδρικής θα θέλαμε να επισημάνουμε ότι, με βάση τα στοιχεία της ΕΕΤΤ, το μερίδιο αγοράς του ΟΤΕ, με βάση τον συνολικό αριθμό κυκλωμάτων άνω των 2 Mbps έχει μειωθεί σημαντικά, στο χρονικό διάστημα μεταξύ 1/1/2007 και 1/1/2011. Συγκεκριμένα το μερίδιο του ΟΤΕ μειώθηκε από 79% (67%) σε 54% (54%). Καθώς τα στοιχεία αυτά είναι πλέον του ενός έτους, ενώ τα όποια μέτρα επιβάλλει η ΕΕΤΤ θα εφαρμοστούν μετά τα μέσα του 2012 είναι σημαντικό να υπάρχει εκτίμηση του μεριδίου της αγοράς του ΟΤΕ την 1/1/2013. Χρησιμοποιώντας μία πολύ απλή γραμμική εκτίμηση της τάσης όπως αυτή προκύπτει από τα στοιχεία της ΕΕΤΤ το μερίδιο του ΟΤΕ σύμφωνα με το Σενάριο 1 θα έχει πέσει κάτω από 50%, ενώ

με βάση το Σενάριο 2 θα τείνει στο 50% (παρατήρηση: το Σενάριο 2 παρουσιάζει μία μη φυσιολογική αυξομείωση των μεριδίων του ΟΤΕ).

Σε κάθε περίπτωση το ανωτέρω σχήμα δείχνει καθαρά ότι υπάρχει μία συνεχής τάση μείωσης του μεριδίου του ΟΤΕ, και συνεπώς το 2^ο κριτήριο που αφορά τα ζητήματα δυναμικής και την απουσία τάσης προς τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό δεν ικανοποιείται αναφορικά με τα τερματικά τμήματα μισθωμένων γραμμών χονδρικής άνω των 2 Mbps.

3) Ανεπάρκεια μόνο του δικαίου του ανταγωνισμού

Η ΕΕΤΤ, στην ανάλυση της, υιοθετεί την άποψη ότι «η *ex post* εφαρμογή του δικαίου του ανταγωνισμού δεν επαρκεί για να ελέγξει αποτελεσματικά τις τιμές του ΟΤΕ και, ιδίως, για να διασφαλίσει την κοστοστρέφειά τους» καθώς και ότι «απαιτείται επίσης η επιβολή της υποχρέωσης στον ΟΤΕ να υλοποιήσει ένα λογιστικό σύστημα που θα δικαιολογεί την κοστοστρέφεια των τιμών των ΜΓ λιανικής (έως και 2Mbps), με αναφορά σε στοιχεία που προέρχονται από το λογιστικό σύστημα. Το δίκαιο του ανταγωνισμού από μόνο του δεν παρέχει την αναγκαία νομική βάση για την επιβολή τέτοιου είδους υποχρεώσεων».

Η εξέταση του τρίτου κριτηρίου συνίσταται στην εξέταση της δυνατότητας αντιμετώπισης καταχρηστικών συμπεριφορών στην αγορά δια της επιβολής κυρώσεων σύμφωνα με το δίκαιο του ανταγωνισμού. Εν προκειμένω η μέχρι σήμερα πρακτική της ΕΕΤΤ αποδεικνύει ότι το δίκαιο του ανταγωνισμού παρέχει κατ' αρχήν τα απαραίτητα νομικά εργαλεία προκειμένου να επιβάλλει

σε πλείστες όσες περιπτώσεις κυρώσεις και υψηλά διοικητικά πρόστιμα στον ΟΤΕ. Θα πρέπει επίσης να επισημανθεί ότι η αναφορά της ΕΕΤΤ ότι «τα δικαστήρια συνήθως δεν διαθέτουν τους αναγκαίους πόρους για να εκτελέσουν τέτοια καθήκοντα και κατά κανόνα διστάζουν να ελέγξουν τη συμμόρφωση με τέτοιες ρυθμίσεις» δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως επιχείρημα καθώς κάτι τέτοιο αποκλείεται από την Σύσταση²¹, ενώ παράλληλα η ΕΕΤΤ ως αρχή ανταγωνισμού αναφορικά με τον κλάδο τηλεπικοινωνιών έχει όλες τις απαιτούμενες αρμοδιότητες να παρακολουθεί τη εφαρμογή του δικαίου του ανταγωνισμού.

Όπως έχει ήδη αναφερθεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στην αναθεωρημένη Σύσταση για τις σχετικές αγορές, δεν συμπεριέλαβε την υπό εξέταση αγορά στην λίστα των σχετικών αγορών που επιδέχονται ex-ante ρύθμιση. Επιπλέον στο συνοδευτικό κείμενο της Σύστασης αναφέρεται ότι προβλήματα στην λειτουργία της αγοράς μπορούν ενδεχομένως να εντοπιστούν μόνο σε έναν αριθμό μη ελκυστικών εμπορικά διαδρομών οι οποίες καλύπτονται μόνο από έναν πάροχο²². Είναι σαφές ότι η Ε.Ε θεωρεί ότι το δίκαιο του ανταγωνισμού είναι, επί της αρχής, επαρκές ώστε να αντιμετωπιστούν ενδεχόμενες αστοχίες της αγοράς. Συνεπώς η ΕΕΤΤ προκειμένου να αποδείξει ότι πληρούνται οι συνθήκες του τρίτου κριτηρίου θα έπρεπε να προχωρήσει σε ανάλυση σε επίπεδο διαδρομής και να τεκμηριώσει ότι σε έναν αριθμό διαδρομών ή ενδεχομένως στο σύνολο τους, συντρέχουν ειδικές συνθήκες που καθιστούν ανεπαρκές το δίκαιο του ανταγωνισμού αντί απλώς να πιθανολογεί ενδεχόμενες αντιανταγωνιστικές πρακτικές εκ μέρους του ΟΤΕ. Σημειώνεται ότι, όπως προαναφέρθηκε κατά την εξέταση του πρώτου κριτηρίου, η

²¹ Βλ. σελ. 11 του COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT EXPLANATORY NOTE Accompanying document to the Commission Recommendation on Relevant Product and Service Markets within the electronic communications sector susceptible to ex ante regulation in accordance with Directive 2002/21/EC of the European Parliament and of the Council on a common regulatory framework for electronic communications networks and services: «differences between the application of competition law and ex ante regulation in terms of resources required to remedy a market failure should not in themselves be relevant»

²² Βλ. σελ. 38 «Nevertheless a significant number of routes may continue to be served only by a single operator in particular where the route is thin, i.e. where the volume and value of traffic is lower. This will vary within and between Member States but often new entrants cannot be expected to compete with the established operator across the whole of the territory. Individual NRAs may be in a position to demonstrate that trunk segments of leased lines continue to fulfil the three criteria and are susceptible to ex ante regulation. Whilst it might be considered that competition law can address the failure on such thin routes, it is unrealistic to rely solely on competition law for as long as the number of unduplicated trunk routes in a country remains high, considering the general costing and pricing principles that would have to be applied throughout the network».

προσέγγιση αυτή υιοθετήθηκε από τις ρυθμιστικές αρχές στην Πολωνία και την Πορτογαλία όπου επιβλήθηκαν συγκεκριμένες ρυθμιστικές υποχρεώσεις σε περιορισμένο γεωγραφικό εύρος²³.

Συμπέρασμα

Από την ανάλυση μας όσον αφορά τον τρόπο εφαρμογής του τεστ των τριών κριτηρίων από την ΕΕΤΤ προκύπτει σαφώς ότι η ΕΕΤΤ, η οποία και φέρει το βάρος της απόδειξης, δεν υποστηρίζει με τρόπο τεκμηριωμένο και αδιαμφισβήτητο ότι πληρούνται σωρευτικά τα κριτήρια αναφορικά με τις αγορές ζευκτικών τμημάτων ΜΓ χονδρικής και τερματικών τμημάτων ΜΓ χονδρικής άνω των 2 Mbps. Πολύ περισσότερο δε εάν ληφθούν υπόψη οι επισημάνσεις και τα τεκμήρια που παρουσίασε ο ΟΤΕ. Συνεπώς παρέλκει η ανάγκη περαιτέρω ανάλυσης της αγοράς ενώ κάθε υφιστάμενη ρυθμιστική υποχρέωση θα πρέπει να αποσυρθεί.

Ερώτηση 4: Συμφωνείτε με το αρχικό συμπέρασμα της ΕΕΤΤ ότι ο ΟΤΕ έχει ΣΙΑ στην αγορά ζευκτικών τμημάτων ΜΓ χονδρικής και στις αγορές τερματικών τμημάτων ΜΓ έως και 2 Mbps και άνω των 2 Mbps;

Η εταιρεία μας, όπως εκτενώς παρέθεσε τις απόψεις της στην προηγούμενη ερώτηση σχετικά με την εφαρμογή του τεστ των τριών κριτηρίων, θεωρεί ότι οι υπό ανάλυση αγορές ζευκτικών τμημάτων ΜΓ χονδρικής και τερματικών τμημάτων ΜΓ χονδρικής άνω των 2 Mbps λειτουργούν αποτελεσματικά και συνεπώς διαφωνεί με την άποψη της ΕΕΤΤ ότι ο ΟΤΕ κατέχει ΣΙΑ σε αυτές.

Ερώτηση 5: Συμφωνείτε με τα αρχικά συμπεράσματα της ΕΕΤΤ σχετικά με την ανάλυση των αγορών;

Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω δεν πληρούνται σωρευτικά τα κριτήρια του τεστ των τριών κριτηρίων αναφορικά με τις αγορές ζευκτικών τμημάτων ΜΓ χονδρικής και τερματικών τμημάτων ΜΓ χονδρικής άνω των 2 Mbps. Συνεπώς παρέλκει η ανάγκη περαιτέρω ανάλυσης των αγορών αυτών ενώ κάθε υφιστάμενη ρυθμιστική υποχρέωση θα πρέπει να αποσυρθεί.

²³ Βλ. σχόλια 19 και 20.

Γ. Ερωτήσεις Διαβούλευσης σχετικά με τις Κανονιστικές Υποχρεώσεις – Αγορές ΜΓ χονδρικής

Ερώτηση 6: Συμφωνείτε με την αρχική άποψη της ΕΕΤΤ ότι η επιβολή υποχρεώσεων πρόσβασης στον ΟΤΕ, είναι εύλογη και αναλογική;

Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω δεν πληρούνται σωρευτικά τα κριτήρια του τεστ των τριών κριτηρίων αναφορικά με τις αγορές ζευκτικών τμημάτων ΜΓ χονδρικής και τερματικών τμημάτων ΜΓ χονδρικής άνω των 2 Mbps. Συνεπώς παρέλκει η επιβολή υποχρεώσεων στις αγορές αυτές και κάθε υφιστάμενη ρυθμιστική υποχρέωση θα πρέπει να αποσυρθεί.

Θα θέλαμε επίσης να επισημάνουμε ότι η ΕΕΤΤ αυθαίρετα προτείνει να επιβληθεί υποχρέωση πρόσβασης σε υπηρεσίες ΜΓ χονδρικής μέσω τεχνολογίας Ethernet **για χωρητικότητα έως και 1000 Mbps**. Συγκεκριμένα στον ορισμό των σχετικών αγορών αναλύεται η υποκαταστασιμότητα των ψηφιακών κυκλωμάτων ΜΓ και των κυκλωμάτων Ethernet. Λαμβάνοντας υπόψη ότι στην αγορά ψηφιακών ΜΓ χονδρικής περιλαμβάνονται οι ταχύτητες μέχρι 155Mbps δεν είναι δυνατόν να θεωρηθεί ότι υφίσταται υποκατάσταση μεταξύ αυτών και των κυκλωμάτων 1000Mbps χωρίς να έχει προηγηθεί σχετική ανάλυση υποκαταστασιμότητας κατά το στάδιο ορισμού της αγοράς. Εντούτοις, η ΕΕΤΤ αυθαίρετα επιβάλλει υποχρεώσεις για την παροχή υπηρεσιών χωρίς να έχει καταδειχθεί ότι οι υπηρεσίες αυτές ανήκουν στην υπό ρύθμιση σχετική αγορά ήτοι σε αγορά στην οποία υπάρχει ΣΙΑ και επιφέρει κατά τον τρόπο αυτό στρεβλώσεις στην λειτουργία της αγοράς. Η απουσία σχετικής ανάλυσης καταδεικνύεται από την απουσία στοιχείων που αφορούν ταχύτητες άνω των 622Mbps.

Σημειώνεται ότι τα κυκλώματα Ethernet που προμηθεύονται οι Πάροχοι για τις ανάγκες των πελατών τους αλλά και για ανάγκες backhauling αφορούν στην συντριπτική τους πλειοψηφία καυκλώματα χωρητικότητας έως 150 Mbps, όπως φαίνεται από τον παρακάτω πίνακα:

{Παρεμβάλλεται σελίδα με εμπιστευτικά στοιχεία}

Τέλος θα θέλαμε να αναφέρουμε ότι δεν υπάρχει, ένα προς ένα, τοπολογική αντιστοίχιση (Κόμβων ΜΓΧ) μεταξύ του δικτύου Ethernet και του δικτύου των παραδοσιακών ΜΓ ούτε είναι εφικτός ο συνδυασμός δύο άκρων διαφορετικής τεχνολογίας (Ethernet και παραδοσιακών ΜΓ) ή η μετάπτωση ενός άκρου από τη μια τεχνολογία στην άλλη. Συνεπώς δεν είναι εφικτή η υλοποίηση ΜΓ με συνδυασμό των τεχνολογιών Ethernet και PDH/SDH, είτε σε επίπεδο τερματικών είτε σε επίπεδο ζευκτικών τμημάτων.

Επίσης, όπως έχουμε αναφέρει στην απάντηση μας στην Ερώτηση 1, η τεχνολογία Ethernet διαφοροποιείται σε σχέση με τα βασικά χαρακτηριστικά των ΜΓ (εγγυημένη χωρητικότητα, QoS, διαφάνεια πρωτοκόλλων). Επιπλέον, υπάρχει διαχωρισμός των σημείων πρόσβασης σε υπηρεσίες Ethernet μέσω τεχνολογίας οπτικών ινών και SHDSL και συνεπώς δεν είναι διαθέσιμες όλες οι υπηρεσίες σε όλους τους ΚοΜΓ Ethernet. Συνεπώς, μια προσφορά αναφοράς ΜΓΧ τεχνολογίας Ethernet δεν είναι δυνατόν να έχει πλήρη αντιστοίχιση με την προσφορά αναφοράς παραδοσιακών ΜΓΧ.

Ερώτηση 7: Συμφωνείτε με την αρχική θέση της ΕΕΤΤ ότι θα πρέπει να επιβληθούν υποχρεώσεις διαφάνειας στον ΟΤΕ σχετικά με τις ΜΓ χονδρικής;

Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω δεν πληρούνται σωρευτικά τα κριτήρια του τεστ των τριών κριτηρίων αναφορικά με τις αγορές ζευκτικών τμημάτων ΜΓ χονδρικής και τερματικών τμημάτων ΜΓ χονδρικής άνω των 2 Mbps. Συνεπώς παρέλκει η επιβολή υποχρεώσεων στις αγορές αυτές και κάθε υφιστάμενη ρυθμιστική υποχρέωση θα πρέπει να αποσυρθεί.

Ερώτηση 8: Συμφωνείτε με την αρχική θέση της ΕΕΤΤ ότι θα πρέπει να επιβληθεί υποχρέωση αμεροληψίας στον ΟΤΕ σχετικά με τις ΜΓ χονδρικής;

Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω δεν πληρούνται σωρευτικά τα κριτήρια του τεστ των τριών κριτηρίων αναφορικά με τις αγορές ζευκτικών τμημάτων ΜΓ χονδρικής και τερματικών τμημάτων ΜΓ χονδρικής άνω των 2 Mbps. Συνεπώς παρέλκει η επιβολή υποχρεώσεων στις αγορές αυτές και κάθε υφιστάμενη ρυθμιστική υποχρέωση θα πρέπει να αποσυρθεί.

Ερώτηση 9: Συμφωνείτε με τη μεθοδολογία ελέγχου τιμών και κοστολόγησης που προτείνει η EETT να εφαρμοστεί σχετικά με τις ΜΓ χονδρικής;

Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω δεν πληρούνται σωρευτικά τα κριτήρια του τεστ των τριών κριτηρίων αναφορικά με τις αγορές ζευκτικών τμημάτων ΜΓ χονδρικής και τερματικών τμημάτων ΜΓ χονδρικής άνω των 2 Mbps. Συνεπώς παρέλκει η επιβολή υποχρεώσεων στις αγορές αυτές και κάθε υφιστάμενη ρυθμιστική υποχρέωση θα πρέπει να αποσυρθεί.

Ερώτηση 10: Συμφωνείτε με την αρχική θέση της EETT ότι θα πρέπει να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση λογιστική διαχωρισμού σχετικά με τις ΜΓ χονδρικής;

Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω δεν πληρούνται σωρευτικά τα κριτήρια του τεστ των τριών κριτηρίων αναφορικά με τις αγορές ζευκτικών τμημάτων ΜΓ χονδρικής και τερματικών τμημάτων ΜΓ χονδρικής άνω των 2 Mbps. Συνεπώς παρέλκει η επιβολή υποχρεώσεων στις αγορές αυτές και κάθε υφιστάμενη ρυθμιστική υποχρέωση θα πρέπει να αποσυρθεί.

Δ. Ερωτήσεις Διαβούλευσης σχετικά με τον Ορισμό αγοράς – Αγορά ΜΓ λιανικής έως και 2 Mbps.

Ερώτηση 11: Συμφωνείτε με τα αρχικά συμπεράσματα από την άσκηση ορισμού της αγοράς;

Σύμφωνα με κείμενο αναφοράς του BEREC²⁴ κατά τον ορισμό της σχετικής αγοράς και πιο συγκεκριμένα στην ανάλυση της υποκατάστασης μεταξύ διαφορετικών υπηρεσιών θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη μία σειρά κριτηρίων και πιο συγκεκριμένα τα ακόλουθα.

- ο Πρόσφατο παρελθόν. Οι μεταβολές τιμών ή ακόμη και οι μεταβολές της ζήτησης είναι πρόσφορο να μελετηθούν για την ανάδειξη των πραγματικών συνθηκών του ανταγωνισμού.

²⁴ BEREC-RSPG report on market definitions, June 2010

- ο Αποτελέσματα εξειδικευμένων μελετών. Η ελαστικότητα ζήτησης για ένα προϊόν μπορεί να εκτιμηθεί βάσει οικονομετρικών και στατιστικών ελέγχων. Επιπλέον, χρήσιμη θεωρείται η ανάδειξη της γεωγραφικής διάστασης μιας αγοράς δεδομένου ότι μπορεί να αναδείξει κρίσιμα ζητήματα που αφορούν τις προτιμήσεις των πελατών σε τοπικό επίπεδο.
- ο Προτιμήσεις καταναλωτών. Οι αγοραστικές προτιμήσεις των πελατών για μία συγκεκριμένη αγορά είναι δυνατόν να διαφοροποιούνται από αυτές πελατών σε μία άλλη γεωγραφική περιοχή, εφόσον οι υπόλοιπες συνθήκες παραμένουν σταθερές.
- ο Εμπόδια (ρυθμιστικά ή άλλα) και κόστη που σχετίζονται με την αλλαγή προτίμησης των καταναλωτών προς άλλα προϊόντα.
- ο Διαφορετικές κατηγορίες πελατών και διαφοροποίηση τιμής. Μία ξεχωριστή ομάδα ανθρώπων μπορεί να αποτελεί μία στενότερη, διακριτή αγορά, όταν η ομάδα αυτή υπόκειται σε διαφοροποίηση τιμής.
- ο Χαρακτηριστικά του προϊόντος, λαμβάνοντας υπόψη ζητήματα όπως ποιότητα υπηρεσιών και άλλες παραμέτρους.
- ο Διαφορετικές δυνατότητες που παρέχονται στον τελικό καταναλωτή αναλύοντας για παράδειγμα παραμέτρους όπως η τιμή, η γεωγραφική διαθεσιμότητα, η γενική ποιότητα, η λειτουργικότητα, η ελαστικότητα στην τιμή και η διάθεση για αλλαγή που παίζουν σημαντικό ρόλο στον ορισμό της αγοράς και ως επακόλουθο στη γενικότερη ανάλυση της.

Η εταιρεία μας τεκμηριώνει ότι η EETT κατά τον ορισμό της αγοράς δεν εξέτασε με πληρότητα τα ανωτέρω κριτήρια με αποτέλεσμα να οδηγείται σε διευρυμένο ορισμό των αγορών, καθώς κρίνει ότι υφίσταται υποκατάσταση μεταξύ αναλογικών και ψηφιακών μισθωμένων γραμμών. Επιπλέον, η εταιρεία μας θα ήθελε να σχολιάσει τα συμπεράσματα της EETT σε όσον αφορά την υποκατάσταση μεταξύ μισθωμένων γραμμών χαμηλής και υψηλής χωρητικότητας καθώς και από υπηρεσίες μετάδοσης Ethernet.

Υποκατάσταση όλων των χωρητικότητων ΜΓ Λιανικής

Η εταιρεία μας αναγνωρίζει ότι οι υπηρεσίες ΜΓ λιανικής διαφοροποιούνται ως προς τις ΜΓ χαμηλής και υψηλής χωρητικότητας αντίστοιχα, με το σημείο τομής να προσδιορίζεται στα 2 Mbps.

Ωστόσο, η εταιρεία μας θεωρεί ότι ως αποτέλεσμα της αυξανόμενης διείσδυσης των υπηρεσιών Ethernet, ως αποτέλεσμα την ανάπτυξη όλο και περισσότερων εφαρμογών των τελικών χρηστών πάνω από IP οι οποίες αναμένεται να διαδραματίσουν κυρίαρχο ρόλο στο μέλλον, διαφαίνεται μία διαρκώς εντεινόμενη τάση μεταστροφής των τελικών χρηστών από ψηφιακές μισθωμένες γραμμές προς γραμμές υψηλότερων ταχυτήτων κατά βάση τεχνολογίας Ethernet. Σημειώνεται ότι σε σχετική ανάλυση αγοράς στην Πορτογαλία η Ρυθμιστική Αρχή οδηγήθηκε στο συμπέρασμα ότι οι αυξημένες ταχύτητες μετάδοσης που παρέχει η τεχνολογία Ethernet σε συνδυασμό με τις χαμηλότερες τιμές επιτρέπουν τον ορισμό ενιαίας αγοράς²⁵. Είναι σαφές ότι η τάση υποκατάστασης μεταξύ των μισθωμένων γραμμών χαμηλών και υψηλών χωρητικότητας αυξάνει τις ανταγωνιστικές πιέσεις όπως άλλωστε προκύπτει από το γεγονός ότι στις μισθωμένες γραμμές υψηλών χωρητικότητας υφίσταται ήδη ιδιαίτερα έντονος ανταγωνισμός και τα μερίδια αγοράς του ΟΤΕ έχουν συρρικνωθεί σημαντικά (1/1/2011 το μερίδιο του ΟΤΕ μισθωμένων γραμμών λιανικής με βάση τον συνολικό αριθμό κυκλωμάτων με χωρητικότητα άνω των 2 Mbps ήταν μόλις 20%, ενώ οι Πάροχος 1, Πάροχος 2 και Πάροχος 3 είχαν αντίστοιχα 30%, 23%, 24%. Για τον λόγο αυτό, η εταιρεία μας θεωρεί ότι η ΕΕΤΤ θα πρέπει να παρακολουθεί τις εξελίξεις στην αγορά προκειμένου να τροποποιήσει κατάλληλα τον ορισμό της σχετικής αγοράς στην περίπτωση που η εν λόγω τάση υποκατάστασης ενισχυθεί περαιτέρω.

Υποκατάσταση μεταξύ αναλογικών και ψηφιακών μισθωμένων γραμμών

Όσον αφορά στην υποκατάσταση από την πλευρά της ζήτησης μεταξύ αναλογικών και ψηφιακών μισθωμένων γραμμών, η ΕΕΤΤ δεν εφάρμοσε το SSNIP test, το οποίο εξετάζει κατά πόσον μία μη προσωρινή αύξηση τιμής κατά 10% σε έναν συγκεκριμένο τύπο μισθωμένων γραμμών (π.χ. αναλογικές) θα έστρεφε τους τελικούς χρήστες σε έναν άλλο τύπο (π.χ.

²⁵ Case PT/2010/1120

μισθωμένες). Έτσι, καταλήγει στο αυθαίρετο και, κατά την άποψη μας, εσφαλμένο συμπέρασμα ότι αυτές είναι λειτουργικά υποκατάστατες αναφέροντας σχετικά ότι «Αναφορικά με τη λειτουργικότητα, τα αναλογικά και ψηφιακά κυκλώματα ΜΓ μπορούν να θεωρηθούν γενικώς ισοδύναμα αν και τα ψηφιακά κυκλώματα ΜΓ παρέχουν υψηλότερη ποιότητα από τα αναλογικά κυκλώματα ΜΓ (κυρίως αναφορικά με την προσφερόμενη χωρητικότητα)». Ωστόσο, οι διαφορές στην ποιότητα των ψηφιακών μισθωμένων γραμμών έναντι των αναλογικών δεν εντοπίζονται μόνο στην κατά πολύ υψηλότερη χωρητικότητα που αυτές προσφέρουν αλλά και σε μία σειρά άλλων παραμέτρων όπως η αυξημένη ασφάλεια, η δυνατότητα εναλλακτικών οδεύσεων καθώς και η δυνατότητα συνολικής διαχείρισης και επίβλεψης του δικτύου. Επιπλέον θα πρέπει να επισημανθεί, ότι οι αναλογικές μισθωμένες γραμμές χρησιμοποιούνται κατά βάση για την υλοποίηση συγκεκριμένων εφαρμογών (συνδέσεις συναγερμών με την Αστυνομία ή κέντρα λήψης σημάτων, εξωκείμενες συνδέσεις μεταξύ ιδιωτικών τηλεφωνικών κέντρων) οι οποίες δεν είναι δυνατό να παρασχεθούν μέσω των ψηφιακών μισθωμένων γραμμών. Σημειώνεται δε, ότι υφίστανται μεγάλες τιμολογιακές διαφορές μεταξύ των αναλογικών και ψηφιακών μισθωμένων γραμμών καθώς, όπως προκύπτει από τα στοιχεία που παραθέσει η ΕΕΤΤ στον πίνακα 19 της ανάλυσης της, το κόστος μιας αστικής ψηφιακής γραμμής 64 Kbps είναι υπερδιπλάσιο της αναλογικής M1020. Βάσει των ανωτέρω διαφορών δεν είναι δυνατό να θεωρηθεί ότι μία αύξηση τιμών στις ψηφιακές μισθωμένες γραμμές έως 10% πάνω από την ανταγωνιστική τιμή θα έστρεφε τους τελικούς χρήστες στις αναλογικές μισθωμένες γραμμές καθώς αυτές έχουν διαφορετικά λειτουργικά χαρακτηριστικά και εξυπηρετούν διαφορετικές ανάγκες ενώ το ίδιο ισχύει και αντιστρόφως. Η διαπίστωση αυτή ενισχύεται από το γεγονός ότι, όπως φαίνεται στον ακόλουθο πίνακα, η αναλογία των αναλογικών μισθωμένων γραμμών στην συνολικά φθίνουσα αγορά μισθωμένων γραμμών έως 2 Mbps παραμένει σταθερή ενώ αντίθετα εάν ίσχυε το συμπέρασμα της ΕΕΤΤ ότι οι υπηρεσίες αυτές είναι υποκατάστατες μεταξύ τους θα αναμενόταν μια μείωση της αναλογίας αυτής με την πάροδο του χρόνου ως αποτέλεσμα της τεχνολογικής εξέλιξης.

Είδος ΜΓ	1/1/2007	1/1/2008	1/1/2009	1/1/2010	1/1/2011
----------	----------	----------	----------	----------	----------

Αναλογικές ΜΓ	66,15%	66,19%	64,03%	67,54%	66,32%
Ψηφιακές ΜΦ	33,85%	33,81%	35,97%	32,46%	33,68%

Επιπλέον, λαμβάνοντας υπόψη ότι οι πάροχοι ψηφιακών μισθωμένων γραμμών, όπως ορθά αναφέρει η ΕΕΤΤ στην μελέτη της υποκατάστασης από την πλευρά της προσφοράς, είναι σε θέση να μεταβούν εύκολα στην παροχή αναλογικών μισθωμένων γραμμών, δεν είναι δυνατόν να εξηγηθεί γιατί οι υπηρεσίες αυτές παρέχονται έως σήμερα αποκλειστικά από τον ΟΤΕ. Η μόνη προφανής εξήγηση είναι ότι οι αναλογικές μισθωμένες γραμμές λόγω των διαφορετικών λειτουργικών χαρακτηριστικών και των διαφορετικών αναγκών των τελικών χρηστών που καλύπτουν συνιστούν μία ξεχωριστή αγορά στην οποία οι πάροχοι έχουν επιλέξει να μην δραστηριοποιηθούν ενδεχομένως γιατί δεν είναι εμπορικά ελκυστική γι' αυτούς.

Υποκατάσταση από υπηρεσίες μετάδοσης Ethernet

Ο ΟΤΕ αναγνωρίζει ότι διαφαίνεται μία ενισχυόμενη τάση υποκατάστασης των ψηφιακών μισθωμένων γραμμών από υπηρεσίες Ethernet ιδιαίτερα στις υψηλότερες ταχύτητες χωρίς ωστόσο αυτό να μπορεί να τεκμηριωθεί σε ικανοποιητικό βαθμό στην περίπτωση των χαμηλότερων από 2 Mbps ταχυτήτων. Επιπλέον, με δεδομένο ότι οι υπηρεσίες Ethernet επιτρέπουν τόσο point-to-point όσο και point-to-multipoint τοπολογίες δικτύου θα πρέπει να διασαφηνιστεί ότι οι υπηρεσίες Ethernet που εντάσσονται στην συγκεκριμένη αγορά αφορούν αποκλειστικά στις υπηρεσίες αντίστοιχης λειτουργικότητας με τις μισθωμένες γραμμές δηλαδή στις υπηρεσίες point-to-point τοπολογίας. Σχετική πρόβλεψη έχει γίνει στην περίπτωση της Αυστρίας όπου η Εθνική Ρυθμιστική Αρχή συμπεριέλαβε στην σχετική αγορά μόνο τις υπηρεσίες Ethernet με όχι περισσότερα από δύο σημεία τερματισμού²⁶.

Ερώτηση 12: Συμφωνείτε με την αρχική θέση της ΕΕΤΤ ότι η γεωγραφική αγορά για υπηρεσίες ΜΓ λιανικής έως και 2 Mbps είναι εθνική;

²⁶ Case AT/2008/0838

Ο ΟΤΕ δεν θεωρεί δόκιμο, για τους σκοπούς της παρούσας ανάλυσης, τον καθορισμό γεωγραφικών αγορών καθώς, όπως αναλυτικά θα τεκμηριώσουμε στην επόμενη απάντηση μας, θεωρεί ότι στο σύνολο της η αγορά δεν πληροί τις προϋποθέσεις του τεστ των τριών κριτηρίων και συνεπώς ο καθορισμός γεωγραφικών αγορών δεν θα διαφοροποιούσε τα όποια αποτελέσματα της ανάλυσης αυτής. Ωστόσο, ο ΟΤΕ θα ήθελε να σχολιάσει κάποια σημεία της επιχειρηματολογίας της ΕΕΤΤ τα οποία κατά την άποψη μας δεν αντικατοπτρίζουν με πληρότητα την υπάρχουσα κατάσταση.

Πιο συγκεκριμένα, η ΕΕΤΤ αναφέρει ότι «σε αντίθεση με άλλες υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών είναι σημαντικά δυσκολότερο (και σπάνια έχει νόημα) η παροχή υπηρεσιών ΜΓ τοπικά, καθώς ένα από τα χαρακτηριστικά του προϊόντος είναι ότι συνδέει θέσεις και οι θέσεις αυτές δεν είναι απαραίτητα στην περιφέρεια στην οποία οι εναλλακτικοί έχουν κατασκευάσει την υποδομή του ιδιόκτητου δικτύου τους».

{Παρεμβάλλεται σελίδα με εμπιστευτικά στοιχεία}

Τα στοιχεία αυτά καταδεικνύουν ότι, σε αντίθεση με τα αναφερόμενα από την ΕΕΤΤ, είναι δυνατή η εμπορική δραστηριοποίηση σε τοπικό επίπεδο και ιδιαίτερα στον Νομό Αττικής όπου συγκεντρώνεται το μεγαλύτερο και πλέον ελκυστικό τμήμα της αγοράς. Αυτό άλλωστε επιβεβαιώνεται από το γεγονός ότι η εταιρεία Αττικές Τηλεπικοινωνίες δραστηριοποιείται επιτυχώς εμπορικά παρέχοντας υπηρεσίες αποκλειστικά εντός του Νομού Αττικής.

Επιπλέον, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι οι πάροχοι είναι σε θέση, σε μεγάλο βαθμό, να παρέχουν υπηρεσίες μισθωμένων γραμμών και ιδίως υπηρεσίες Ethernet κάνοντας χρήση του αδεσμοποίητου τοπικού βρόχου σε συνδυασμό με τεχνολογίες xDSL και συνεπώς η ΕΕΤΤ θα μπορούσε να μελετήσει κατά πόσον υφίστανται γεωγραφικές διαφοροποιήσεις μεταξύ των περιοχών εκείνων όπου οι πάροχοι έχουν προχωρήσει σε συνεγκατάσταση παρέχοντας υπηρεσίες μέσω ΑΠΤοΒ και στις περιοχές όπου οι υπηρεσίες παρέχονται αποκλειστικά με χρήση μισθωμένων γραμμών χονδρικής. Σημειώνεται ότι οι πάροχοι έχουν προχωρήσει στην υλοποίηση συνεγκαταστάσεων στο σύνολο των αστικών κέντρων της χώρας όπου κατά τεκμήριο εντοπίζεται η ζήτηση για τις υπηρεσίες μισθωμένων γραμμών ενώ ένα μεγάλο μέρος της χώρας έχει καλυφθεί από τους παρόχους με χρήση κρατικών ενισχύσεων μέσω του μέτρου 4.2 της Κοινωνίας της Πληροφορίας Α.Ε «Χρηματοδότησης επιχειρήσεων για την ανάπτυξη ευρυζωνικής πρόσβασης στις περιφέρειες της Ελλάδας». Το έργο αυτό περιλάμβανε τον διαχωρισμό της χώρας σε γεωγραφικές ζώνες ισοδύναμου περίπου πληθυσμού και την επιδότηση κατά 50% επιχειρηματικών σχεδίων προϋπολογισμού 160 εκ. € για την παροχή ευρυζωνικής πρόσβασης και είχε ως τελικούς αποδέκτες τους παρόχους HOL, Tellas, CYTA και Forthnet. Στα πλαίσια του συγκεκριμένου έργου, το οποίο ολοκληρώθηκε εντός του 2009, υλοποιήθηκαν 693 συνεγκαταστάσεις που καλύπτουν το 16,6% της συνολικής συνδρομητικής βάσης.

Τέλος σχετικά με την αναφορά της ΕΕΤΤ ότι «επί του παρόντος ο ΟΤΕ τιμολογεί όλα τα κυκλώματά του στη λιανική αγορά ΜΓ (χαμηλής χωρητικότητας) σε εθνική μεσοσταθμισμένη βάση. Αυτό υποδεικνύει ότι υπάρχει ένας κοινός τιμολογιακός περιορισμός σε όλη την Ελλάδα στην αγορά αυτή» παραγνωρίζοντας ότι ο ορισμός των αγορών ως εθνικών και η δομή του κοστολογικού συστήματος του ΟΤΕ, όπως αυτό ελέγχεται και

εγκρίνεται από την ΕΕΤΤ, καθιστούν δυσχερή την γεωγραφική διαφοροποίηση των τιμολογίων εκ μέρους του ΟΤΕ.

Ε. Ερωτήσεις Διαβούλευσης σχετικά με την Ανάλυση αγοράς – Αγορά ΜΓ Λιανικής έως και 2 Mbps

Ερώτηση 13: Συμφωνείτε με την αρχική θέση της ΕΕΤΤ ότι τα τρία κριτήρια πληρούνται για τις ΜΓ Λιανικής έως και 2 Mbps στην Ελλάδα;

Η ΕΕΤΤ στα πλαίσια της παρούσας ανάλυσης προχωρά στον δεύτερο γύρο ανάλυσης της σχετικής αγοράς Μισθωμένων γραμμών λιανικής με χωρητικότητες έως και 2 Mbps.

Η αγορά αυτή περιλαμβανόταν στην λίστα των σχετικών αγορών που επιδέχονται εκ των προτέρων (ex-ante) ρύθμιση της αρχικής Σύστασης²⁷ για τις σχετικές αγορές και στα πλαίσια του πρώτου γύρου ανάλυσης η ΕΕΤΤ είχε καταλήξει στο συμπέρασμα ότι χαρακτηρίζονται από απουσία αποτελεσματικού ανταγωνισμού επιβάλλοντας στον ΟΤΕ συγκεκριμένες ρυθμιστικές υποχρεώσεις. Στην αναθεωρημένη Σύσταση²⁸ η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν συμπεριέλαβε την αγορά αυτή στην λίστα των σχετικών αγορών που επιδέχονται ex-ante ρύθμιση ορίζοντας ότι «οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να εφαρμόσουν τη δοκιμασία των τριών κριτηρίων για να εκτιμήσουν κατά πόσον, με βάση τα εθνικά δεδομένα, μια αγορά συνεχίζει να επιδέχεται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση»,

Τα τρία κριτήρια εξετάζουν εάν:

1. στις εν λόγω σχετικές αγορές υπάρχουν υψηλοί και μη παροδικοί φραγμοί εισόδου,

²⁷ Σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 11ης Φεβρουαρίου 2003 για τις σχετικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών οι οποίες επιδέχονται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση σύμφωνα με την Οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

²⁸ Σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 17ης Δεκεμβρίου 2007 αναφορικά με σχετικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών οι οποίες επιδέχονται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση σύμφωνα με την Οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

2. οι σχετικές αγορές έχουν τέτοια χαρακτηριστικά που δεν θα τείνουν με την πάροδο του χρόνου προς τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό, και
3. το δίκαιο του ανταγωνισμού δεν επαρκεί από μόνο του για να αντιμετωπίσει τις εκάστοτε αποτυχίες που εντοπίζονται στις αγορές αυτές.

Μια σχετική αγορά πρέπει να πληροί και τα τρία κριτήρια αθροιστικά προκειμένου να υπόκειται σε ex-ante ρύθμιση. Εφόσον διαπιστωθεί κατά την εφαρμογή του τεστ ότι έστω και μία από τις προϋποθέσεις δε συντρέχει τότε αυτό αποτελεί επαρκή απόδειξη ότι η αγορά αυτή δεν υπόκειται σε ex-ante ρύθμιση. Σε κάθε περίπτωση το βάρος της απόδειξης για την εκπλήρωση των κριτηρίων βαρύνει την εθνική ρυθμιστική αρχή.

Η ανάλυση των αγορών σύμφωνα με τη νέα Σύσταση

Πλαίσιο

Κατά την επανεξέταση των αγορών θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τα εξής:

1. Από τα άρθρα της νέας Σύστασης καθίσταται σαφής η επιθυμία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να μειώσει την επιβολή των εκ των προτέρων υποχρεώσεων και να διατηρήσει τη ρύθμιση σε συγκεκριμένες περιπτώσεις στις οποίες δε διαφαίνεται σε χρονικό ορίζοντα δύο (2) ετών η προοπτική να αναπτυχθεί αποτελεσματικός ανταγωνισμός στην κρινόμενη αγορά²⁹.
2. Σύμφωνα με την πρακτική της Ευρωπαϊκής Επιτροπής όπως διαμορφώνεται μέσα από τις αποφάσεις της αλλά και την πάγια νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου³⁰, οι «ειδικές συνθήκες» που επικρατούν σε μία αγορά σε μία δεδομένη χρονική στιγμή θα πρέπει να εκτιμηθούν σε κάθε ανάλυση αγοράς, ιδίως όσον αφορά στον εντοπισμό επιχείρησης με δεσπόζουσα θέση και σε συνάρτηση με τη δομή των συνθηκών του ανταγωνισμού στη συγκεκριμένη αγορά. Ειδικότερα θα πρέπει να ληφθούν υπόψη όλοι οι παράγοντες που επηρεάζουν είτε άμεσα είτε έμμεσα τον

²⁹ βλ. επίσης Explanatory Note [C (2007) 5406], I/ERG Opinion on the draft Recommendation on relevant markets σελ. 6, Communication Guidance on the Commission's Enforcement Priorities in Applying Art. 82 EC COM (2008) παρ. 11 σημ. 6

³⁰ COMP/38.233 Wanadoo Interactive, παρ. 164, COMP/38.784, Wanadoo Espagne vs. Telefonica παρ. 280 και 287, Michelin I, C-322/81 παρ.57, AKZO C-62/86, παράγραφος 38, Tetra Pak II T-83/91, παρ. 114, Promedia T-111/96, παρ. 139, Irish Sugar T-228/97 παρ.112, Michelin II T-203/01, παρ. 97, France Telecom S.A. T-340/03 παρ. 100

ανταγωνισμό, όπως η θέση όλων των ανταγωνιστών στην αγορά, η μελλοντική ανάπτυξη των ανταγωνιστών ή η είσοδος δυνητικών ανταγωνιστών και η αγοραστική δύναμη των πελατών του υπόχρεου παρόχου³¹.

3. Ο προσδιορισμός των αγορών και η αξιολόγηση της ΣΙΑ θα πραγματοποιείται με τις ίδιες μεθόδους που ισχύουν στο δίκαιο του ανταγωνισμού³² με γνώμονα τις μελλοντικές εξελίξεις της αγοράς. Στο πλαίσιο αυτό η ύπαρξη δεσπόζουσας θέσης θα κριθεί από τον συνδυασμό παραγόντων που πρέπει να συντρέχουν αθροιστικά, η δε καταχρηστική συμπεριφορά να μην είναι αντικειμενικά αναγκαία ή να μην δημιουργεί οικονομικές αποτελεσματικότητες, να προκύπτει δε από αδιάσειστες αποδείξεις³³.

Η εφαρμογή του τεστ των τριών κριτηρίων από την ΕΕΤΤ

Πριν προχωρήσουμε στην αναλυτική παρουσίαση των απόψεων μας για το ζήτημα δεν μπορούμε παρά να επισημάνουμε το γεγονός ότι η ΕΕΤΤ πραγματοποιεί το τεστ των τριών κριτηρίων χρησιμοποιώντας γενικόλογες εκφράσεις και πιθανολογήσεις που δεν υποστηρίζονται με βάση τα μεγέθη και τις τάσεις της αγοράς. Αντιθέτως με βάση την εξέλιξη των μεριδίων αγορών και των υποδομών που έχουν αναπτύξει οι πάροχοι αποδεικνύεται ότι δεν υπάρχει ανάγκη επιβολής ex-ante ρύθμισης, όπως προβλέπεται και από την Σύσταση.

Ειδικότερα όσον αφορά την εφαρμογή από την ΕΕΤΤ του τεστ των τριών κριτηρίων στην εν λόγω σχετική αγορά αναφέρουμε τα ακόλουθα:

1. Φραγμοί εισόδου και ανταγωνισμού

Για τη διαπίστωση της ύπαρξης υψηλών και μη παροδικών φραγμών εισόδου η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ερευνά αν έχει σημειωθεί κατά το παρελθόν συχνή και επιτυχημένη είσοδος ανταγωνιστών στη συγκεκριμένη αγορά καθώς και

³¹ I/ERG Opinion on the draft Recommendation on relevant markets παρ. 5, σελ.3 & 4, Communication Guidance on the Commission's Enforcement Priorities in Applying Art. 82 EC COM (2008) παρ. 9-12

³² Κατευθυντήριες Γραμμές για την ανάλυση της αγοράς και την εκτίμηση της σημαντικής ισχύος στην αγορά (2002/C 165/03) παρ. 24

³³ Communication Guidance on the Commission's Enforcement Priorities in Applying Art. 82 EC COM (2008) παρ.10, και 20

αν η είσοδος επετεύχθη σε εύλογο χρονικό διάστημα και ήταν επαρκής³⁴ ώστε να περιορίσει ή να έχει πιθανότητα να περιορίσει την ισχύ στην αγορά της επιχείρησης με δεσπύζουσα θέση. Είναι προφανές, με βάση και τα στοιχεία που παραθέτει η ΕΕΤΤ στην παρούσα διαβούλευση, ότι στην υπό εξέταση σχετική αγορά δραστηριοποιείται ένας σημαντικός αριθμός παρόχων. Πιο συγκεκριμένα την 1/1/2011 δραστηριοποιούνται στην αγορά μισθωμένων γραμμών λιανικής 8 πάροχοι ενώ το 2009 καταγράφεται είσοδος νέου παρόχου στην αγορά καθώς ο αριθμός των δραστηριοποιούμενων παρόχων αυξάνεται την περίοδο αυτή από 7 σε 8. Σημειώνεται ότι τόσο στην περίπτωση της Πορτογαλίας³⁵ όσο και της Τσεχίας³⁶ η είσοδος νέων παρόχων στην αγορά αποτέλεσε στοιχείο με βάση το οποίο οι ρυθμιστικές αρχές έκριναν ότι δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις του πρώτου κριτηρίου.

Οικονομίες κλίμακος και σκοπού, φραγμοί επέκτασης και έλεγχος υποδομών που δεν μπορούν εύκολα να αναπαραχθούν

Η ΕΕΤΤ στο πλαίσιο της ανάλυσης της κατέληξε στο συμπέρασμα ότι «Αν και η υφιστάμενη ρύθμιση των αγορών ΜΓ χονδρικής στην Ελλάδα μειώνει σημαντικά το φραγμό αυτό, ο ΟΤΕ θα συνεχίσει να αντλεί πλεονεκτήματα στην αγορά ΜΓ χαμηλής χωρητικότητας λιανικής, ως αποτέλεσμα του ότι ήδη διαθέτει υποδομή και αντίθετα με τους Εναλλακτικούς Παρόχους που εξακολουθούν να επεκτείνουν τα δίκτυά τους».

Η ανωτέρω επιχειρηματολογία της ΕΕΤΤ παραβλέπει το γεγονός ότι ο ΟΤΕ παρέχει χονδρικές υπηρεσίες (τερματικά τμήματα μισθωμένων γραμμών χονδρικής) σε κοστοστρεφείς τιμές βάσει της μεθοδολογίας Μέσου Μακροπρόθεσμου Επαυξητικού Κόστους με βάση το Τρέχον Κόστος των παγίων δηλαδή σε τιμές που, εξ ορισμού, ενσωματώνουν τις οικονομίες κλίμακας και σκοπού του ΟΤΕ. Πολύ δε περισσότερο η ΕΕΤΤ, στο πλαίσιο της παρούσας διαβούλευσης, προτείνει την επιβολή αντίστοιχης υποχρέωσης στην αγορά ζευκτικών τμημάτων μισθωμένων γραμμών χονδρικής παρά το γεγονός ότι η αγορά αυτή, όπως και η αγορά μισθωμένων γραμμών λιανικής δεν συμπεριλαμβάνονται στην λίστα των σχετικών αγορών που επιδέχονται

³⁴ Communication Guidance on the Commission's Enforcement Priorities in Applying Art. 82 EC COM (2008) παρ.16 σελ.7

³⁵ Case PT/2010/1120

³⁶ Case CZ/2009/0872

ex-ante ρύθμιση με βάση την νέα Σύσταση. Πρέπει να σημειωθεί ότι σύμφωνα με κείμενο του ERG³⁷ η εξέταση του κατά πόσον οι υψηλοί φραγμοί εισόδου μπορούν να θεωρηθούν ως μη παροδικοί θα πρέπει να γίνεται με βάση την προσέγγιση (modified Greenfield approach) ότι στην υπό εξέταση αγορά δεν υφίσταται ρύθμιση λαμβάνοντας ωστόσο υπόψη την ρύθμιση που πιθανώς υφίσταται στην ανάντη αγορά ή σε αγορές στενά σχετιζόμενες. Με βάση αυτήν την προσέγγιση η υποχρέωση παροχής υπηρεσιών χονδρικής πρόσβασης θεωρείται ότι δύναται να μειώσει ή ακόμα και να εξαλείψει τυχόν δομικούς φραγμούς εισόδου (π.χ έλεγχος σε υποδομές που δεν είναι εύκολο να αναπαραχθούν, κάθετη ολοκλήρωση κ.α). Πολύ περισσότερο η επιβολή υποχρέωσης κοστοστρέφειας θεωρείται ότι παρέχει στους εναλλακτικούς παρόχους την δυνατότητα να αποκτήσουν πρόσβαση στις αναγκαίες εισροές σε τιμές που τους επιτρέπουν να ανταγωνιστούν ισότιμα τον κυρίαρχο πάροχο. Με βάση τα παραπάνω αποτελεί παράδοξο γεγονός ότι η ΕΕΤΤ παρότι διατηρεί στο σύνολο τους τις υφιστάμενες ρυθμιστικές υποχρεώσεις στις αγορές χονδρικής (ακόμα και σε αυτές δεν περιλαμβάνονται στην λίστα των σχετικών αγορών που επιδέχονται ex-ante ρύθμιση με βάση την νέα Σύσταση) εξακολουθεί να θεωρεί ότι η ρύθμιση αυτή δεν είναι επαρκής για την αντιμετώπιση των υποτιθέμενων δομικών προβλημάτων ανταγωνισμού στην κατάντη αγορά.

Επιπλέον, η άποψη αυτή της ΕΕΤΤ ωστόσο έρχεται σε ευθεία αντίθεση με την Σύσταση όπου αναφέρεται ότι η ρύθμιση των υπηρεσιών χονδρικής δίνει την δυνατότητα στους παρόχους να καλύπτουν τις ανάγκες των τελικών χρηστών χωρίς περιορισμούς εξαλείφοντας έτσι τους όποιους φραγμούς εισόδου³⁸. Πρέπει να σημειωθεί ότι στο σύνολο σχεδόν των κρατών-μελών³⁹ όπου έχει ολοκληρωθεί ο δεύτερος γύρος ανάλυση της σχετικής αγοράς, μετά την θέση

³⁷ ERG Report on Guidance on the application of the three criteria test (July 2008)

³⁸ Βλ. σχετικά COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT EXPLANATORY NOTE Accompanying document to the Commission Recommendation on Relevant Product and Service Markets within the electronic communications sector susceptible to ex ante regulation in accordance with Directive 2002/21/EC of the European Parliament and of the Council on a common regulatory framework for electronic communications networks and services (Second edition) {(C(2007) 5406)} «With wholesale regulation in place there should be few barriers to market entry into the retail market. Firms can make tenders to provide a widely based leased line offer to the customer's premises. Having overcome the problem of making a ubiquitous offer, then entry barriers into this market are no longer high. Thus, the retail market for the minimum set of leased lines will not be identified in this draft revised Recommendation. Consequently the Commission will propose to reduce the Minimum Set of Leased Lines to zero».

³⁹ Τσεχία, Δανία, Φιλανδία, Γαλλία, Γερμανία, Ουγγαρία, Ιρλανδία, Ιταλία, Ολλανδία, Πορτογαλία, Σλοβενία, Σλοβακία, Ισπανία και Σουηδία.

σε ισχύ της αναθεωρημένης Σύστασης οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές υιοθετούν την άποψη ότι η ρύθμιση των υπηρεσιών χονδρικής (αγορά τερματικών τμημάτων μισθωμένων γραμμών χονδρικής) και ιδιαίτερα η επιβολή υποχρέωσης κοστοστρέφειας στην αγορά αυτή μειώνουν τους φραγμούς εισόδου και ως εκ τούτου έκριναν ότι δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις του πρώτου κριτηρίου προκειμένου να επιβληθεί ex-ante ρύθμιση στην αγορά λιανικής. Σημειώνεται ότι οι μόνες περιπτώσεις κρατών-μελών όπου πραγματοποιήθηκε εκ νέου ανάλυση αγοράς μετά την θέση σε ισχύ της αναθεωρημένης Σύστασης και οι ρυθμιστικές αρχές έκριναν ότι εξακολουθεί να συντρέχουν οι προϋποθέσεις για την επιβολή ex-ante ρύθμισης είναι η Αυστρία και το Ηνωμένο Βασίλειο. Στην περίπτωση της Αυστρίας όπου, λόγω μη πλήρους και αποτελεσματικής εφαρμογής της ρύθμισης των υπηρεσιών χονδρικής η ρυθμιστική αρχή έκρινε ότι απαιτείται ex-ante ρύθμιση η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχολίασε ότι η ρύθμιση θα πρέπει να αποσυρθεί αμέσως μόλις υλοποιηθεί πλήρως η ρύθμιση των υπηρεσιών χονδρικής⁴⁰. Επίσης στην περίπτωση του Ηνωμένου Βασιλείου η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχολίασε ότι η ικανοποίηση των προϋποθέσεων του πρώτου (αλλά και του δεύτερου κριτηρίου) οφείλεται κατά βάση στην αναποτελεσματική εφαρμογή της ρύθμισης των υπηρεσιών χονδρικής⁴¹ και κάλεσε την ρυθμιστική αρχή να προχωρήσει το ταχύτερο δυνατό σε νέα ανάλυση αγοράς προκειμένου να διαπιστώσει ένα απαιτείται η απόσυρση της ρύθμισης⁴².

⁴⁰ Case AT/2010/1107: «The Commission, therefore, urges TTK to strictly enforce the new wholesale regulation and rigorously monitor market developments both at retail and at wholesale level. In this respect, (i) should the new wholesale obligations also prove to be ineffective in the coming months, the Commission asks TTK to tighten and adjust them without undue delay; (ii) should wholesale obligations take full effect in the market, TTK is invited to withdraw retail regulation even before the end of the review period of the notified draft measure. The Commission further invites TTK to consider for its current measure the introduction of a clause enabling the automatic phase-out of retail regulation (sunset clause) in the Austrian leased lines market».

⁴¹ Case BT/2008/0749: «The Commission also observes that Ofcom's conclusion that the first two criteria are met for the retail market outside the Hull area relies heavily on the deficiencies in implementation of already imposed remedies and the resulting lack of full replicability of BT's offer at the retail level. The Commission notes thus that full replicability does not seem necessary to arrive at the conclusion that entry barriers have significantly decreased. Furthermore, a more stringent enforcement of existing (or newly imposed) wholesale remedies could lower any existing high entry barriers or even lead to their disappearance before the end of the review period of the notified draft measure».

⁴² Case BT/2008/0749: «the Commission invites Ofcom to strengthen its efforts to ensure full compliance with wholesale remedies and consequently to monitor intensively the market developments, in particular to ensure whether the first and second criteria continue to be met in the near future. To this end, the Commission notes that Ofcom proposes that the SMP obligations imposed on BT should apply for a fixed period of four years, and unless a further market review has been completed within that time, they would automatically expire at the end of such period. In this respect, the Commission welcomes the fact that Ofcom intends to deregulate this market in the future, but it does not believe that a period of four years is appropriate given possible technological developments and the fact that effective compliance with the wholesale remedies can produce effects within a shorter timeframe.

Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι, όπως έχει διαπιστωθεί σε σχετικές αναλύσεις αγορών στην περίπτωση της Γαλλίας⁴³ και της Σλοβενίας⁴⁴, οι πάροχοι είναι σε θέση, σε μεγάλο βαθμό, να παρέχουν υπηρεσίες μισθωμένων γραμμών και ιδίως υπηρεσίες Ethernet κάνοντας χρήση του αδεσμοποίητου τοπικού βρόχου σε συνδυασμό με τεχνολογίες xDSL και συνεπώς η αποτελεσματική ρύθμιση της αγοράς φυσικής πρόσβασης σε υποδομή δικτύου σε σταθερή θέση (αγορά 4) διασφαλίζει ακόμα περισσότερο την δυνατότητα των παρόχων να ανταγωνιστούν τον ΟΤΕ εξαλείφοντας τους όποιους φραγμούς εισόδου.

Ένας ιδιαίτερα σημαντικός παράγοντας, ο οποίος δεν αξιολογείται επαρκώς από της ΕΕΤΤ, είναι η φθίνουσα πορεία της υπό ανάλυση αγοράς μισθωμένων γραμμών χαμηλής χωρητικότητας όπως υποδεικνύουν και τα στοιχεία που παραθέτει στην ανάλυση της η ΕΕΤΤ και η οποία προφανώς οφείλεται στην αυξανόμενη διείσδυση εναλλακτικών και πιο αποτελεσματικών τεχνολογιών ή την μεταστροφή προς υψηλότερες ταχύτητες.

{Παρεμβάλλεται σελίδα με εμπιστευτικά στοιχεία}

Consequently, the Commission asks Ofcom to conduct a further market assessment as soon as appropriate in order to determine whether deregulation of the retail leased lines market is justified before the expiry of the four years period».

⁴³ Case FR/2010/1050 και Case SI 2008/0768.

⁴⁴ Case SI 2008/0768

Επισημαίνεται ότι η τάση συρρίκνωσης της συγκεκριμένης αγοράς έχει οδηγήσει τις ρυθμιστικές αρχές άλλων κρατών-μελών (Σλοβενία⁴⁵, Φιλανδία⁴⁶) στο συμπέρασμα ότι δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις του πρώτου κριτηρίου σε πλήρη ανακολουθία με την επιχειρηματολογία της ΕΕΤΤ η οποία αναφέρει σχετικά ότι «Η λιανική αγορά υπηρεσιών ΜΓ χαμηλής χωρητικότητας φαίνεται να συρρικνώνεται. Η συρρίκνωση αυτή της αγοράς μειώνει τα κίνητρα των παρόχων που λειτουργούν σε αποδοτικό επίπεδο να εισέλθουν στην εν λόγω αγορά».

Τέλος, η ΕΕΤΤ στα πλαίσια της ανάλυσης της αναφέρει επίσης ότι «η ύπαρξη οικονομιών κλίμακος και σκοπού σε επίπεδο λιανικής (που συνδέεται με κόστος όπως προώθηση, διαφήμιση υποστήριξη κλπ – αν και όχι τόσο σημαντικό όσο το κόστος χονδρικής) παρέχει στον ΟΤΕ ένα πρόσθετο πλεονέκτημα κόστους». Η συγκεκριμένη ωστόσο θεώρηση της ΕΕΤΤ δεν είναι ορθή, καθώς τα λιανικά κόστη αποτελούν λειτουργικά έξοδα του παρόχου και συνεπώς σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να θεωρηθούν ως μη ανακτήσιμα ώστε να συνιστούν φραγμό εισόδου.

Φραγμοί μεταστροφής

Η ΕΕΤΤ κατά την ανάλυση που πραγματοποιεί αναφορικά με τους φραγμούς μεταστροφής εντοπίζει τους ακόλουθους φραγμούς μεταστροφής:

- Οι ρήτρες που πρέπει να καταβάλλουν οι συνδρομητές για την μη τήρηση μακροχρόνιων συμβάσεων.
- Το αρχικό τέλος σύνδεσης.
- Ο χρόνος / προσπάθεια που απαιτείται για την μετάβαση.
- Η ενδεχόμενη διακοπή της υπηρεσίας κατά τη διαδικασία μετάβασης.
- Η δυνατότητα τεχνικής υποστήριξης σε εθνικό επίπεδο που είναι σε θέση να παρέχει ο ΟΤΕ και που είναι δύσκολο να αναπαραχθεί από τους παρόχους.

Ωστόσο, η φθίνουσα πορεία της υπό εξέταση αγοράς καταδεικνύει, κατά την άποψη μας, ότι οι όποιοι ενδεχόμενοι φραγμοί μεταστροφής δεν μπορούν να

⁴⁵ Case SI 2008/0768

⁴⁶ Case FI/2009/0985

θεωρηθούν ως ουσιαστικό πρόβλημα καθώς φαίνεται ότι οι υπηρεσίες μισθωμένων γραμμών χαμηλής χωρητικότητας διαδραματίζουν έναν ολοένα και μειούμενο ρόλο στην εξυπηρέτηση των αναγκών των τελικών χρηστών λόγω, μεταξύ άλλων, της διαρκώς αυξανόμενης διείσδυσης εναλλακτικών και πιο αποτελεσματικών τεχνολογιών ή της μεταστροφής προς γραμμές υψηλότερων ταχυτήτων κατά βάση τεχνολογίας Ethernet. Επιπλέον, θα θέλαμε να επισημάνουμε ότι οι πάροχοι δραστηριοποιούνται μέσω αδεσμοποίησης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο στο σύνολο των αστικών κέντρων της χώρας και συνεπώς διαθέτουν δυνατότητα τεχνικής υποστήριξης ενώ επιπρόσθετα και με δεδομένη την ρύθμιση των υπηρεσιών χονδρικής (τερματικά τμήματα μισθωμένων γραμμών χονδρικής) και των σχετικών Συμφωνιών Επιπέδου Υπηρεσίας (SLAs) δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι οι πάροχοι δεν είναι σε θέση να αναπαράξουν το ίδιο επίπεδο τεχνικής υποστήριξης με αυτό που απολαμβάνει το λιανικό άκρο του ΟΤΕ.

2. Ζητήματα δυναμικής – Απουσία τάσης προς αποτελεσματικό ανταγωνισμό

Η ΕΕΤΤ, στην ανάλυση της, προκειμένου να τεκμηριώσει την άποψη της ότι η σχετική λιανική αγορά ΜΓ έως και 2 Mbps δεν παρουσιάζει τάση προς τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό στα χρονικά πλαίσια της παρούσας εξέτασης παραθέτει τα μερίδια αγοράς του ΟΤΕ τα οποία φαίνεται να μειώνονται με αργό ρυθμό κατά τα τελευταία έτη.

	1/1/2007	1/1/2008	1/1/2009	1/1/2010	1/1/2011
ΟΤΕ	96%	98%	96%	95%	93%
Άλλοι	4%	2%	4%	5%	7%
Σύνολο	100%	100%	100%	100%	100%

Θα θέλαμε, ωστόσο, να επισημάνουμε ότι τα ανωτέρω στοιχεία παρουσιάζουν μία στρεβλή εικόνα της δυναμικής του ανταγωνισμού που επικρατεί στην εν λόγω σχετική αγορά καθώς η εικόνα αυτή επηρεάζεται σε μεγάλο βαθμό από το γεγονός ότι η ΕΕΤΤ ομαδοποιεί στα στοιχεία αυτά τόσο τις αναλογικές όσο και τις ψηφιακές μισθωμένες γραμμές θεωρώντας ότι υπάρχει υποκατάσταση μεταξύ αυτών. Εντούτοις, όπως αναλυτικά τεκμηριώσαμε στην απάντηση μας στην ερώτηση 11, ο ΟΤΕ θεωρεί ότι οι αναλογικές μισθωμένες γραμμές λόγω

των διαφορετικών λειτουργικών χαρακτηριστικών και των διαφορετικών αναγκών των τελικών χρηστών που καλύπτουν συνιστούν μία ξεχωριστή αγορά όπου λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών αλλά και λόγω της ταχέως φθίνουσας πορείας της δεν αποτελεί μία ελκυστική αγορά όπου μπορεί να αναμένεται ένταση του ανταγωνισμού.

{Παρεμβάλλεται σελίδα με εμπιστευτικά στοιχεία}

Θα πρέπει να σημειώσουμε ότι τα μερίδια αγοράς του ΟΤΕ στην αγορά μισθωμένων γραμμών χωρητικότητας άνω των 2 Mbps που εμφανίζει στην ανάλυση της η ΕΕΤΤ δεν συνάδουν με τα στοιχεία που έχει στην διάθεση του ο ΟΤΕ.

{Παρεμβάλλεται σελίδα με εμπιστευτικά στοιχεία}

Η συγκεκριμένη διαπίστωση εγείρει ερωτήματα όσον αφορά την ορθή επεξεργασία των δεδομένων αλλά και απεικόνιση των μεριδίων αγοράς του ΟΤΕ τα οποία ενδέχεται να έχουν, ως ένα βαθμό, υπερεκτιμηθεί. Είναι σημαντικό να επισημάνουμε ότι ενώ τα στοιχεία που παρέχει ο ΟΤΕ δεν αμφισβητούνται ως προς την αξιοπιστία τους καθώς αυτά, βάσει των υφιστάμενων ρυθμιστικών υποχρεώσεων του, ελέγχονται τόσο από την ΕΕΤΤ όσο και από ανεξάρτητους ελεγκτές τα στοιχεία των παρόχων είναι κατά δήλωση τους χωρίς να έχουν υποστεί τον οποιοδήποτε έλεγχο δεδομένου ότι αυτοί δεν έχουν σχετική ρυθμιστική υποχρέωση ελέγχου. Ωστόσο θεωρούμε ότι η ΕΕΤΤ θα όφειλε να χρησιμοποιήσει μεθόδους, όπως, δειγματοληπτικό έλεγχο των παρεχομένων στοιχείων, στατιστική έρευνα με βάση κατάλληλο δείγμα συνδρομητών κ.α., προκειμένου να διασφαλίσει την αξιοπιστία των δεδομένων και συνεπώς της ανάλυσης της.

Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να γίνει περαιτέρω διερεύνηση στο γεγονός ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΕΤΤ, ο ΟΤΕ ενώ παρουσιάζει ένα μερίδιο αγοράς 93% στις μισθωμένες γραμμές χαμηλής χωρητικότητας, στις υψηλές χωρητικότητες το μερίδιο του συρρικνώνεται σε 20%. Η μεγάλη αυτή διαφορά στα μερίδια αγοράς δεν μπορεί να τεκμηριωθεί απλά με βάση την αναφορά της ΕΕΤΤ ότι «οι Εναλλακτικοί Πάροχοι φαίνεται να έχουν μπορέσει να αυξήσουν τα μερίδια αγοράς τους μόνο στη λιανική αγορά ΜΓ υψηλής χωρητικότητας, όπου μπορεί να υπάρχει ένα πιο ισχυρό επιχειρηματικό σενάριο για τους Εναλλακτικούς Παρόχους» καθώς, όπως προαναφέραμε κατά την εξέταση του πρώτου κριτηρίου, τα κόστη τόσο των μισθωμένων γραμμών χαμηλής όσο και υψηλής χωρητικότητας ενσωματώνουν τις οικονομίες κλίμακας και σκοπού του ΟΤΕ και συνεπώς οι πάροχοι είναι σε θέση να ανταγωνιστούν τον ΟΤΕ και στις δύο αγορές. Ενδεικτική της έντασης του ανταγωνισμού που αντιμετωπίζει ο ΟΤΕ είναι η πρόσφατη ανάθεση του έργου της μίσθωσης ψηφιακής μισθωμένης γραμμής για πρόσβαση στο διαδίκτυο ταχύτητας 2 Mbps από την ΕΕΤΤ στην Forthnet αντί τιμήματος 400 € όταν η αντίστοιχη προσφορά του ΟΤΕ ανερχόταν σε 1.559,37 €. Σημειώνεται επιπρόσθετα ότι η προσφορά της Vodafone ήταν

επίσης 400 € ενώ η προσφορά της On Telecoms ήταν 1.150 € για γραμμή 15 Mbps⁴⁷.

3. Ανεπάρκεια μόνο του δικαίου του ανταγωνισμού

Η ΕΕΤΤ, στην ανάλυση της, υιοθετεί την άποψη ότι «η *ex post* εφαρμογή του δικαίου του ανταγωνισμού δεν επαρκεί για να ελέγξει αποτελεσματικά τις τιμές του ΟΤΕ και, ιδίως, για να διασφαλίσει την κοστοστρέφειά τους» καθώς και ότι «απαιτείται επίσης η επιβολή της υποχρέωσης στον ΟΤΕ να υλοποιήσει ένα λογιστικό σύστημα που θα δικαιολογεί την κοστοστρέφεια των τιμών των ΜΓ λιανικής (έως και 2Mbps), με αναφορά σε στοιχεία που προέρχονται από το λογιστικό σύστημα. Το δίκαιο του ανταγωνισμού από μόνο του δεν παρέχει την αναγκαία νομική βάση για την επιβολή τέτοιου είδους υποχρεώσεων».

Η εξέταση του τρίτου κριτηρίου συνίσταται στην εξέταση της δυνατότητας αντιμετώπισης καταχρηστικών συμπεριφορών στην αγορά δια της επιβολής κυρώσεων σύμφωνα με το δίκαιο του ανταγωνισμού. Εν προκειμένω η μέχρι σήμερα πρακτική της ΕΕΤΤ αποδεικνύει ότι το δίκαιο του ανταγωνισμού παρέχει κατ' αρχήν τα απαραίτητα νομικά εργαλεία προκειμένου να επιβάλλει σε πλείστες όσες περιπτώσεις κυρώσεις και υψηλά διοικητικά πρόστιμα στον ΟΤΕ. Θα πρέπει επίσης να επισημανθεί ότι η αναφορά της ΕΕΤΤ ότι «τα δικαστήρια συνήθως δεν διαθέτουν τους αναγκαίους πόρους για να εκτελέσουν τέτοια καθήκοντα και κατά κανόνα διστάζουν να ελέγξουν τη συμμόρφωση με τέτοιες ρυθμίσεις» δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως επιχείρημα καθώς κάτι τέτοιο αποκλείεται από την Σύσταση⁴⁸.

Επιπρόσθετα η θεωρία των ουσιωδών διευκολύνσεων όπως έχει ενσωματωθεί στο δίκαιο του ανταγωνισμού μπορεί να εξασφαλίσει το άνοιγμα των αγορών και συνακόλουθα τον ανταγωνισμό στις λιανικές αγορές υπηρεσιών. Ως εκ τούτου, αν και το δίκαιο του ανταγωνισμού και το ρυθμιστικό δίκαιο διαφοροποιούνται

⁴⁷ ΑΠ. ΕΕΤΤ 7267/Φ.610/17-1-2012

⁴⁸ Βλ. σελ. 11 του COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT EXPLANATORY NOTE Accompanying document to the Commission Recommendation on Relevant Product and Service Markets within the electronic communications sector susceptible to ex ante regulation in accordance with Directive 2002/21/EC of the European Parliament and of the Council on a common regulatory framework for electronic communications networks and services: «differences between the application of competition law and ex ante regulation in terms of resources required to remedy a market failure should not in themselves be relevant»

αναφορικά με τους σκοπούς και τη διαδικασία εφαρμογής τους, το δίκαιο του ανταγωνισμού επαρκεί για επιβολή κυρώσεων σε περίπτωση παραβατικών συμπεριφορών.

Όπως έχει ήδη αναφερθεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στην αναθεωρημένη Σύσταση για τις σχετικές αγορές, δεν συμπεριέλαβε την υπό εξέταση αγορά στην λίστα των σχετικών αγορών που επιδέχονται ex-ante ρύθμιση. Επιπλέον στο συνοδευτικό κείμενο της Σύστασης αναφέρεται ότι η ρύθμιση των υπηρεσιών χονδρικής εξαλείφει τους κινδύνους αντιανταγωνιστικών πρακτικών και εξασφαλίζει την ανταγωνιστική παροχή υπηρεσιών σε λιανικό επίπεδο⁴⁹. Επιπλέον επισημαίνουμε ότι η Ε.Ε, αναφορικά με τις λιανικές αγορές κλήσεων και που ασφαλώς μπορούμε να δεχτούμε ότι ισχύει και στην υπό εξέταση αγορά, έχει διατυπώσει την άποψη ότι ενδεχόμενες αντιανταγωνιστικές πρακτικές, μπορούν να αντιμετωπιστούν επαρκώς μέσω του δικαίου του ανταγωνισμού ενώ επιπρόσθετα το Άρθρο 5 της Οδηγίας Πλαίσιο παρέχει στις εθνικές ρυθμιστικές αρχές την νομική βάση για να επιτηρούν την αγορά και να προβαίνουν στα ενδεδειγμένα μέτρα.⁵⁰ Είναι σαφές ότι η Ε.Ε θεωρεί ότι, με δεδομένη την ρύθμιση των αγορών χονδρικής, το δίκαιο του ανταγωνισμού είναι, επί της αρχής, επαρκές ώστε να αντιμετωπιστούν ενδεχόμενες αστοχίες της αγοράς. Συνεπώς η ΕΕΤΤ προκειμένου να αποδείξει ότι πληρούνται οι συνθήκες του τρίτου κριτηρίου θα έπρεπε να τεκμηριώσει ότι στην περίπτωση της Ελλάδας συντρέχουν ειδικές συνθήκες που καθιστούν ανεπαρκές το δίκαιο του ανταγωνισμού αντί απλώς να πιθανολογεί ενδεχόμενες αντιανταγωνιστικές πρακτικές εκ μέρους του ΟΤΕ. Σημειώνεται ότι στις περιπτώσεις τόσο της Γερμανίας, της Σλοβενίας αλλά και της Δανίας οι ρυθμιστικές αρχές έλαβαν υπόψη κατά την εξέταση του τρίτου κριτηρίου την απουσία σχετικών καταγγελιών και αμφισβητήσεων καταλήγοντας στο συμπέρασμα ότι το δίκαιο

⁴⁹ Βλ. σελ. 39 «With SMP regulation applied where it is warranted at the wholesale level, there is not likely to be consumer harm on the retail leased lines market. Wholesale regulation, where appropriate, should be sufficient to ensure that there is competitive supply at the retail level. The minimum set of leased lines was included in the initial Recommendation in line with Annex 1 of the Framework Directive. However, it is not clear that there is any significant residual market failure that would be required in order for this market to warrant ex ante regulation».

⁵⁰ Βλ. σελ. 28 «Potential restrictions of competition may still arise, for example through price squeeze strategies of incumbent operators that remain dominant on related upstream markets. However, where such strategies constitute an abuse of dominance, competition law provides the appropriate instruments to deal with such market failures. In addition, Article 5 of the Framework Directive provides NRAs with the legal basis to obtain pertinent information not only about costs but also concerning retail pricing, in order to establish and monitor justified and appropriate remedies with respect to wholesale access».

του ανταγωνισμού θα ήταν επαρκές για την αντιμετώπιση ενδεχόμενων μελλοντικά ζητημάτων⁵¹. Επιπλέον, θα πρέπει να επισημάνουμε ότι η ΕΕΤΤ, εξετάζοντας τα ζητήματα ανταγωνισμού στα πλαίσια άλλης ανάλυσης αγοράς⁵², έχει δεχτεί ότι «οποιαδήποτε προτεινόμενη παρέμβαση θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη το γεγονός ότι μέχρι του παρόντος οι ανταγωνιστές του ΟΤΕ και οι καταναλωτές δεν έχουν εγείρει προβλήματα ανταγωνισμού». Ο ΟΤΕ θεωρεί ότι η απουσία, έως σήμερα, προβλημάτων ανταγωνισμού και καταγγελιών εκ μέρους καταναλωτών οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η ex-post εφαρμογή του δικαίου του ανταγωνισμού είναι επαρκής για να αντιμετωπίσει ενδεχόμενες αστοχίες της αγοράς.

Συμπέρασμα

Από την ανάλυση μας όσον αφορά τον τρόπο εφαρμογής του τεστ των τριών κριτηρίων από την ΕΕΤΤ προκύπτει σαφώς ότι η ΕΕΤΤ, η οποία και φέρει το βάρος της απόδειξης, δεν αποδεικνύει με τρόπο επιστημονικά τεκμηριωμένο και αδιαμφισβήτητο ότι πληρούνται σωρευτικά τα κριτήρια. Πολύ περισσότερο εάν ληφθούν υπόψη οι επισημάνσεις και τα τεκμήρια που παρουσίασε ο ΟΤΕ προκύπτει ότι το συμπέρασμα της ΕΕΤΤ είναι εσφαλμένο και συνεπώς παρέλκει η ανάγκη περαιτέρω ανάλυσης της αγοράς ενώ κάθε υφιστάμενη ρυθμιστική υποχρέωση θα πρέπει να αποσυρθεί.

Ερώτηση 14: Συμφωνείτε με το αρχικό συμπέρασμα της ΕΕΤΤ ότι ο ΟΤΕ έχει ΣΙΑ στην αγορά υπηρεσιών ΜΓ λιανικής έως και 2 Mbps;

Η εταιρεία μας, όπως εκτενώς παρέθεσε τις απόψεις της στην προηγούμενη ερώτηση σχετικά με την εφαρμογή του τεστ των τριών κριτηρίων, θεωρεί ότι η

⁵¹ Case DE/2009/1009 “Regarding the third criterion, BNetzA indicates that over the last period of market analysis it has not received any complaints or request for intervention”, Case SI/2008/0768: “Regarding the third criterion, APEK notes the absence of recent complaints or disputes in this market, and concludes that competition law alone should be sufficient to handle any future problems if they should arise” και Case DK/2009/1024: “Regarding the third criterion, NITA refers to the absence of complaints and to the fact that no competition problems have been identified. On this basis, NITA concludes that competition law would be sufficient to deal with eventual market problems. Accordingly, NITA concludes that the third criterion is not fulfilled.”.

⁵² Κοινοποίηση προς την Ε.Ε. του Σχεδίου Μέτρων για την αγορά Λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση μέσω συνδέσεων υψηλής χωρητικότητας (Primary Rate Access ISDN) και Διεξαγωγή Εθνικής Δημόσιας Διαβούλευσης αναφορικά με το ως άνω Σχέδιο Μέτρων, σύμφωνα με τα Άρθρα 6 & 7 της Οδηγίας Πλαίσιο (Οδηγία 2002/21/ΕΚ)

υπό ανάλυση αγορά λειτουργεί αποτελεσματικά και συνεπώς διαφωνεί με την άποψη της ΕΕΤΤ ότι ο ΟΤΕ κατέχει ΣΙΑ σε αυτήν.

Ερώτηση 15: Συμφωνείτε με τα αρχικά συμπεράσματα της ΕΕΤΤ σχετικά με την ανάλυση της αγοράς ΜΓ λιανικής έως και 2 Mbps;

Η εταιρεία μας, όπως εκτενώς παρέθεσε τις απόψεις στις παραπάνω ερωτήσεις, θεωρεί ότι η υπό ανάλυση αγορά λειτουργεί αποτελεσματικά και συνεπώς διαφωνεί με τα συμπεράσματα της ΕΕΤΤ σχετικά με την ανάλυση της αγοράς ΜΓ λιανικής έως και 2 Mbps.

ΣΤ. Ερωτήσεις Διαβούλευσης σχετικά με τις Κανονιστικές υποχρεώσεις – Αγορά ΜΓ λιανικής έως και 2 Mbps

Γενική Παρατήρηση

Η εταιρεία μας, όπως έχει αναλυτικά τεκμηριώσει ανωτέρω, θεωρεί ότι στην υπό ανάλυση αγορά και με βάση τις ειδικά εθνικά χαρακτηριστικά δεν πληρούνται σωρευτικά τα τρία κριτήρια και συνεπώς η αγορά αυτή δεν επιδέχεται ex-ante ρύθμιση είναι δε επαρκώς ανταγωνιστική. Με βάση την διαπίστωση αυτή η εταιρεία μας διαφωνεί με την διατήρηση των υφιστάμενων ρυθμιστικών υποχρεώσεων και θεωρεί αναγκαία την άμεση απόσυρση τους. Πρέπει επίσης να αναφερθεί ότι ακόμα και σε χώρες στις οποίες, λόγω εθνικών ιδιαιτεροτήτων, έχει διατηρηθεί, μετά την θέση σε ισχύ της αναθεωρημένης Σύστασης, η ρύθμιση στην εν λόγω σχετική αγορά, οι ρυθμιστικές αρχές έχουν επιλέξει την επιβολή ηπιότερων ρυθμιστικών υποχρεώσεων ενώ αντίστοιχη πρακτική έχει υιοθετήσει και η ΕΕΤΤ στο πλαίσιο άλλης ανάλυσης αγοράς⁵³.

Ερώτηση 16: Συμφωνείτε με την επιβολή της υποχρέωσης αμεροληψίας και διαφάνειας στον ΟΤΕ σχετικά με την παροχή ΜΓ λιανικής έως και 2 Mbps;

⁵³ Βλ. 2ο γύρο ανάλυσης αγοράς λιανικής πρόσβασης στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση μέσω γραμμών πρόσβασης ISDN-PRA: «αυτή η ελαφρά ρύθμιση θεωρείται κατάλληλη με βάση τις επικρατούσες συνθήκες δεδομένου ότι η ανάπτυξη της αγοράς είναι σχετικά μικρή και μέχρι σήμερα η ΕΕΤΤ δεν διαθέτει στοιχεία μη ικανοποίησης πελατών ή παρεμπόδισης εισόδου εναλλακτικών μέσω τιμολογιακών ή μη τιμολογιακών πρακτικών κατά την παροχή λιανικής πρόσβασης σε σταθερή θέση μέσω γραμμών πρόσβασης PRA από τον ΟΤΕ».

Η εταιρεία μας, όπως έχει αναλυτικά τεκμηριώσει ανωτέρω, θεωρεί ότι στην υπό ανάλυση αγορά και με βάση τις ειδικά εθνικά χαρακτηριστικά δεν πληρούνται σωρευτικά τα τρία κριτήρια και συνεπώς η αγορά αυτή δεν επιδέχεται ex-ante ρύθμιση είναι δε επαρκώς ανταγωνιστική. Με βάση την διαπίστωση αυτή η εταιρεία μας διαφωνεί με τις προτεινόμενες υποχρεώσεις αμεροληψίας και διαφάνειας και προτείνει την άμεση απόσυρση τους.

Σε κάθε περίπτωση, επισημαίνουμε ότι ο ΟΤΕ δεν εφαρμόζει ανόμοιους όρους σε ισοδύναμες συναλλαγές ούτε εφαρμόζει παρόμοιους όρους σε συναλλαγές που δεν είναι ισοδύναμες και ασφαλώς δεν θα το έπραττε ακόμα και στην περίπτωση που δεν υφίστατο η σχετική ρυθμιστική υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης. Ασφαλώς αυτό δεν σημαίνει ότι δεν θα πρέπει να έχει την δυνατότητα να προσφέρει διαφορετικούς όρους και συνθήκες σε διαφορετικές ομάδες πελατών, όταν δικαιολογούνται, ανά περίπτωση, με βάση τις οικονομίες κλίμακας και σκοπού.

Επιπλέον σε σχέση με την προτεινόμενη ρυθμιστική υποχρέωση διαφάνειας θεωρούμε ότι το υπάρχον νομικό και κανονιστικό πλαίσιο⁵⁴, το οποίο ορίζει για όλους τους παρόχους ηλεκτρονικών επικοινωνιών, την υποχρέωσή τους να συμμορφώνονται με ορισμένες γενικές διατάξεις διαφάνειας και δημοσίευσης πληροφοριών, είναι απολύτως επαρκές και συνεπώς η επιβολή της συγκεκριμένης υποχρέωσης στον ΟΤΕ δεν προσφέρει επιπλέον όφελος.

Ερώτηση 17: Συμφωνείτε με τη διατήρηση της υποχρέωσης κοστοστρέφειας καθώς και ότι η υποχρέωση κοστοστρέφειας θα πρέπει να βασίζεται στη μεθοδολογία FDC/CCA;

Η εταιρεία μας όπως έχει αναλυτικά τεκμηριώσει ανωτέρω θεωρεί ότι στην υπό ανάλυση αγορά και με βάση τις ειδικά εθνικά χαρακτηριστικά δεν πληρούνται σωρευτικά τα τρία κριτήρια και συνεπώς η αγορά αυτή δεν επιδέχεται ex-ante ρύθμιση είναι δε επαρκώς ανταγωνιστική. Με βάση την διαπίστωση αυτή η

⁵⁴ Άρθρο 57 του Νόμου 3431/2006, Κανονισμός Γενικών Αδειών, Κώδικας Δεοντολογίας για την Παροχή Υπηρεσιών Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών στους Καταναλωτές

εταιρεία μας διαφωνεί με την προτεινόμενη υποχρέωση κοστοστρέφειας και προτείνει την άμεση απόσυρση τους.

Σημειώνεται ότι στην περίπτωση της Αυστρίας όπου, όπως προαναφέρθηκε, έχει διατηρηθεί η ρύθμιση στην αγορά μισθωμένων γραμμών λιανικής η ρυθμιστική αρχή επέλεξε την επιβολή ηπιότερων ρυθμιστικών υποχρεώσεων και πιο συγκεκριμένα την επιβολή υποχρέωσης *price cap*. Ανάλογη είναι και η περίπτωση του Ηνωμένου Βασιλείου όπου προβλέπεται η επιβολή υποχρέωσης κοστοστρέφειας για τις αναλογικές μισθωμένες γραμμές καθώς και λογιστικού διαχωρισμού αλλά μόνο στην περίπτωση που η BT δεν συμμορφωθεί με τις υποχρεώσεις που ανέλαβε εθελοντικά όσον αφορά στην παροχή και τιμολόγηση τους.

Ερώτηση 18: Συμφωνείτε ότι η υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού του ΟΤΕ είναι αναγκαία και αναλογική;

Η εταιρεία μας όπως έχει αναλυτικά τεκμηριώσει ανωτέρω θεωρεί ότι στην υπό ανάλυση αγορά και με βάση τις ειδικά εθνικά χαρακτηριστικά δεν πληρούνται σωρευτικά τα τρία κριτήρια και συνεπώς η αγορά αυτή δεν επιδέχεται *ex-ante* ρύθμιση είναι δε επαρκώς ανταγωνιστική. Με βάση την διαπίστωση αυτή η εταιρεία μας διαφωνεί με την προτεινόμενη υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού και προτείνει την άμεση απόσυρση της.

4.2 ON Telecoms

Δημόσια Διαβούλευση σχετικά με το Σχέδιο Μέτρων της Ε.Ε.Τ.Τ. αναφορικά με τον 2^ο γύρο ανάλυσης για τον Ορισμό, την Ανάλυση του επιπέδου ανταγωνισμού και τις Προτεινόμενες Κανονιστικές Υποχρεώσεις στις αγορές:

- Μισθωμένων γραμμών λιανικής με χωρητικότητες έως και 2 Mbps,
- Τερματικών τμημάτων μισθωμένων γραμμών χονδρικής με χωρητικότητες έως και 2 Mbps,
- Τερματικών τμημάτων μισθωμένων γραμμών χονδρικής με χωρητικότητες άνω των 2 Mbps,
- Ζευκτικών τμημάτων μισθωμένων γραμμών χονδρικής

σύμφωνα με το Άρθρο 6 της Οδηγίας 2002/21/ΕΚ (Άρθρο 17 του Ν. 3431/2006 [ΦΕΚ13/Α/03.02.2006])

Παρατηρήσεις επί των θεμάτων της Δημόσιας Διαβούλευσης

Με το παρόν, στα πλαίσια της δημόσιας διαβούλευσης, η Εταιρεία μας υποβάλλει τις παρατηρήσεις και τα σχόλιά της επί των αρχικών συμπερασμάτων της Ε.Ε.Τ.Τ. αναφορικά με τον δεύτερο γύρο ανάλυσης για τον ορισμό, την ανάλυση του επιπέδου ανταγωνισμού και τις προτεινόμενες κανονιστικές υποχρεώσεις στις αγορές:

- Μισθωμένων γραμμών λιανικής με χωρητικότητες έως και 2 Mbps,
- Τερματικών τμημάτων μισθωμένων γραμμών χονδρικής με χωρητικότητες έως και 2 Mbps,
- Τερματικών τμημάτων μισθωμένων γραμμών χονδρικής με χωρητικότητες άνω των 2 Mbps,
- Ζευκτικών τμημάτων μισθωμένων γραμμών χονδρικής

A. Ορισμός Αγοράς - Αγορές ΜΓ χονδρικής

1. Επί της πρώτης ερώτησης της διαβούλευσης, δεν μας βρίσκουν κατ' αρχήν αντίθετους τα αρχικά συμπεράσματα της Ε.Ε.Τ.Τ. αναφορικά με τον ορισμό της αγοράς μισθωμένων γραμμών χονδρικής, δεδομένου ότι η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε είναι συμβατή με την ισχύουσα κοινοτική νομοθεσία, ενώ η διαδικασία που ακολουθήθηκε από την Ε.Ε.Τ.Τ. στα πλαίσια της σχετικής ανάλυσης είναι, κατά τη γνώμη μας, απόλυτα ορθή.

Στο σημείο αυτό επισημαίνουμε ότι, κατά την άποψή μας, τα αναλογικά και τα ψηφιακά κυκλώματα μισθωμένων γραμμών ανήκουν στην ίδια αγορά προϊόντων τερματικών κυκλωμάτων μισθωμένων γραμμών χονδρικής, λόγω λειτουργικής υποκατάστασης από την πλευρά της ζήτησης και υποκατάστασης από την πλευρά της προσφοράς. Εξάλλου, οι υπηρεσίες Ethernet ανήκουν στις αγορές ΜΓ χονδρικής, καθώς υπάρχει υποκατάσταση από την πλευρά της προσφοράς, η οποία ενισχύει την υποκατάσταση από την πλευρά της ζήτησης. Προκύπτει περαιτέρω αβίαστα από την σχετική ανάπτυξη της Ε.Ε.Τ.Τ. το συμπέρασμα ότι τα τερματικά τμήματα ΜΓ χονδρικής θα πρέπει να διαχωρίζονται σε κυκλώματα χαμηλής και υψηλής χωρητικότητας με σημείο τομής τα 2 Mbps, υπό την έννοια ότι υπάρχουν δύο διακριτές αγορές, ενώ αντίθετα υφίσταται μια ενιαία αγορά ζευκτικών τμημάτων ΜΓ στην οποία περιλαμβάνονται όλες οι διαθέσιμες χωρητικότητες. Επιπρόσθετα, συμφωνούμε ότι η αυτο-παροχή δεν περιλαμβάνεται στις αγορές ΜΓ χονδρικής, για τους λόγους που περιγράφονται στο κείμενο.

Ενόψει των ανωτέρω, θεωρούμε ότι τα συμπεράσματα που εξάγονται στην εν λόγω ενότητα του κειμένου της διαβούλευσης είναι εύλογα.

2. Επί της δεύτερης ερώτησης της διαβούλευσης, συμφωνούμε απόλυτα με το συμπέρασμα ότι οι σχετικές γεωγραφικές αγορές για τις υπηρεσίες τερματικών τμημάτων και ζευκτικών τμημάτων μισθωμένων γραμμών χονδρικής είναι εθνικές και συνίστανται στην Ελληνική Επικράτεια. Λαμβανομένων υπόψη των συγκεκριμένων συνθηκών στην Ελλάδα, θεωρούμε ότι, παρά το γεγονός ότι οι ανταγωνιστικές συνθήκες αποδεικνύεται ότι δεν παρουσιάζουν ομοιομορφία, ως

προς τα τερματικά κυκλώματα μισθωμένων γραμμών υψηλής χωρητικότητας, πληρούνται τα κριτήρια που έχουν τεθεί προκειμένου να δικαιολογηθεί ο ορισμός μιας αγοράς σε εθνικό επίπεδο. Η ενιαία τιμολογιακή πολιτική που εφαρμόζει ο ΟΤΕ αποτελεί αποφασιστικό παράγοντα για την υιοθέτηση της άποψης ότι επί του παρόντος υφίστανται τελικώς επαρκώς ομοιογενείς ανταγωνιστικές συνθήκες.

Ενόψει των ανωτέρω, συμφωνούμε με το εξαγωγίμο συμπέρασμα ότι οι αγορές πρέπει να ορισθούν ως εξής:

- (α) αγορά τερματικών τμημάτων ΜΓ χονδρικής με χωρητικότητες έως και 2 Mbps στην Ελλάδα,
- (β) αγορά τερματικών τμημάτων ΜΓ χονδρικής με χωρητικότητες άνω των 2 Mbps στην Ελλάδα,
- (γ) αγορά ζευκτικών τμημάτων ΜΓ στην Ελλάδα

B. Ανάλυση Αγοράς - Αγορές ΜΓ χονδρικής

3. Επί της τρίτης ερώτησης της διαβούλευσης που παρουσιάζει τα αρχικά συμπεράσματα της Ε.Ε.Τ.Τ. όσον αφορά στην πλήρωση των τριών κριτηρίων της αγοράς ζευκτικών τμημάτων χονδρικής στην Ελλάδα, προκειμένου να κριθεί ότι η εν λόγω αγορά εξακολουθεί να χρήζει ex ante ρύθμισης, λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές συνθήκες, σημειώνουμε τα ακόλουθα:

Θεωρούμε ότι λόγω της ιδιαιτερότητας των συνθηκών στην Ελληνική αγορά, τα τρία κριτήρια πληρούνται: η αγορά ζευκτικών τμημάτων ΜΓ χονδρικής υπόκειται σε υψηλούς και μη παροδικούς φραγμούς εισόδου, έχει τέτοια δομή ώστε να μην τείνει προς αποτελεσματικό ανταγωνισμό μέσα στο σχετικό χρονικό ορίζοντα, ενώ η εφαρμογή των κανόνων του ανταγωνισμού δεν αρκεί αφ' εαυτής για την αντιμετώπιση των πιθανών αστοχιών της αγοράς. Το υψηλό μη ανακτήσιμο κόστος που απαιτείται για την είσοδο στη σχετική αγορά σε συνδυασμό με τις οικονομίες κλίμακος και σκοπού δημιουργούν σημαντικούς φραγμούς εισόδου στον νεοεισερχόμενο. Ενόψει αυτών εκτιμούμε ότι είναι ορθά τα συμπεράσματα της ΕΕΤΤ αναφορικά με την πλήρωση των απαιτούμενων κριτηρίων και την κρίση ότι η υπό εξέταση αγορά, μολονότι δεν περιλαμβάνεται στη Νέα Σύσταση, υπόκεινται σε ex ante ρύθμιση, λόγω των εθνικών ειδικών συνθηκών.

4. Επί της τέταρτης και της πέμπτης ερώτησης της διαβούλευσης που παρουσιάζουν τα αρχικά συμπεράσματα της Ε.Ε.Τ.Τ. σχετικά με την ανάλυση των αγορών αξιολογώντας ότι ο ΟΤΕ έχει Σημαντική Ισχύ στις αγορές ζευκτικών τμημάτων ΜΓ χονδρικής, τερματικών τμημάτων ΜΓ χονδρικής για χωρητικότητες έως και 2 Mbps και για χωρητικότητες άνω των 2 Mbps, σημειώνουμε τα ακόλουθα:

Κατά την γνώμη μας, η ανάλυση των αγορών είναι σύμφωνη με τις αρχές και τους κανόνες που έχουν τεθεί σε Ευρωπαϊκό Επίπεδο και έχουν ενσωματωθεί και στην Ελληνική έννομη τάξη μέσω του Νόμου 3431/2006 και τη νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και του Πρωτοδικείου. Τα κριτήρια που έλαβε υπόψη της η Ε.Ε.Τ.Τ. προκειμένου να διαπιστώσει την ύπαρξη επιχείρησης με σημαντική ισχύ στις αγορές είναι ορθά ως επίσης

απολύτως ορθή και ανταποκρινόμενη στην πραγματική κατάσταση των αγορών είναι και η αναγωγή των εν λόγω κριτηρίων στην υπάρχουσα κατάσταση των αγορών.

Ως εκ τούτου, συμφωνούμε με τις αναλύσεις των σχετικών αγορών ως περιγράφονται στο κείμενο της Διαβούλευσης. Το συμπέρασμα στο οποίο καταλήγει η ΕΕΤΤ ότι ΟΤΕ κατέχει σημαντική ισχύ στις εν λόγω αγορές δικαιολογείται απολύτως βάσει των συνθηκών των αγορών, του μεριδίου που κατέχει ο ΟΤΕ σε έκαστη αγορά, (άνω του 50%, βάσει των σεναρίων που ανέπτυξε η Ε.Ε.Τ.Τ.), και των λοιπών παραγόντων που προσδιορίζουν τη θέση του ΟΤΕ στις εν λόγω αγορές. Η δυνατότητα του ΟΤΕ να καθορίζει τους εμπορικούς όρους και προϋποθέσεις ανεξάρτητα από τους ανταγωνιστές του σε περίπτωση απουσίας ρύθμισης τόσο στις αγορές τερματικών τμημάτων ΜΓ χονδρικής όσο και στην αγορά ζευκτικών τμημάτων ΜΓ χονδρικής δεν δύναται να επηρεασθεί από παράγοντες που σχετίζονται με την εμπορική δραστηριότητα των ανταγωνιστών του. Οι οικονομίες κλίμακος και σκοπού πράγματι λειτουργούν ως διαρθρωτικός φραγμός εισόδου στις σχετικές αγορές, ενώ δεν υφίσταται ή εν πάσει περιπτώσει είναι μικρή αντισταθμιστική αγοραστική δύναμη στις εν λόγω αγορές.

Γ. Κανονιστικές Υποχρεώσεις – Αγορές ΜΓ χονδρικής

5. Επί της έκτης ερώτησης της διαβούλευσης, που αναφέρεται στις κανονιστικές υποχρεώσεις που επιβάλλονται στην επιχείρηση με σημαντική ισχύ στις σχετικές αγορές, σημειώνουμε εκ προοιμίου ότι θεωρούμε απαραίτητη τη διατήρηση των επιβληθέντων στον πρώτο γύρο ανάλυσης κανονιστικών υποχρεώσεων ως τροποποιούνται στο κείμενο της διαβούλευσης. Σε κάθε περίπτωση, εκτιμούμε ότι οι κανονιστικές υποχρεώσεις είναι κατάλληλες για το σκοπό που εξυπηρετούν, εύλογες και συνάδουν προς την αρχή της αναλογικότητας.

Συμφωνούμε με την προτεινόμενη διατήρηση της υποχρέωσης πρόσβασης στον ΟΤΕ και το ειδικότερο περιεχόμενο αυτής, ως περιγράφεται στην σχετική ενότητα, εκτιμούμε δε ότι τα προϊόντα και οι συναφείς ευκολίες που θα πρέπει να παρέχονται από τον ΟΤΕ στην παρούσα φάση κρίνονται επαρκή. Εξάλλου, σύμφωνα με τον ν. 3431/2006, ο ΟΤΕ δύναται να υποχρεωθεί να παρέχει πρόσβαση σε όλα τα συστήματα λογισμικού που είναι απαραίτητα για την εξασφάλιση ισότιμου ανταγωνισμού στην παροχή υπηρεσιών.

Κατά τη γνώμη μας η υποχρέωση πρόσβασης είναι εύλογη και αναλογική. Οι εθνικές συνθήκες επιβεβαιώνουν ότι εάν η άρνηση του ΟΤΕ να παράσχει υπηρεσίες ΜΓ χονδρικής σε εναλλακτικούς παρόχους θα σήμαινε ότι ένα πολύ μικρό ποσοστό επιχειρήσεων θα μπορούσε να προμηθεύεται υπηρεσίες ΜΓ μεγάλης χωρητικότητας από οποιονδήποτε εκτός του ΟΤΕ, ενώ εν πάσει περιπτώσει, απουσία της σχετικής ρυθμιστικής παρέμβασης, ο ΟΤΕ ενδεχομένως να μην είχε κίνητρο να παράσχει πρόσβαση στις υπηρεσίες αυτές.

Περαιτέρω, δηλώνουμε ότι πρέπει να εξακολουθήσουν να ισχύουν και να εφαρμόζονται ποινικές ρήτρες και όροι που εξειδικεύουν τις υποχρεώσεις και ευθύνες του ΟΤΕ τόσο στα πλαίσια ενός βασικού επιπέδου συμφωνιών

υπηρεσιών (Basic SLA) όσο και στα πλαίσια μιας συμφωνίας πέραν του βασικού επιπέδου (Advanced SLA). Η Εταιρεία μας επικροτεί την πρόταση της Ε.Ε.Τ.Τ. περί διατήρησης της επιβολής στον ΟΤΕ της υποχρέωσης δημοσίευσης δεικτών αποδοτικότητας (Key Performance Indicators) σε τριμηνιαία βάση και ανά περίπτωση, κατόπιν αιτήματος της Ε.Ε.Τ.Τ.

6. Επί της έβδομης ερώτησης της διαβούλευσης, έχουμε την άποψη ότι η έως τώρα εμπειρία της Εταιρείας κατά την δραστηριοποίηση στην Ελληνική αγορά έχει αποδείξει την αναγκαιότητα διατήρησης της υποχρέωσης διαφάνειας του ΟΤΕ δια την έκδοσης και εφαρμογής σχετικής και επαρκώς αναλυτικής Προσφοράς Αναφοράς. Ενόψει των ανωτέρω, συμφωνούμε απόλυτα με τις υποχρεώσεις που προτείνει η Ε.Ε.Τ.Τ., συμπεριλαμβανομένης της υποχρέωσης δημοσίευσης δεικτών αποδοτικότητας, ως εξειδικεύονται στην αντίστοιχη ενότητα του κειμένου της διαβούλευσης.

Η πράξη έχει επίσης αποδείξει ότι τα συμβατικά κείμενα που μας προωθεί ο ΟΤΕ προς υπογραφή, παρότι πρέπει να συνάδουν απολύτως με τις αντίστοιχες Προσφορές Αναφοράς που έχουν εγκριθεί από την Ε.Ε.Τ.Τ., παρουσιάζουν, σε κάποια έκταση, αποκλίσεις από αυτές. Για το λόγο αυτό προτείνουμε όπως υποχρεώνεται ο ΟΤΕ να κοινοποιεί στην ΕΕΤΤ και Δήλωση Συμμόρφωσης του περιεχομένου εκάστης υπογραφείσας σύμβασης με τους όρους της σχετικής Προσφοράς Αναφοράς.

7. Επί της όγδοης ερώτησης της διαβούλευσης, υπογραμμίζουμε ότι η υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης (αμεροληψίας) πρέπει να διατηρηθεί διότι είναι αναλογική, εύλογη και κατάλληλη για το σκοπό που εξυπηρετεί, προκειμένου να διασφαλισθεί ότι ο ΟΤΕ δεν θα προβαίνει σε διακρίσεις προς όφελος του λιανικού άκρου του (συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης σε πληροφοριακά συστήματα), ενώ τυχόν πληροφορίες που αφορούν πάροχο - ανταγωνιστή του ΟΤΕ δεν θα χρησιμοποιούνται από το λιανικό άκρο του ΟΤΕ. Το περιεχόμενο της υποχρέωσης κρίνεται επαρκές. Σημειώνεται πάντως ότι η έννοια της εν λόγω υποχρέωσης δεν θα πρέπει να αλλοιώνεται και να διαστρεβλώνεται από τον ΟΤΕ προκειμένου να χρησιμοποιηθεί από τον ΟΤ.Ε. έναντι των λοιπών παρόχων κατά τρόπο καταχρηστικό.

8. Επί της ένατης ερώτησης της διαβούλευσης, θεωρούμε απολύτως απαραίτητο να υπόκειται ο ΟΤΕ σε υποχρέωση ελέγχου τιμών με τη μορφή κοστοστρεφούς τιμολόγησης. Η εν λόγω ρυθμιστική υποχρέωση είναι εύλογη καθώς η απουσία της θα στρέβλωνε τις προϋποθέσεις ανάπτυξης υγιούς ανταγωνισμού στις σχετικές αγορές. Η άποψή μας δικαιολογείται απολύτως με όσα ορθώς περιγράφονται στην ανάλυση της Ε.Ε.Τ.Τ. Έχουμε την άποψη ότι καταρχήν η μεθοδολογία που προτείνεται από την Ε.Ε.Τ.Τ. δύναται να χρησιμοποιηθεί για την κοστολόγηση συγκεκριμένων υπηρεσιών ΜΓ χονδρικής που περιγράφονται στο οικείο σημείο που βασίζεται σε μοντέλο «top-down», ενώ ο ΟΤΕ δύναται να υποχρεούται να παρέχει τιμές για λοιπές ευκολίες με μοντέλα bottom-up. Σε περίπτωση που ο ΟΤΕ δεν παρέχει τα απαιτούμενα στοιχεία, θα πρέπει η ΕΕΤΤ να έχει τη δυνατότητα να εξάγει τις τιμές βάσει της

μεθόδου σύγκρισης τιμών (benchmarking) ή άλλες διαθέσιμες μεθόδους. Περαιτέρω θεωρούμε απαραίτητο, με την επιφύλαξη των προβλεπόμενων στην ισχύουσα νομοθεσία για την προστασία του εμπορικού απορρήτου, να παρέχονται στους παρόχους τα ουσιαστικά εκείνα στοιχεία που αποτελούν τη βάση εξαγωγής κάθε συμπεράσματος ως προς τις ρυθμιζόμενες τιμές.

9. Επί της δέκατης ερώτησης της διαβούλευσης, σημειώνουμε ότι η υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού είναι απολύτως απαραίτητη και συμφωνούμε με τη διατήρησή της. Η καθετοποιημένη δομή του ΟΤΕ και οι συνθήκες ανταγωνισμού στην Ελληνική αγορά δικαιολογούν απόλυτα την διατήρηση της υποχρέωσης λογιστικού διαχωρισμού. Οι καταστάσεις λογιστικού διαχωρισμού και το κοστολογικό σύστημα του ΟΤΕ θα πρέπει να ελέγχονται από ορκωτούς λογιστές και να υποβάλλεται σχετική Δήλωση Συμμόρφωσης.

Δ. Ορισμός Αγοράς - Αγορά ΜΓ Λιανικής έως και 2 Mbps

10. Επί της ενδέκατης ερώτησης της διαβούλευσης αναφορικά με τα αποτελέσματα του ορισμού αγοράς σημειώνουμε ότι δεν υφίσταται υποκατάσταση από πλευρά ζήτησης σε σχέση με τις μισθωμένες γραμμές διαφόρων χωρητικότητων, ενώ από τα στοιχεία που παραθέτει η ΕΕΤΤ αποδεικνύεται ότι όσον αφορά στην υποκατάσταση από την πλευρά της προσφοράς, οι διαφορές στην υποκείμενη υποδομή ΜΓ χαμηλής και υψηλής χωρητικότητας και οι διαφορετικές συνθήκες ανταγωνισμού υποδεικνύουν ότι υπάρχει υποκατάσταση μεταξύ των κυκλωμάτων ΜΓ διαφορετικής χαμηλής χωρητικότητας έως και 2 Mbps χωρίς να υπάρχει υποκατάσταση μεταξύ κυκλωμάτων ΜΓ χαμηλής και υψηλής χωρητικότητας. Συνεπώς οι μισθωμένες γραμμές διαφόρων χωρητικότητων δεν ανήκουν στην ίδια αγορά λιανικής. Περαιτέρω, συμφωνούμε ότι οι αναλογικές και ψηφιακές μισθωμένες γραμμές ανήκουν στην ίδια αγορά μισθωμένων γραμμών λιανικής (χαμηλής χωρητικότητας).

Όσον αφορά στο ζήτημα εάν οι υπηρεσίες μετάδοσης δεδομένων (VPN και Ethernet) ανήκουν στην αγορά μισθωμένων γραμμών λιανικής, δεν διαφωνούμε με την εκτίμηση της ΕΕΤΤ ότι ως προς τις υπηρεσίες VPN δεν υφίσταται υποκατάσταση τόσο από την πλευρά της ζήτησης, όσο και από την πλευρά της προσφοράς και συνεπώς οι εν λόγω υπηρεσίες, την παρούσα χρονική στιγμή, δεν ανήκουν στην αγορά μισθωμένων γραμμών λιανικής. Αντίθετα, οι υπηρεσίες Ethernet ανήκουν στην αγορά μισθωμένων γραμμών λιανικής χαμηλής χωρητικότητας, καθώς η υποκατάσταση των υπηρεσιών είναι αρκετά πιθανή από την πλευρά της ζήτησης, ενώ ένας πάροχος που παρέχει υπηρεσίες Ethernet θα μπορούσε εύκολα να μεταστραφεί στην παροχή άλλων κυκλωμάτων ΜΓ και αντιστρόφως χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα ανταγωνισμού (υποκατάσταση από την πλευρά της προσφοράς).

11. Επί της δωδέκατης ερώτησης της διαβούλευσης, συμφωνούμε ότι η γεωγραφική αγορά για τις εν λόγω υπηρεσίες ΜΓ λιανικής έως και 2 Mbps είναι εθνική. Είναι ακριβές ότι τα χαρακτηριστικά των υπηρεσιών ΜΓ λιανικής

απαιτούν δίκτυα πλήρους κάλυψης και εθνική παρουσία. Την παρούσα χρονική στιγμή ο ΟΤΕ είναι ο μοναδικός πάροχος με εθνική κάλυψη και δίκτυο πλήρους κάλυψης. Η τιμολογιακή πολιτική σε εθνικά μεσοσταθμισμένη βάση του ΟΤΕ δύναται να αξιολογηθεί ως ένδειξη ύπαρξης επαρκώς ομοιογενών ανταγωνιστικών συνθηκών σε εθνικό επίπεδο.

Ε. Ανάλυση αγοράς – Αγορά ΜΓ Λιανικής έως και 2 Mbps

12. Επί της δέκατης τρίτης ερώτησης της διαβούλευσης αναφορικά με την πλήρωση των τριών κριτηρίων για την αγορά υπηρεσιών ΜΓ Λιανικής έως και 2 Mbps στην Ελλάδα σημειώνουμε τα ακόλουθα:

Δεδομένου ότι η λιανική αγορά ΜΓ δεν περιλαμβάνεται στη Σύσταση των Σχετικών Αγορών, η ΕΕΤΤ είναι υποχρεωμένη να ελέγξει την πλήρωση τριών κριτηρίων προκειμένου να κριθεί η αναγκαιότητα επιβολής *ex ante* ρύθμισης. Ενόψει των ανωτέρω, δεν μας βρίσκει αντίθετους το συμπέρασμα της ΕΕΤΤ ότι υφίστανται υψηλοί και διαρκείς διαρθρωτικοί φραγμοί εισόδου και επέκτασης στην αγορά λιανικών υπηρεσιών ΜΓ χαμηλής χωρητικότητας που απορρέουν από την οικονομική ισχύ, την εθνική παρουσία και την υποδομή δικτύου του ΟΤΕ. Εξάλλου, θεωρούμε ότι η αγορά έχει τέτοια χαρακτηριστικά που δεν θα τείνει με την πάροδο του χρόνου προς τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό. Αυτό επιβεβαιώνεται από τα σταθερά συντριπτικό ποσοστό που διατηρεί ο ΟΤΕ ως προς τα μερίδια αγοράς στην αγορά ΜΓ Λιανικής χαμηλής χωρητικότητας. Η εμπειρία αποδεικνύει πάντως ότι το δίκαιο του ανταγωνισμού δεν επαρκεί για να αντιμετωπίσει τις δεδομένες αποτυχίες που εντοπίζονται στην αγορά, όπως (κυρίως) τον έλεγχο των τιμών του ΟΤΕ. Κατά συνέπεια, θεωρούμε ότι πληρούνται τα τρία κριτήρια που δικαιολογούν την επιβολή *ex ante* ρύθμισης.

13. Επί της δέκατης τέταρτης και της δέκατης πέμπτης ερώτησης της διαβούλευσης σχετικά με την ανάλυση της αγοράς ΜΓ Λιανικής έως και 2 Mbps και το αρχικό συμπέρασμα της ΕΕΤΤ ότι ο ΟΤΕ έχει ΣΙΑ στην αγορά υπηρεσιών ΜΓ Λιανικής έως και 2 Mbps, σημειώνουμε ότι το μερίδιο αγοράς του ΟΤΕ έχει παραμείνει σταθερά σε συντριπτικά υψηλό ποσοστό τα τελευταία χρόνια. Περαιτέρω, ο ΟΤΕ, έχοντας εδραιώσει την ισχύ του στην αγορά αυτή, επωφελείται από σημαντικά πλεονεκτήματα (π.χ. υποδομή δικτύου, εθνική κάλυψη, τιμολογιακή πολιτική), επιβάλλοντας διαρθρωτικούς φραγμούς στην είσοδο και επέκταση εναλλακτικών παρόχων σε μια αγορά που δεν χαρακτηρίζεται από αντισταθμιστική αγοραστική ισχύ. Ενόψει των ανωτέρω, επιβεβαιώνουμε το συμπέρασμα της ΕΕΤΤ ότι ο ΟΤΕ έχει ΣΙΑ στην εν λόγω αγορά.

ΣΤ. Κανονιστικές υποχρεώσεις του ΟΤΕ ως παρόχου που καθορίστηκε με ΣΙΑ – Αγορά ΜΓ Λιανικής έως και 2 Mbps

14. Επί της δέκατης έκτης ερώτησης της διαβούλευσης επί της επιβολής της υποχρέωσης αμεροληψίας και διαφάνειας στον ΟΤΕ σχετικά με την παροχή ΜΓ Λιανικής έως και 2 Mbps, σημειώνουμε ότι για την αποφυγή καταχρηστικής πρακτικής, ο ΟΤΕ θα πρέπει να εφαρμόζει όμοιους όρους σε ομοειδείς καταστάσεις, και να δημοσιεύει πληροφορίες σχετικά με τα χαρακτηριστικά και

τις τιμές των υπηρεσιών του. Η διατήρηση των εν λόγω υποχρεώσεων αξιολογείται ως αναλογική και δικαιολογημένη.

Περαιτέρω σημειώνουμε ότι δεν μας βρίσκει καταρχήν αντίθετους το ελάχιστο περιεχόμενο της Προσφοράς Αναφοράς ως περιγράφεται στο Παράρτημα Α της Διαβούλευσης.

15. Επί της δέκατης έβδομης ερώτησης της διαβούλευσης σχετικά με τη διατήρηση της υποχρέωσης κοστοστρέφειας και τη χρήση της μεθοδολογίας FDC/CCA (Μοντέλο Πλήρους Κατανεμημένου Κόστους, που χρησιμοποιεί ως βάση το τρέχον κόστος) ως βάσης για την υποχρέωση κοστοστρέφειας, υπογραμμίζουμε ότι θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι ο ΟΤΕ δεν επιβάλλει μη εύλογες τιμές που θα έβλαπταν τον ανταγωνισμό, είτε ο ΟΤΕ αποστέλλει στην ΕΕΤΤ έγκαιρα τα απαιτούμενα οικονομικά και λοιπά κοστολογικά στοιχεία είτε όχι. Η ΕΕΤΤ θα πρέπει να διατηρήσει τις υποχρεώσεις που έχουν επιβληθεί ως προς τη μεθοδολογία της υποχρέωσης κοστολόγησης.

16. Επί της δέκατης όγδοης ερώτησης της διαβούλευσης, θεωρούμε ότι η υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού του ΟΤΕ είναι αναγκαία και αναλογική, δεδομένου ότι μόνον έτσι θα διασφαλίζεται κατά το μέτρο του εφικτού η αποφυγή αθέμιτης σταυροειδούς επιδότησης και της διάκρισης υπέρ του λιανικού άκρου ΟΤΕ.

4.3 HOL

ΘΕΜΑ: «Δημόσια Διαβούλευση αναφορικά σχετικά με το Σχέδιο Μέτρων της ΕΕΤΤ αναφορικά με τον 2^ο γύρο ανάλυσης για τον Ορισμό, την Ανάλυση του επιπέδου ανταγωνισμού και τις προτεινόμενες κανονιστικές υποχρεώσεις στις αγορές:

- Μισθωμένων γραμμών λιανικής με χωρητικότητες έως και 2Mbps,
- Τερματικών τμημάτων μισθωμένων γραμμών χονδρικής με χωρητικότητες έως και 2Mbps,
- Τερματικών τμημάτων μισθωμένων γραμμών χονδρικής με χωρητικότητες άνω των 2Mbps,
- Ζευκτικών τμημάτων μισθωμένων γραμμών χονδρικής»

Αναφορικά με την παρούσα ανάλυση αγοράς για τις Μισθωμένες Γραμμές, θα θέλαμε να θέσουμε υπόψη σας, εκ νέου, τον προβληματισμό μας αναφορικά με τη συλλογή των απαιτούμενων στοιχείων εκ μέρους της εταιρείας μας.

Συγκεκριμένα:

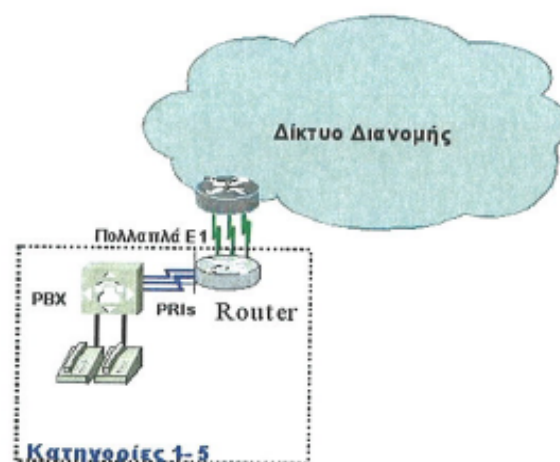
- Η συλλογή των απαιτούμενων στοιχείων (των Μισθωμένων Γραμμών) που υποβάλλονται στην ΕΕΤΤ πραγματοποιείται στη λογική της αρχιτεκτονικής του Δικτύου του ΟΤΕ το οποίο βασίζεται στο πρότυπο του δικτύου Synchronous Digital Hierarchy (SDH, πρότυπα ITU-T, G.707, G.783, G.803) και στις αντίστοιχες υπηρεσίες του, το οποίο σήμερα θεωρείται ξεπερασμένο (legacy). Η εταιρεία μας (HOL-AT) δημιούργησε τις υποδομές της προσφάτως έχοντας ακολουθήσει κατά το πλείστον αρχιτεκτονικές NGN.
- Ένα επιπρόσθετο μείζον θέμα που προκύπτει σε σχέση με τα στοιχεία, έχει να κάνει με μια άλλη επί μέρους κατηγοριοποίηση και συγκεκριμένα με τις ταχύτητες των κυκλωμάτων. Το ως άνω θέμα προκύπτει από το γεγονός ότι ακολουθείται segmentation με βάση συγκεκριμένη τεχνολογία ήτοι τη δομή του SDH (E1 ή 2 Mbits, E3 ή 34 Mbits, STM-1 ή 155 Mbits, STM-4 ή 622 Mbits). Η κατηγοριοποίηση θα έπρεπε να ακολουθεί μια λογική η οποία να ανταποκρίνεται στο πνεύμα της αγοράς το οποίο έως τώρα πορευόταν στη λογική του $n \times 2\text{Mbps}$, είτε λόγω έλλειψης υποδομών FO, είτε καθυστέρησης εισαγωγής νέων τεχνολογιών στην Ελληνική αγορά, είτε λόγω της αδράνειας ή απροθυμίας του ΟΤΕ να εισάγει τέτοιου είδους υπηρεσίες. Ως αποτέλεσμα έχουμε την κάλυψη της υφιστάμενης ζήτησης με τεχνολογίες βασισμένες κυρίως σε χαλκό με υποδομές πολλαπλών E1 ή bonding λύσεων (στις οποίες ο ΟΤΕ επένδυσε τα τελευταία έτη). Συνεπώς, η προσφερόμενη λύση από τον ΟΤΕ για υπηρεσίες πχ 4,6,8 Mbits δίνεται με λύση $n \times \text{E1}$ (όπου $n = 2,3,\dots$) τα οποία εμφανίζονται στην κατηγορία των 2Mbps ενώ η τελική τεχνική λύση στον τελικό χρήστη πελάτη είναι διαφορετικής και κατά κανόνα μεγαλύτερης χωρητικότητας.

Αναφορικά με την παρούσα ανάλυση αγοράς για τις Μισθωμένες Γραμμές, θα θέλαμε να θέσουμε υπόψη σας, εκ νέου, τον προβληματισμό μας αναφορικά με τη συλλογή των απαιτούμενων στοιχείων εκ μέρους της εταιρείας μας.

Συγκεκριμένα:

- Η συλλογή των απαιτούμενων στοιχείων (των Μισθωμένων Γραμμών) που υποβάλλονται στην ΕΕΤΤ πραγματοποιείται στη λογική της αρχιτεκτονικής του Δικτύου του ΟΤΕ το οποίο βασίζεται στο πρότυπο του δικτύου Synchronous Digital Hierarchy (SDH, πρότυπα ITU-T, G.707, G.783, G.803) και στις αντίστοιχες υπηρεσίες του, το οποίο σήμερα θεωρείται ξεπερασμένο (legacy). Η εταιρεία μας (HOL-AT) δημιούργησε τις υποδομές της προσφάτως έχοντας ακολουθήσει κατά το πλείστον αρχιτεκτονικές NGN.
- Ένα επιπρόσθετο μείζον θέμα που προκύπτει σε σχέση με τα στοιχεία, έχει να κάνει με μια άλλη επί μέρους κατηγοριοποίηση και συγκεκριμένα με τις ταχύτητες των κυκλωμάτων. Το ως άνω θέμα προκύπτει από το γεγονός ότι ακολουθείται segmentation με βάση συγκεκριμένη τεχνολογία ήτοι τη δομή του SDH (E1 ή 2 Mbits, E3 ή 34 Mbits, STM-1 ή 155 Mbits, STM-4 ή 622 Mbits). Η κατηγοριοποίηση θα έπρεπε να ακολουθεί μια λογική η οποία να ανταποκρίνεται στο πνεύμα της αγοράς το οποίο έως τώρα πορευόταν στη λογική του $n \times 2\text{Mbps}$, είτε λόγω έλλειψης υποδομών FO, είτε καθυστέρησης εισαγωγής νέων τεχνολογιών στην Ελληνική αγορά, είτε λόγω της αδράνειας ή απροθυμίας του ΟΤΕ να εισάγει τέτοιου είδους υπηρεσίες. Ως αποτέλεσμα έχουμε την κάλυψη της υφιστάμενης ζήτησης με τεχνολογίες βασισμένες κυρίως σε χαλκό με υποδομές πολλαπλών E1 ή bonding λύσεων (στις οποίες ο ΟΤΕ επένδυσε τα τελευταία έτη). Συνεπώς, η προσφερόμενη λύση από μεν τον ΟΤΕ για υπηρεσίες πχ 4,6,8 Mbits δίνεται με λύση $n \times \text{E1}$ (όπου $n = 2,3, \dots$) τα οποία εμφανίζονται στην κατηγορία των 2Mbps ενώ η τελική τεχνική λύση στον τελικό χρήστη πελάτη είναι διαφορετικής και κατά κανόνα μεγαλύτερης χωρητικότητας.

- Επιπροσθέτως, τονίζουμε ότι η κατηγοριοποίηση των μισθωμένων με βάση τη λογική T-Z-T δεν είναι σε καμία περίπτωση κατάλληλη για τη τεχνολογία Ethernet (λόγω της χρήσης του πρωτοκόλλου MPLS και των κόμβων DWDM που μπορεί να μεταβάλει την διαδρομή των δεδομένων ανά περίπτωση). Σε κάθε περίπτωση, και με στόχο να συνδράμουμε στο έργο της Επιτροπής σας, έχουμε κατηγοριοποιήσει στις σχετικές υποβολές στοιχείων στην Επιτροπή σας, με συγκεκριμένες παραδοχές (τις οποίες σας έχουμε γνωστοποιήσει) και έχουμε αποτυπώσει τα ΜΕΤΗ στη λογική του T-Z-T. Θα πρέπει να εξετασθεί όμως εάν οι υπόλοιποι πάροχοι (και ιδίως ο ΟΤΕ) έχουν κατηγοριοποιήσει με τον ίδιο τρόπο τα κυκλώματα της εν λόγω τεχνολογίας. Καθίσταται αντιληπτό ότι σε περίπτωση που ο ανταγωνισμός δεν έχει προβεί σε ανάλογη εργασία με την εταιρεία μας, η ανάλυση στην οποία θα προβεί η ΕΕΤΤ θα είναι επισφαλής και θα πάσχει ως προς τα αποτελέσματά της καθώς η όποια σύγκριση δεν δύναται να αποτυπώσει με αντικειμενικό τρόπο την πραγματικότητα.
- Έχοντας μεν κατηγοριοποιήσει τα ΜΕΤΗ ως T-Z-Ta, θα πρέπει να επισημάνουμε ότι στην πραγματικότητα η λογική για τα Ethernet Line είναι κυκλώματα από άκρο σε άκρο. p-t-p σύμφωνα και με το MetroEthernet Forum http://metroethernetforum.org/PDF_Documents/metro-ethernet-services.pdf

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Κατόπιν των ανωτέρω, καθίσταται προφανές ότι δημιουργούνται τεράστια προβλήματα και δυσκολίες στην αποτύπωση των κυκλωμάτων της εταιρείας μας, αφού καταρχήν δημιουργείται η υποχρέωση αναγωγής τους σε τερματικά και ζευκτικά κυκλώματα ανεξαρτήτου τεχνολογίας, η οποία δεν θα αποτυπώνει την πραγματικότητα. Επισημαίνουμε ότι η προσπάθειά μας να ανταποκριθούμε στις ανάγκες της Επιτροπής σας για υποβολή στοιχείων έχει καταστεί εξαιρετικά επαχθής, χρονοβόρα και κοστοβόρα διαδικασία.

Ως εκ τούτου τονίζουμε ότι ο τρόπος ανάλυσης της συγκεκριμένης αγοράς Μισθωμένων Γραμμών επιβάλλεται να αλλάξει εξ'όλοκλήρου καθώς είναι πλέον επιτακτική ανάγκη να τροποποιηθεί ο τρόπος συλλογής των απαιτούμενων στοιχείων ώστε να συνάδει με τις τεχνολογικές αλλαγές της εποχής μας, -για λόγους ορθής και έγκαιρης παρακολούθησής της.

Ειδικότερα σχόλια ως προς τις ερωτήσεις της Δημόσιας Διαβούλευσης:

Ερώτηση 2

Συμφωνούμε στην πρόταση της ΕΕΤΤ ότι οι γεωγραφικές αγορές ΜΓ χονδρικής είναι εθνικές. Η εν λόγω διαπίστωση όμως έρχεται σε αντίθεση με τα οριζόμενα στην παράγραφο 2.4.5.4 αναφορικά με την δυνατότητα εκπτώσεων από τον ΟΤΕ σε επιμέρους γεωγραφικές περιοχές. Εφόσον δεν υπάρχει γεωγραφικός διαχωρισμός της αγοράς των ΜΓ θεωρούμε ότι δεν δικαιολογείται η πρόταση για προσφορά εκπτώσεων εκ μέρους του ΟΤΕ σε μία γεωγραφική περιφέρεια.

Ερώτηση 11

Όπως αναφέρουμε ανωτέρω στη γενική μας τοποθέτηση, δεν συμφωνούμε με τα συμπεράσματα της ΕΕΤΤ για τον ορισμό της αγοράς ως και 2 Mbps για τους εξής λόγους:

1. Δεν αναπτύσσεται ιδιαίτερη επιχειρηματολογία για την περιοχή της σχετικής κατηγορίας της αγοράς ΜΓ λιανικής μετά τα 2 Mbps,
2. Ενώ πολύ σωστά θεωρούνται οι Υπηρεσίες μετάδοσης δεδομένων Ethernet, ως τμήμα της αγοράς ΜΓ λιανικής, αγνοείται το γεγονός ότι ένα φάσμα ταχυτήτων της τεχνολογίας Ethernet (μέχρι τα 8 Mbps) παραδίδεται από τον ΟΤΕ με παρόμοιο τρόπο και κόστος (με χάλκινο ζεύγος) με τις ΜΓ λιανικής 2 Mbps. Επομένως είναι δυνατόν να αντικατασταθεί – εύκολα- ένα σημαντικό πλήθος κυκλωμάτων των 2Mbps με κυκλώματα Ethernet με μία αμέσως μεγαλύτερη ταχύτητα (πχ 4 Mbps) με αποτέλεσμα την στρέβλωση της αγοράς.

Αντιθέτως, θεωρούμε απαραίτητη τη θέσπιση της σχετικής κατηγορίας της αγοράς μέχρι το όριο των 20 Mbps, καθώς από την μία περιλαμβάνει μόνο μία κατηγορία ταχυτήτων ΜΓ βασιζόμενη σε παλαιότερη τεχνολογία (SDH/PDH) μέχρι τα 2 Mbps η οποία εντάσσεται στην σχετική επιχειρηματολογία που αναπτύσσεται στο κείμενο της ΕΕΤΤ και από την άλλη καλύπτει την έλευση της τεχνολογίας Ethernet.

Επιπλέον, διαφωνούμε με τη λογική της «τοποθέτησης» των VPNs με χρήση αποκλειστικής χωρητικότητας σε άλλη αγορά λιανικής (παράγραφος 3.1.2.3). Δεδομένου ότι αφενός, υπάρχει σαφής τεχνολογική κατεύθυνση στην χρήση της τεχνολογίας MPLS (IP MPLS, MPLS-TP, G-MPLS) και στην προσφορά ΜΓ αποκλειστικής χωρητικότητας και αφετέρου η υπηρεσία VPN η οποία βασίζεται σε χρήση αποκλειστικής χωρητικότητας (κυρίως με την τεχνολογία μετάδοσης ETHERNET) έχει παροιμία ποιοτικά χαρακτηριστικά (SLA, KPIs) με τις ΜΓ αποκλειστικής χωρητικότητας και εξυπηρετεί σε επίπεδο λιανικής την ίδια εμπορική ανάγκη (επιχειρησιακή δικτύωση), θεωρούμε ότι τα κυκλώματα VPNs με χρήση αποκλειστικής χωρητικότητας θα έπρεπε να ανήκουν και να προσμετρώνται στην αγορά ΜΓ λιανικής.

4.4 WIND

ΣΧΟΛΙΑ – ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

της WIND Hellas

επί της Δημόσιας Διαβούλευσης επί του:

Σχεδίου Μέτρων της ΕΕΤΤ αναφορικά με τον ορισμό, την ανάλυση του επιπέδου ανταγωνισμού και τις προτεινόμενες κανονιστικές υποχρεώσεις στις αγορές:

- 1. Μισθωμένων γραμμών λιανικής με χωρητικότητες έως και 2 Mbps,***
- 2. Τερματικών τμημάτων μισθωμένων γραμμών χονδρικής με χωρητικότητες έως και 2 Mbps,***
- 3. Τερματικών τμημάτων μισθωμένων γραμμών χονδρικής με χωρητικότητες άνω των 2 Mbps,***
- 4. Ζευκτικών τμημάτων μισθωμένων γραμμών χονδρικής***

Ορισμός αγοράς – Αγορές ΜΓ Χονδρικής

E1 Συμφωνείτε με τα αρχικά συμπεράσματα της άσκησης ορισμού της σχετικής αγοράς;

Συμφωνούμε τόσο με την ανάλυση όσο και με τα τελικά συμπεράσματα της ΕΕΤΤ αναφορικά με τον ορισμό της σχετικής αγοράς. Επίσης, θεωρούμε ορθή την ανάλυση της ΕΕΤΤ αναφορικά με τον έλεγχο υποκατάστασης της τεχνολογίας των κλασικών μισθωμένων γραμμών χονδρικής ΡDΗ/SDΗ σε σχέση με τη τεχνολογία Ethernet καθώς και τα συμπεράσματα στα οποία καταλήγει η σχετική ανάλυση. Εκφράζουμε την επιφύλαξη μας αναφορικά με το σημείο διαχωρισμού των τερματικών κυκλωμάτων Ethernet από τα αντίστοιχα ζευκτικά κυκλώματα.

E2 Συμφωνείτε με την αρχική θέση της ΕΕΤΤ ότι οι γεωγραφικές αγορές τερματικών τμημάτων και ζευκτικών τμημάτων ΜΓΧ είναι εθνικές;

Συμφωνούμε. Επί της παρούσης δεν εντοπίζονται ειδικές διαφορές τόσο σε επίπεδο φραγμού εισόδου όσο και σε επίπεδο τιμολόγησης και εμπορικής πολιτικής που να δικαιολογούν διαφορετική αντιμετώπιση σχετικά με τον ορισμό της γεωγραφικής αγοράς.

Ανάλυση αγοράς – Αγορές ΜΓ Χονδρικής

E3 Συμφωνείτε με την αρχική θέση της ΕΕΤΤ ότι πληρούνται τα τρία κριτήρια στην αγορά ζευκτικών τμημάτων ΜΓ Χονδρικής στην Ελλάδα;

Συμφωνούμε τόσο με την ανάλυση όσο και με τα τελικά συμπεράσματα της ΕΕΤΤ αναφορικά με την πλήρωση των τριών κριτηρίων. Ειδικότερα δε το κριτήριο που αφορά στους φραγμούς εισόδου και επέκτασης αναδεικνύεται ως το πιο σημαντικό στην παρούσα φάση. Επίσης αξίζει να σημειωθεί ότι η συγκεκριμένη αγορά χαρακτηρίζεται (και θα συνεχίζει να χαρακτηρίζεται) από έλλειψη δυναμικής μιας και δεδομένων των μακροοικονομικών συνθηκών, δεν προβλέπεται η δραστηριοποίηση ανταγωνιστών του ΟΤΕ.

E4 Συμφωνείτε με το αρχικό συμπέρασμα της ΕΕΤΤ ότι ο ΟΤΕ έχει ΣΙΑ στην αγορά ζευκτικών τμημάτων ΜΓΧ και στις αγορές τερματικών τμημάτων ΜΓ έως και 2Mbps και άνω των 2Mbps;

Συμφωνούμε με την ανάλυση της ΕΕΤΤ καθώς και με τα συμπεράσματα αναφορικά με τον ορισμό ΣΙΑ του ΟΤΕ στις προαναφερθείσες αγορές. Τα υψηλά μερίδια αγοράς που κατέχει (και θα συνεχίσει να κατέχει ο ΟΤΕ) σε συνδυασμό με τα προαναφερθέντα ζητήματα της έλλειψης δυναμικής των δυνητικών ανταγωνιστών του ΟΤΕ και των ιδιαίτερα μεγάλων φραγμών εισόδου δικαιολογούν απόλυτα τα σχετικά συμπεράσματα.

E5 Συμφωνείτε με τα αρχικά συμπεράσματα της ΕΕΤΤ σχετικά με την ανάλυση αγορών;

Συμφωνούμε τόσο με την ανάλυση της ΕΕΤΤ καθώς και με τα συμπεράσματα αναφορικά με την ανάλυση αγορών.

Κανονιστικές Υποχρεώσεις – Αγορές ΜΓΧ

E6 Συμφωνείτε με την αρχική άποψη της ΕΕΤΤ ότι η επιβολή υποχρεώσεων πρόσβασης στον ΟΤΕ είναι εύλογη και αναλογική;

Συμφωνούμε. Η επιβολή υποχρέωσης πρόσβασης αποτελεί προαπαιτούμενο ώστε να αποφευχθούν ζητήματα άρνησης από τον Πάροχο με ΣΙΑ.

E7 Συμφωνείτε με την αρχική θέση της ΕΕΤΤ ότι πρέπει να επιβληθούν υποχρεώσεις διαφάνειας στον ΟΤΕ σχετικά με τις ΜΓΧ;

Συμφωνούμε. Ειδικότερα δε η υποχρέωση αναλυτικής προσφοράς αναφοράς (η οποία και θα πρέπει να εμπλουτιστεί με τις υπηρεσίες Ethernet) είναι εκ των ουκ άνευ για την ορθή και ομαλή λειτουργία της αγοράς.

E8 Συμφωνείτε με την αρχική θέση της ΕΕΤΤ ότι πρέπει να επιβληθεί υποχρέωση αμεροληψίας στον ΟΤΕ σχετικά με τις ΜΓΧ;

Συμφωνούμε.

E9 Συμφωνείτε με τη μεθοδολογία ελέγχου τιμών και κοστολόγησης που προτείνει η ΕΕΤΤ να εφαρμοστεί σχετικά με τις ΜΓ Χονδρικής;

Στο σημείο αυτό οφείλουμε να αναφέρουμε ότι η ενσωμάτωση των υπηρεσιών Ethernet (που επί της παρούσης παρέχονται υπό συγκεκριμένη εμπορική πολιτική) θα απαιτήσει ιδιαίτερη προσοχή όσον αφορά στην κοστολόγηση των επιμέρους υπηρεσιών Μισθωμένων Γραμμών.

E10 Συμφωνείτε με την αρχική θέση της ΕΕΤΤ ότι πρέπει να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού σχετικά με τις ΜΓΧ;

Συμφωνούμε.

Ορισμός αγοράς – Αγορές ΜΓ Λιανικής έως και 2Mbps

E11 Συμφωνείτε με τα αρχικά συμπεράσματα της άσκησης ορισμού της σχετικής αγοράς;

Συμφωνούμε τόσο με την ανάλυση όσο και με τα τελικά συμπεράσματα της ΕΕΤΤ αναφορικά με τον ορισμό της σχετικής αγοράς.

E12 Συμφωνείτε με την αρχική θέση της ΕΕΤΤ ότι η γεωγραφική αγορά για υπηρεσίες ΜΓ Λιανικής έως και 2Mbps είναι εθνική;

Συμφωνούμε τόσο με την ανάλυση όσο και με τα τελικά συμπεράσματα της ΕΕΤΤ αναφορικά με τον γεωγραφικό προσδιορισμό της σχετικής αγοράς.

Ανάλυση αγοράς – Αγορές ΜΓ Λιανικής έως και 2Mbps

E13 Συμφωνείτε με την αρχική θέση της EETT ότι πληρούνται τα τρία κριτήρια πληρούνται για τις ΜΓ Λιανικής έως και 2Mbps στην Ελλάδα;

Συμφωνούμε τόσο με την ανάλυση όσο και με τα τελικά συμπεράσματα της EETT αναφορικά με την πλήρωση των τριών κριτηρίων.

E14 Συμφωνείτε με το αρχικό συμπέρασμα της EETT ότι ο ΟΤΕ έχει ΣΙΑ στην αγορά υπηρεσιών ΜΓ Λιανικής έως και 2Mbps;

Συμφωνούμε τόσο με την ανάλυση της EETT καθώς και με τα συμπεράσματα αναφορικά με τον ορισμό ΣΙΑ του ΟΤΕ. Ωστόσο δεδομένου ότι η εν λόγω αγορά χαρακτηρίζεται από ιδιαίτερη δυναμική και ειδικότερα από την παροχή υπηρεσιών Ethernet σε επίπεδο λιανικής με ταχύτητες μεγαλύτερες από 2Mbps, καλούμε την EETT να παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις.

E15 Συμφωνείτε με τα αρχικά συμπεράσματα της EETT σχετικά με την ανάλυση της αγοράς ΜΓ Λιανικής έως και 2Mbps;

Συμφωνούμε τόσο με την ανάλυση της EETT καθώς και με τα συμπεράσματα αναφορικά με την ανάλυση αγοράς.

Κανονιστικές Υποχρεώσεις του ΟΤΕ ως παρόχου που καθορίστηκε με ΣΙΑ – Αγορά ΜΓ Λιανικής έως και 2Mbps

E16 Συμφωνείτε με την επιβολή υποχρεώσεων αμεροληψίας και διαφάνειας στον ΟΤΕ σχετικά με την παροχή ΜΓ Λιανικής έως και 2Mbps;

Συμφωνούμε.

E17 Συμφωνείτε με τη διατήρηση της υποχρέωσης κοστοστρέφειας καθώς και ότι η υποχρέωση κοστοστρέφειας θα πρέπει να βασίζεται στη μεθοδολογία FDC/CCA;

Συμφωνούμε με τη διατήρηση της υποχρέωσης κοστοστρέφειας. Αναφορικά με το μοντέλο κοστολόγησης η EETT οφείλει να λάβει υπόψη της τις αλληλεπιδράσεις που προκύπτουν σε σχέση με την αγορά χονδρικής έως και 2Mbps, ώστε να διασφαλίζεται ένα εύλογο περιθώριο κέρδους για τους εναλλακτικούς παρόχους, που θα επιτρέψει την ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού.

E18 Συμφωνείτε με ότι η υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού του ΟΤΕ είναι αναγκαία και αναλογική.

Συμφωνούμε.